

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Decisiones Sacræ Rotæ Romanæ Quæ ad materiam hujus Operis
adduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

DECISIONES

SACRÆ ROTÆ ROMANÆ

Quæ ad materiam hujus Operis adduntur.

R. P. D. FALCONERIO

DECISIO I.

Salisburgen. Vicariæ .

Luna 16. Januarii 1719.

SUMMARIUM.

- 1 Vicarii in Ecclesiis Parochialibus unitis Monasterio Regularium debent esse perpetui, & non amovibiles, seu temporanei. Amplia ut nu. 2. & 7. Limita ut nu. 11. & 12.
- 3 Unio Ecclesiæ Parochialis favore Monasterii, ex quibus dicitur non esse plenaria.
- 4 Unio in dubio præsumitur facta quoad temporalia tantum.
- 5 Unionem Ecclesiæ esse plenariam, & subjectivam tam in temporalibus, quam spiritalibus non arguitur ex assignatione congrua portionis pro Vicario deputando; neque ex eo, quod Ecclesiæ nunquam fuerit provisa per concursum; & num. 6.
- 8 Observantia centenaria efficit, ut allegari possit Beneficii status immutatio, sive per hujus erectionem, sive per pactum, sive per privilegium, aut alium titulum meliorem de mundo.
- 9 In Beneficialibus non est incompatibilis pluralitas titularum, sed uno exhibito potest alius melior allegari.
- 10 Voluntas talis præsumitur, qualem actus gesti natura declarat.
- 13 Regula, quod in actibus facultativis non cadit præscriptio, quo casu sit inapplicabilis.
- 14 Abbas, aut Superior Monasterii ex petitione licentiæ deputandi Vicarium Regularem in Ecclesiâ unita arguitur sibi non competere talem facultatem jure proprio.

Vicarium pro cura Animarum in Parochiali Ecclesiâ S. Joannis in Pettingh, unita Monasterio Sancti Zenonis Canonicorum Regularium S. Augustini propè Hall deputandum esse à Præposito dicti Monasterii Presbyterum Sæcularem ab Ordinario instituendum, non autem Regularem ad nutum amovibilem, constanter hoc Sacrum Auditorium judicavit in tribus instantiis, ut videre est ex tribus decisionibus, quæ sententias de more præcesserunt: prima coram Me sub die 31. Januarii 1714. in sequelam similis sententiæ prolata in partibus ab Ecclesiastico Salisburgen. Concistorio: altera coram R. P. D. meo Crispo sub die 4. Februarii 1715., ac tertia coram R. P. D. meo Foscaro sub die 30. Aprilis 1717. in qua dictum fuit = *Constare de tribus* = At cum Præpositus novam insuper commisionem impetrasset à Signatura mihi directam cum rescripto = *Alteri, qui ad legitimam* = Domini per me hodie suscitati super dubio = *An sit procedendum ad legitimam executionem*, inhærendo firmiter decisio, affirmativè responderunt.

- 1 Cessante siquidem nullitatis oppositio-
ne, justitia sententiarum triplici visa fuit
legali præsidio communita. Primò ex jure
communi *cap. 1. de Cappell. Monach.*, &
cap. 1. eodem tit. in 6. ibi = *Presbyteri, qui
ad curam populi per Monachos præsentantur
Episcopis, & instituuntur ab ipsis, cum
debeant esse perpetui, consuetudine, vel Sta-
tuto in contrarium non obstante &c.* Secun-
do ex *Concil. Trident. sess. 7. de reform.
cap. 7.* ubi expressè conceditur Episco-
pis facultas instituendi Vicarios perpe-
tuos in Parochialibus, quamvis unitæ
sint Monasteriis exemptis Regularium;
qui

- qui titulus perpetuus non benè convenit Regularibus addictis Abbatis nutibus *cap. Monachi*, & *cap. Cùm ad Monasterium 6. §. Tales*, & *ibi Gloss. & DD. extr. de stat. Monach. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. nu. 85. Maceraten. variar. lib. 1. cap. 20. num. 12.* Ac tertio ex continuata observantia plusquam centum annorum, dum ab anno 1594. ad novissimam usque vacationem de anno 1712. (quæ liti causam dedit) semper in hac Parochia fuerunt instituti Presbyteri Sæculares à Monasterio præsentati; quapropter succedit certa juris conclusio, quod Beneficia Sæcularibus conferri solita, nequeunt Regularibus concedi *cap. super eo questum 9. de Regularib. cap. Cùm de beneficio 5. de Præbend. & Dignitat. in 6. Clem. Quia Regulares unica de supplen. neglig. Prælatorum Concil. Trid. sess. 10. cap. 10. Navarr. de præbend. conf. 9. Selv. de benef. quest. 11. num. 130. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 6. cap. 4. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 7. num. 4. Navar. quest. forens. par. 1. quest. 80. num. 3. Rot. cor. Seraph. decis. 1305. num. 4. cor. Duran. decis. 234. num. 7. coram Bich. decis. 360. num. 2.* Et ad cognoscendum, an Beneficium sit Regulare, vel Sæculare, sive an Vicaria sit perpetua, vel amovibilis, præcipuè status ultimus attenditur *Dec. conf. 126. n. 1. Gonzal. loc. cit. gloss. 5. §. 3. num. 18. & gloss. 8. num. 31. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 1. §. 5. num. 4. Rot. decis. 2. de præben. in novis coram Seraph. decis. 1095. num. 3. & seqq. & decis. 1103. num. 5. cor. Duran. dicta decis. 234. num. 6. cor. Priol. decis. 104. nu. 18. in rec. par. 1. dec. 154. num. 6.*
- 3 Quo triplici fundamento sicut jus Ordinarium firmissimè stabilitur, sic difficilis non fuit objectorum propulsatio. Quod enim dicebatur, unionem esse plenariam favore Monasterii, tam quoad temporalia, quàm etiam quoad spiritualia, id neque in facto visum fuit subsistere, nec in jure suffragari. Non subsistit in facto, quia litera donationis, aut unionis, neque continet clausulam = pleno jure, neque clausulam = in temporalibus, & spiritualibus, ut legenti patet: ita si causa expressa unionis attendatur, illa est, ut Monasterium, quod gravi premebatur onere debitorum pro sui sustentatione contra-
- etorum, ea persolvere posset, ac sustentari commodius: Ideoque si dispositio quælibet à sua finali causa determinatur, atque interpretationem recipit *cap. Intelligentia dictorum, de verbor. signific. Bald. in leg. 1. num. 13. ff. solut. matrim. Mant. de tacit. convent. lib. 3. tit. 12. nu. 13. & seqq. & de conjectur. lib. 6. tit. 14. n. 8. Guttier. practicar. lib. 5. quest. 17. nu. 98.* patet quod neque litera, neque causa unionis factæ pro subsidio temporali, subjectionem in spiritualibus plenariam continet.
- 4 Quod neque in dubio præsumendum est, nam potius unio præsumitur facta quoad temporalia tantum, ut eo minus Episcopi jura lædantur *cap. quia Monasterium 2. §. & cap. cum Venerabilis 6. de Religios. domib. Imol. in cap. extirpanda de præbend. Felin. conf. 2. Flor. de men. variar. quest. 10. sub nu. 17. vers. Et in dubio &c. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. nu. 93. & lib. 2. quest. 12. num. 10. & seqq. Rot. coram Mohed. decis. 1. de Offic. Vicar. Propterea quando unio, seu incorporatio ad mensas Monasteriorum non continet etiam subjectionem quoad spiritualia, manet salvum in Episcopo jus instituendi, & Monachi jus tantum habent præsentandi; quia non eo ipso, quod Ecclesia sit unita plenariè quoad temporalia, dicitur ad eos pleno jure spectare *cap. in Lateranensi 31. de præbend. cap. cum & plantare §. In Ecclesiis de privileg. ibi = In Ecclesiis suis, quæ ad eos pleno jure non pertinent instituendos Presbyteros Episcopis præsentent &c. ubi Gloss. in verbo = pleno jure, sic notat = id est utroque jure quoad spiritualia, & temporalia &c. & in Clem. 1. §. Quidam, verb. ad mensam de excessib. Prælator. ibique Jo. Andr. Card. & Imol. & in Clem. 1. de supplend. neglig. Prælat. Gonzal. in cap. 1. de Cappell. Monach. alter Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 5. §. 3. nu. 11. Rebuff. in tract. de congrua portione nu. 32. & 34. & in prax. benef. tit. de Vicar. perpet. num. 1. optimè Rota decis. 2. de excess. Prælat. in nov. sub num. 1. cor. Dunoz. jun. decis. 382. num. 7.* Qui omnes concludunt eo solum casu Vicarium amovibilem à Monachis deputari, quando Ecclesia est eis pleno jure concessa quoad temporalia, & spiritualia simul.*
- 5 Cessante igitur hac subjectione quoad spiri-

spiritualia tum in litera, tum in ratione concessionis, & resistente potius præsumptione contraria, frustra levibus quibusdam argumentis Regulares illam asserere conabantur: Ex eo signanter, quod hæc Ecclesia nunquam fuerit provisa per concursum, & quod in ipsa concessione tribuatur Monasterio universalis perceptio Decimarum, & fructuum, reservata tantum congrua portione pro Vicario deputando; cæteris levioribus omisiss. Quod enim attinet ad congruam reservationem, hæc nihil concludit pro subjectione in spiritualibus, nec pro qualitate Vicarii amovibilis; quia inò congrua propriè reservatur pro Vicario perpetuo præsentando per Monachos, & instituendo per Ordinarium, ut constat ex *cap. de Monachis, qui Vicarios 12. ubi Gloss. notab. in verb. de proventus &c.* ex ipsa assignatione congruæ sumit argumentum, quod unio sit in temporalibus tantum, & *cap. extirpanda 30. de præbend. & dignitat. cap. 1. eodem tit. in 6. Clem. 1. de Jurepatr. & ibi DD. communiter Rebuff. in tract. congr. post quest. 3. num. 17. & seqq. & quest. 4. num. 20. & num. 32. & seqq. & in prax. benef. tit. de Vicar. perpet. num. 7. Lotter. lib. 1. quest. 3. num. 19. & lib. 2. quest. 12. num. 20. Rota par. 11. rec. decis. 102. num. 11.*

6 Leviusque profectò est alterum argumentum ex eo desumptum, quod Ecclesia provisa fuisset absque concursu; nam hoc valere potest ad probandam unionem favore Monasterii, minimè verò probat unionem subjectivam in spiritualibus; quia in iis etiam Parochialibus, quæ sunt unitæ Monasteriis quoad temporalia tantum, concursus non requiritur; sed Vicarius perpetuus instituitur ad præsentationem Abbatis ita disponente *Constitutione 47. san. mem. Pii V. Sanchez de præcept. Decalog. lib. 7. cap. 29. nu. 192. Flor. de Men. dicta quest. 10. num. 40. Rota par. 1. divers. decis. 798. num. 5. & par. 1. rec. decis. 102. num. 1. cor. Bich. decis. 137. num. 3. coram Priol. decis. 44. num. 27. cor. Emer. jun. decis. 1301. & 1354.*

7 Sed tamen si per hypotheseim supponere liceret, quod unio de anno 1535. importaret plenariam subjectionem quoad temporalia, & spiritualia, & quod præscis illis temporibus deputati fuissent à Præpo-

sito Regulares ad nutum amovibiles, (de quo non satis constare Domini putarunt ex enunciativis extractis à libris Monasterii, & ex aliis actis exadverso compulsatis) minimè tamen hoc officeret Ordinario, tum ob supervenientem *Concil. Trid. dispositionem sess. 7. de reform. cap. 7.* quæ datur Episcopis facultas instituendi Vicarios perpetuos etiam in Ecclesiis unitis pleno jure Monasteriis Regularium, ut notant *Navarr. cap. 11. de Stat. Monach. Garz. de benef. par. 11. cap. 2. num. 4. & seqq. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 72. num. 190. Flor. de men. dicta quest. 10. num. 39. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 1. §. 5. num. 13. Rota coram Duno. jun. decis. 368. num. 4.* tam ob secutam posterius longævam, & continuatam observantiam instituendi Sæculares à Monasterio præsentatos: cum ad effectum imprimendi novum statum sæcularitatis in Beneficio, juxta communem sententiam, sufficiat observantia quadraginta annorum, etiamsi constaret de anteriori statu contrario, ad *Text. in cap. Cum de Beneficio 5. de præbend. in 6. & ibi notata per Lap. Butr. Franc. Geminian. & alios Felin. in cap. In nostra num. 43. de rescript. Dec. conf. 126. num. 4. Rebuf. super concordat. tit. de collation. §. Volumus, verb. Regularia, Quintanaduenn. Ecclesiasticon. lib. 1. cap. 4. num. 15. Gonzal. ad regul. Cancell. gloss. 8. num. 31. Selv. de re benef. part. 3. quest. 11. nu. 127. Lotter. lib. 1. quest. 34. num. 45. Marefcott. lib. 1. cap. 55. num. 67. Garz. par. 7. cap. 10. num. 37. Rot. dec. 2. de præbend. in nov. coram Duran. dec. 244. num. 7.* Et maximè si Beneficium redeat ad suam qualitatem originariam, prout in casu; nam facilè res quælibet ad primævam naturam revertitur *leg. si unus ex argentariis 27. §. Eadem ratione ff. de pact. Gloss. in can. ab exordio dist. 35. Gonzal. loc. cit. & gloss. 7. num. 8. Rot. dicta decis. 2. de præbend. in nov. num. 3. ad finem.*

8 Hic verò nedum quadragenaria concurrat observantia, sed centenaria, quæ ad instar memorabilis, cui æquiparatur, efficit, ut possit allegari Beneficii status immutatio, sive per Vicariæ perpetuæ legitimam, & solemnem erectionem, licet illa non appareat; sive per pactum, privilegium, aliumvè meliorem titulum, qui potest quidem per centenariam alle-

H h h

gari,

Pars VI.

gari, sed eum exhiberi non est necessè: itaut quod antea fuerit minimè attendatur *cap. super quibusdam §. Præterea de verb. signific. leg. Hoc jure §. Ductus aquæ ff. de aqu. quotid. & æstiv. Felin. in cap. Cùm à nobis de præscript. Ros. consult. 12. num. 21. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 33. nu. 4. & 14. Guttier. practic. lib. 3. qu. 14. num. 21. Avendan. de exequend. mandat. lib. 1. cap. 12. sub num. 32. Rocc. select. cap. 7. nu. 31. Rot. par. 1. divers. dec. 717. num. 18. coram. Burat. decis. 875. num. 7. cor. Priol. dec. 44. num. 18. cor. Emer. jun. decis. 286. num. 4.*

9 Nil referente, quod Archiepiscopus de anno 1594. fecerit primam institutionem Presbyteri Thomæ Kemeter, vigore Instrumèti donationis à Regularibus præsentati, in quo expressa legitur facultas deputandi Vicarium Regularem, aut Sæcularem, atque ideo non possit nunc alius titulus diversus ex centenaria præsumptus allegari; Quia prætermisso quod in Beneficialibus, cùm non sit in compatibilis pluralitas titularum, uno exhibitio potest melior ex longa possessione præsumptus allegari *Felin. dicto cap. In nostro de rescript. Selv. de Benef. par. 3. quest. 19. Gonzal. ad reg. Cancell. §. 7. præm. n. 129. Card. de Luc. ad Concil. Trid. disc. 11. n. 16. Cassador. decis. 21. num. 5. super reg. Cancell. Merlin. decis. 82. num. 10. Certi juris est, quod titulus à Regularibus productus pro fundamento suæ intentionis, non prohibet quin Ordinarius exadverso meliorem titulum præsumptum possit allegare, Ros. consult. 12. num. 48. Card. de Luc. ad Concil. Trid. loc. cit. & de præmin. disc. 8. num. 13. Giurb. cas. 71. num. 15. Rot. cor. Burati. decis. 875. num. 7. cor. Merl. dicta decis. 82. num. 11. coram Bich. decis. 285. num. 14. coram Emerix. jun. decis. 829. num. 2.*

Nec ideo quod Ordinarius unionem tunc approbavit (quam nec modo impugnat) & ad formam dicti Instrumenti mandavit solvi congruam Vicario, propterea dicendum est, quod approbaverit etiam qualitatem amovibilitatis in eodem Instrumento contentam: Quia talis approbatio cadit super reservatione congruæ tunc deductæ in controversiam, non verò super qualitate amovibilitatis, quæ expressa non legitur, nec tacita præsumi-

tur in præjudicialibus; & positivè potius excluditur ex ipsa gesti actus natura; Non enim potuit Ordinarius approbare tacite qualitatem amovibilitatis, quam Regulares tunc non prætendebant; imò nec Ordinarius, nec Regulares eam potuerunt melius excludere, quam isti petendo, ille verò concedendo canonicam institutionem, seu collationem in titulum perpetuum Presbytero Sæculari præsentato:

10 Voluntas autem talis præsumitur, qualem actus gesti natura declarat, nec illam egreditur *leg. 1. §. Julianus, ubi Bart. ff. de itin. actus priv. leg. operis non positis ff. de oper. libert. Paris. conf. 79. nu. 12. lib. 4. Dec. conf. 72. in fin. Surd. conf. 52. num. 73. & conf. 460. num. 48. Cravett. de antiqu. temp. part. 2. §. Materia ista num. 102. Rocc. select. cap. 64. num. 14. Præterquamquod, seposito etiam hoc actu de anno 1594. sequentes institutiones de anno 1610. usque ad motam litem factæ de Presbytero Sæculari, simpliciter à Monachis præsentato vigore Jurispatronatus Monasterio competentis etiam ante unionem, complent integram centenariam, cujus virtute potest Ordinarius meliorem allegare titulum ex prædictis.*

Pariter, & illud obstare visum non fuit, quod sæpius oppositum, & semper rejectum, nunc laxiori stylo replicabatur, nempe quod Præpositus habuisset alternativam facultatem sive deputandi Regularem amovibilem, sive præsentandi Presbyterum Sæcularem instituendum, tum vigore prædictæ unionis, tum etiam ex Constitutione 47. san. mem Pii V., quæ incipit = *Ad exequendum &c.* post Concil. Trid. emanata; ubi pro Regularibus mendicantibus, & Monachis libera præservatur facultas in Parochialibus unitis deputandi ad curam Animarum Regularem amovibilem, ut in *§. Volumus &c.* itaut eo solùm casu competat Ordinario jus instituendi, quando Superior Monasterii vellet pro suo libitu deputare Presbyterum Sæcularem, ut ad mentem dictæ Constitut. declaravit Sac. Congregatio Concilii Teste *Barbos. in Remission. ad Concil. Trid. sess. 7. de reform. cap. 7. nu. 17. & de potest. Episc. alleg. 72. sub num. 190. & rursus in Augustana pro Monachis Præmonstraten. anno 1584. & pro Cisterciens. in Ratisbonen. Juris deputandi Vicarium sub die*

die 28. Julii 1713. Propterea si Præpositus pro sua facultate deputavit, ac præsentavit Presbyterum Sæcularem ab Ordinario instituendum, sibi non præjudicavit in simili facultate deputandi Regularem amovibilem, quia in facultativis nulla datur præscriptio, nisi præcedat actus coactivus ad notat. in cap. Cum Ecclesia Sutrina de caus. possess. & propr. Gabr. de præscript. concl. 10. Abb. in cap. ex parte de concess. præb. Rota coram Merl. dec. 830. eod. num. 7. & in terminis dixit Sac. Congregatio Concil. in d. Ratisbonen. Juris deputandi Vicarios, ubi non obstante quod Episcopus referret ab immemorabili tempore fuisse præsentatos Presbyteros Sæculares, respondit liberum esse Abbati deputare Monachum amovibilem.

12 Etenim Constitutio san. mem. Pii V. dum Conciliarem dispositionem de Vicariis perpetuis non substulit, sed solum excepit ab ea Parochiales unitas Monasteriis Monachorum, & Mendicantium, firmat potius regulam in contrarium pro Canonicis Regularibus, de quibus agitur, qui neque Mendicantes sunt, nec Monachi propriè dicuntur, ut post Div. Thom. 2. 2. qu. 18. art. 8. & in opusc. 19. cap. 2. notant Sbrozz. de offic. Vicar. lib. 1. cap. 37. num. 3. Trull. de ord. Canonic. Regul. lib. 1. cap. 4. Grat. cap. 123. num. 22. Andreol. contrav. 340. num. 6. Capon. contrav. 15. num. 10. Card. de Luc. de Regular. disc. 19. num. 5. de Præemin. disc. 24. per tot. & ad Concil. Trid. disc. 35. num. 7. Et contra quos in eodem articulo post solemnem discussionem Rota judicavit in Frisingen. Juris deputandi Curatos, ut ex decisionibus coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano 24. Martii 1713. & coram R. P. D. meo Cerro 26. Junii 1716. Ac proinde resolutiones Sacræ Congregationis ad terminos dictæ Constitutionis emanatæ pro Monachis Cisterciensibus, & Præmonstratensibus, non autem pro Canonicis Regularibus, minimè visæ sunt casui præsentii applicabiles: præsertim quia Præmonstratenses, de quibus agitur in Augustana, cum verè Monachorum regulam profiteantur, Pignattell. consult. 44. num. 14. tom. 1. tum insuper habent specialia S. Sedis privilegia pro deputando Vicarios amovibiles in Parochiis unitis eorum Monasteriis, teste Barbof. ad Conc. Pars VI.

de Reform. sess. 7. cap. 7. num. 17. Rota in Uratislaviæ. Manutentionis 12. Junii 1703. S. Nullo namque &c. coram R. P. D. meo Lancetta, & dixit Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium in Leodien. Parochialis 2. Septembris 1712. & 3. Februarii 1713. referente Eminentissimo Fabrono.

Præterea verò Domini animadvertunt quod nulla ex allegatis resolutionibus Sacræ Congregationis decidere videtur punctum Centenariæ observantiæ, Episcopo assistentis, instituendi Sæcularem in titulum perpetuum, de qua, præter dictam Ratisbonen., in aliis nulla fit mentio: sed & in ipsa Ratisbonen., quæ, ut dictum est, loquitur de Monachis Cisterciensibus in Bulla Piana comprehensis, nec tamen hoc punctum Centenariæ dici potest decisum, quia verba resolutionis hoc non tangunt, nec apparet fuisse in probatis præsentiam ab Episcopo consuetudinem immemorabilem instituendi in titulum perpetuum Presbyteros Sæculares, cujus rei nullum enunciatur documentum, præter ipsius Episcopi relationem, qui fuerat à Monachis in judicium vocatus, ac propterea tamquam nuda partis assertio non merebatur attendi, neque ullum poterat resolutioni præstare fundamentum: Quin etiam ipsa relatio subjungebat, quod Monachi retroactis temporibus omnes explorarent aditus subinferendi Vicarios Regulares ad nutum amovibiles; & sic excluderetur ex ipsa confessione Partis observantia pacifica, prout requiritur, Menoch. conf. 337. in fin. Decian. respons. 87. nu. 22. lib. 2. Rocc. Selectar. cap. 79. num. 12. Rot. coram Coccin. decis. 436. num. 9. quæque optimè concurrunt in casu præsentii, dum Regulares per sæculum, & ultra pacificè præsentarunt Presbyterum Sæcularem canonicè instituendum, & nunquam Regularem amovibilem deputare prætenderunt.

Regula verò, quod in actibus facultativis non cadit præscriptio, redditur inapplicabilis ex facti circumstantiis; nam primò hic non agitur de libera facultate ex jure gentium competente, qua si quis per mille annos non utatur, sibi non præjudicat, ut notant DD. in leg. Viam publicam ff. de via pub. leg. Quominus ff. de flumin.

flumin. & d. cap. Cum Ecclesia Sutrina de Gaus. possess. & propr. sed de prætenfa facultate deputandi Regularem ex titulo unionis Ecclesiæ, & sic ex jure quaesito, quo casu veriùs appellatur jus, quàm facultas, eique rectè præscribitur per non usum, *Felin. in cap. Cum accessissent nu. 3. de Constit. Ceph. conf. 176. num. 53. Surd. conf. 73. nu. 48. Port. Imolen. comm. opin. lib. 3. reg. 33. limit. 3. Cravett. conf. 111. num. 22. & seqq. Honded. conf. 82. lib. 1. num. 9. Balb. de præscript. par. 4. quest. 1. num. 4. Gabr. commun. conclus. tit. de præscript. concl. 10. num. 10. Conciol. alleg. 14. nu. 42. & seqq. Rocc. Select. cap. 84. nu. 15. Rota apud Posth. de Manut. decis. 45. nu. 9.* Deinde hic observantia non affertur ad finem præscribendi alterius facultatis, sed ad juris proprii conservationem, interpretando scilicet actum unionis, & quemcumque meliorem titulum præsumendo, ut in proposito *Card. de Luc. de Regul. disc. 51. num. 12.* nec enim facile potest admitti, quod si Præpositus habuisset facultatem deputandi Regularem amovibilem vigore unionis, noluisse in tam diuturno tempore hanc facultatem sibi magis favorabilem aliquando exercere, sed potius utendo simpliciter Jurepatronatus pati voluisse continuos actus perpetuæ Sæcularium institutionis, jus, & auctoritatem Episcopi magis confirmantes: Ipsaque multiplicitas actuum uniformiter tam longo tempore gestorum sicut Ordinario præbet jus firmissimum ex omni titulo sibi magis proficuo, sic excludit in altera parte præsumptionem liberæ facultatis, *Rip. in dicto cap. Cum Ecclesia Sutrina num. 55. Jo. Fab. in S. Equè nu. 21. instit. de actionib. Jas. in d. leg. Quominus nu. 42. ff. de flumin. Cravett. d. conf. 111. num. 25. Soccin. conf. 145. num. 40. lib. 1. Conciol. alleg. 14. num. 44. Rocc. Select. cap. 84. num. 16. & cap. 167. nu. 48. Panimoll. decis. 15. n. 26. Adden. ad Greg. XV. decis. 162. nu. 16. Rota coram Seraph. decis. 212. num. 2. & decis. 323. num. 4. cor. Merl. decis. 593. num. 8. coram Bich. decis. 522. num. 19. part. 4. Rec. decis. 300. num. 7. & par. 17. & decis. 139. num. 23.*

14 Accedente præsertim notabili circumstantia, quod de anno 1616. Præpositus enixè supplicavit Concistorio Salisburgens., ut sibi liceret, saltem pro interim

deputare Vicarium Regularem, quia Sæcularem invenire non poterat, & hanc licentiam Concistorium reiteratis etiam precibus denegavit, ac Præpositus acquievit: Unde duplex nascitur effectus, primus quod jure sibi proprio talem facultatem Præpositus non asseruit, cum eam præcario rogavit *leg. 1. & seqq. ff. de precar. l. 1. ubi DD. C. de thesaur. lib. 10. Surd. conf. 215. num. 23. Salgad. in Labyrinth. par. 2. cap. 17. nu. 5.* Alter, quod etiam exordiando ab hoc actu coactivo cum patientia de anno 1616. usque ad 1712. quo fuit mota lis intercedit spatium 96. annorum, quod pro Centenaria reputatur, *Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 7. num. 62. & seqq. Card. de Luc. de Jurepatr. disc. 57. num. 32. Pacion. de Locat. cap. 14. nu. 7. Rot. cor. Buratt. decis. 142. num. 9. ibique Adden. & decis. 875. num. 4. coram Merl. decis. 60. num. 6. & part. 5. Rec. decis. 509. num. 5.* Imò, & pro tempore præterito removetur præsumptio liberæ facultatis, quia petitio licentiæ supponit præcedentem prohibitionem, & impedimentum, *Natt. conf. 522. nu. 9. post Bald. in leg. Si permittente num. 2. Cod. ad S. C. Vellejan. Soccin. conf. 12. num. 3. Casanatt. conf. 39. nu. 53. Noguerol. alleg. 28. num. 86. Salgad. par. 1. cap. 35. num. 27. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 5. §. 6. n. 37. Rot. par. 1. divers. decis. 33. num. 3.*

Minimè revelante, quod hæc licentia petita fuerit pro Ecclesiis filiabus, non autem pro Matrice, de qua nunc agitur: quia cum omnes eodem titulo unionis ad Monasterium pertineant, non debent diverso jure censerī, nec membra præsumuntur diversæ rationis à capite, *cap. Cum non liceat de præscript. Felin. in cap. Auditis nu. 29. eod. tit. Bald. in l. 1. nu. 25. C. de emancipat. lib. Rot. cor. Mantie. decis. 320. num. 6. coram Priol. decis. 295. num. 10.* Cætera satis, superque sublata, fuere in prioribus decisionibus.

Et ita utraque &c.

R. P. D. HERRERA

DECISIO II.

Leodien. Vicariæ de Jemeppe.

Luna 23. Januarii 1719.

SUMMARIUM.

- 1 Unita Ecclesia Parochiali Monasterio, nominatio Vicarii spectat ad Abbatem.
- 2 Unio Ecclesie Parochialis Monasterio in defectum Instrumenti probari potest ex conjecturis, sive signis, aut argumentis.
- 3 Ecclesia unita dicitur de juribus, & pertinentiis ejus, cui unitur.
- 4 Dismembratio Ecclesie Parochialis est solum in subsidium admittenda.
- 5 Quod in dismembratione Ecclesie Parochialis non sit avulsa ab Ecclesia Matrice cura habitualis, ex quibus arguatur, & num. 6. & seq.
- 8 Unio Ecclesie Parochialis Monasterio, ex quibus probetur, & num. 9. & 10.
- 11 Vocabula nominationis, & presentationis inter se fraternizant.
- 12 Presentationes, & nominationes duplici titulo fieri possunt, juris patronatus nempe, vel unionis.
- 13 Presentationes expleta ratione juris patronatus sunt unioni omnino contraria.
- 14 Presentationes, seu nominationes facta ratione unionis, huic non contrariantur.
- 15 Institutiones, seu collationes Vicarie in titulum, nec non expressio illius vacationis, ac denominatio Rectoris respectu Vicarii an opponantur unioni.
- 16 Vicaria perpetua ante Constitutionem Divi Pii V. la 47. comprehendebantur sub Primariis precibus, & sub aliis Apostolicis reservationibus, secus nunc post dictam Constitutionem.
- 17 Provisiones Apostolicæ æquivocæ Vicariæ perpetuæ non opponuntur unioni.
- 18 Vicaria perpetua, & unita permutari, & resignari possunt in manibus Papæ, & ab eo provideri absque ullo præjudicio unionis.
- 19 Sub Indulto conferendi Beneficia concessa Universitati Lovanii non comprehenduntur Vicariæ, quæ semper ad nominationem Abbatis, sive Superioris illius Monasterii, vel Ecclesie, cui unita comperiuntur, sunt conferenda.

AD Vicariam Loci de Jemeppe vacantam per obitum Henrici Massart sequutum de mense Novembris anni 1716. Abbas Ven. Monasterii S. Jacobi Leodii Ordinis S. Benedicti, utpotè eidem Monasterio unitam præsentavit Martinum Coppin; Decanus verò facultatis Artium Universitatis Lovaniensis, cui ex speciali privilegio Apostolico jus competit conferendi Beneficia vacantia per obitum in mense Novembris, & alternis annis illa quoque vacantia in mense Januarii, eam contulit Gerardo Theodoro Bouffart, qui coram Judice Conservatore privilegiorum dictæ Universitatis in contumaciam Martini non comparentis, & de sola jurisdictionis incompetentiæ excipientis sententiam favorabilem obtinuit, sed controversia in nostro auditorio postmodum in gradu appellationis reassumpta, resolutio, quæ ob suffragiorum scissuram in ancipiti stetit in audientia diei 13. Junii superioris anni, hodie tandem prodiit favore dicti Martini, cui controversam Vicariam adjudicandam esse responsum fuit in vim nominationis per ipsum, ut supra reportatæ ab Abbate jam dicti Monasterii S. Jacobi, ad quem vigore unionis prædictæ Ecclesie factæ proprio Monasterio, illius Vicarii nominatio indubiè pertinere dignoscitur, juxta præscriptum notissimæ Pianæ Constitutionis, de qua ad hunc propositum Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 4. n. 59. Garz. de Benef. par. 4. cap. 2. nu. 308. Barbof. de Jur. Paroch. cap. 1. num. 4. Turricell. de union. cap. 4. num. 55. Rot. coram Buratt. decis. 150. num. 6. coram Duran. decis. 2. num. 2. in Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. S. Justificatio coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo, & in alia Compostellana Parochialis 11. Maji ejusdem anni S. Earumdem enim coram R. P. D. meo Cerro, & 26. Februarii 1717. S. Ita enim coram R. P. D. meo de Gamaches.

- 2 De unione autem controversæ Vicariæ jam dicto Monasterio constare visum fuit non quidem ex conjecturis, sive signis, aut argumentis, per quæ in defectum Instrumenti, sive alterius irrefragabilis justificationis eam cæteroaquin probari,

bari, passim notavit *Rota* in specie coram Priol. decis. 252. nu. 10. coram Card. Cerro decis. 886. num. 1. coram Emerix jun. decis. 1334. num. 2. in Mediolanen. Jurium. Parochialium 20. Aprilis 1708. §. Ex quibus coram Eminentissimo D. Card. Scotto, & in dicta Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. §. Ex his coram Reverendiss. P. D. meo Decano, sed apparere enituit ex publicis documentis relatis in Summario Martini num. 2. Ex quibus cum pateat per Episcopum Leodiensem usque ab anno 1406. & iterum de anno 1476. per san. mem. Sixtum IV. dicto Monasterio S. Jacobi pleno jure unitam, & incorporatam fuisse Ecclesiam Parochialem de Seraing, five de Seraing. cum omnibus juribus, & pertinentiis suis; Inde sequitur eidem Monasterio incorporatam quoque dici debere Vicariam controversam, utpotè quæ dictæ Parochiali Ecclesiæ de Seraingh unita, unus corpus cum illa constituit, & de ipsius juribus, ac pertinentiis nuncupatur, ex communiter notatis per Doctores in cap. super eo de præbend. in 6. & in cap. quia Monasterium de Relig. domib. Franc. de Eccles. Cathedral. cap. 8. nu. 496. Card. de Luc. de Regular. disc. 52. num. 8. *Rota* coram Duran. decis. 14. num. 13. & decis. 92. num. 11. in rec. decis. 49. num. 4. par. 15. in Recanaten. Beneficii 20. Martii 1702. §. Quoniam, & §. Non obstante coram clar. mem. Card. Caprara, & in Neapolitana Unionis 23. Junii 1710. §. Ratio sic decidendi cum seqq. cor. bon. mem. Molines.

Incorporationi huic non resistente allegata ejusdem Vicariæ dismembratione à Parochiali Ecclesia de Seraingh, sequuta de anno 1315. & sic ante jam dictæ Parochialis unionem factam primodictò Monasterio S. Jacobi, quia dicta dismembratio non fuit plenaria, & absoluta, ac ad omnes, & quoscumque effectus, sed solummodo ad consulendum necessitati Parochianorum, quibus ob distantiam loci ab Ecclesia Parochiali de Seraingh, & maxime ob impedimentum fluvii Mosæ tempore hyemali, plerumque superfluentis, illius Rector juxta casum contingentis præstò esse non poterat in administratione Sacramentorum, itaut non rarò propter accessus difficultatem Parochiani sine Sacramentis obirent; Cui necessitati

quemadmodum satis, superque provisum remanebat per dismembrationem solius curæ actualis, salva, firmaque semper remanente cura habituali penès Matricem Ecclesiam de Seraingh, ita prædicta necessitate ex sola dismembratione curæ actualis sublata, devotum fuisse non censetur ad totalem, plenariamque dictæ Vicariæ dismembrationem, quæ medium dicitur prorsus extraordinarium, & in subsidium unicè admittendum, ubi nempe Parochianorum necessitati alio modo, quàm per solam curæ actualis dissecationem consuli non valeat, juxta ponderata per *Tranched. in consult. 104. nu. 11. & seq. Frass. de reg. Patr. Ind. cap. 68. num. 28. tom. 2. Murg. de benef. quest. 6. sub num. 24. Barb. de pot. Episc. alleg. 78. num. 7. Rot. coram Coccin. decis. 1428. num. 4. in recent. decis. 578. num. 7. & seq. par. 19. tom. 2. in Leodien. Dismembrationis 1. Februarii 1712. §. Idcirco cor. R.P.D. meo Falconerio, & 3. Julii 1713. §. Minime subsistente cor. R.P.D. meo Crispo. Et in specie, quod ex tali dismembratione ob similem causam facta cura habitualis ab Ecclesia Matrice avulsa non censeatur, respondit *Rota* in rec. decis. 204. num. 1. par. 17. ubi concordantes.*

Juridicam hanc dictæ dismembrationis intelligentiam confirmantibus etiam pluribus, & potissimum onere Ecclesiæ Matrici adjecto præstandi Congruam Vicario de Jemeppe, qui de facto post unionem favore Monasterii S. Jacobi expletam ejusdem Congruæ supplementum contra Abbatem ipsius Monasterii obtinuit per concordiam celebratam usque de anno 1643. Ex hoc enim validissimum resultat argumentum circa subjectionem dictæ Ecclesiæ de Jemeppe, & residentiam curæ habitualis penès Ecclesiam Matricem, cum ipsa nullo jure ad hujusce Congruæ præstationem, nec Monasterium ad illius supplementum obligari valuissent, quoties Ecclesia controversa per dictam dismembrationem effecta fuisset Parochialis libera, & independens cum totali separatione ab Ecclesia Matrice; per eam, quæ aliàs advertit *Rota* in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Plenaria cor. R.P.D. meo Cerro, & 26. Februarii 1717. §. Certius cor. R.P.D. meo de Gamaches, in alia

alia Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. §. De unione coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano, & 5. Maji 1717. §. Demum coram R. P. D. meo Crispo.

- 6 Insuper idipsum convincebat nedum reservatio juris percipiendi decimas in circumdario Ecclesiæ de Jemepe, aliaque ab istius Parochianis Ecclesiæ Matrīci tradi solita pro luminari, ut ad arguendam residentiam curæ habitualis, ac populi subjectionem notavit *Rota in Tarraconen. Parochialis de Vimbodino* 15. Januarii 1706. §. final. cor. Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano, & in *Compostellana Parochialium* 13. Martii 1716. §. Augebatur cor. eodem, & 15. Martii 1717. §. Demum coram R. P. D. meo Crispo. Verum etiam præservatio juris Matricitatis, explicitè in eodem Instrumento dismembrationis adjecta in his verbis = *Salvo tamen jure Matricis Ecclesia, quæ scilicet Mater Ecclesia in filiam habere consuevit.* Ex hac enim præservatione juncta cum qualitate dismembrationis unicè expletæ ad occurrendum Parochianorum necessitati, & cum reservatione juris percipiendi decimas, ac alia Ecclesiæ Matrīci pro luminari offerri solita, necnon etiam juncto onere præstandi congruam Vicario ejusdem Ecclesiæ de Jemepe rectè convincitur facta, tectaque penès Ecclesiam de Seraingh remanuisse non sola jura honorifica, & præeminentialia in peragendis functionibus Ecclesiasticis, ut perperam Scribentes pro Theodoro insinuare satagebant, sed quidem cætera omnia jura Ecclesiæ Matrīci in filialem Ecclesiam competentia, & præcipuè jus nominandi in ea Sacerdotem, necnon totalem, plenariamque illius subjectionem, & consequenter veram, propriamve Matricitatem cum plena curæ habitualis pertinentia, ad *Text. in cap. ad audientiam, ibique Gloss. verb. Rectoris de Eccles. adif. Azzor. Instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 3. in fin. Rebuff. de Decim. quæst. 6. num. 7. Card. de Luc. de Decim. disc. 12. sub num. 13. vers. Tertia demum, Rot. decis. 204. num. 1. par. 17. & decis. 7. num. 7. cum seqq. par. 18. tom. 1. recent.* Et benè distinguendo inter Matricitatem impropriam sufficientem pro sola præeminentiali honorificentia, & Matricitatem propriam, seu rigorosam, omninò requisitam pro decimarum perceptio-

ne, Vicarii præsentatione, ac aliis, de quibus supra, notavit *Rota in Bisniamen. præeminentiarum* 10. Februarii 1710. §. Nec deerat cum §. penult., & 16. Januarii 1716. à §. Quodque usque in fin. coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano.

- 7 Præmissis non resistente ponderatione, quod in actu dismembrationis duobus Parochis constitutis, certa que Territorii parte unicuique ipsorum destinata, dictum fuerit, eorum quemlibet de propria Parochia contentum esse debere = & quod alter in alterius Ecclesia, vel Parochia nihil juris amplius sibi posset vindicare. Quoniam cum id actum, dictumque videri possit ad eum præcipuum finem, & effectum, ut facilius redderetur cura Animarum, mediante libero, & absoluto illius exercitio unicuique ex Parochis intra præstitutos fines demandato, ideo optimè talis expressio intelligi; & verificari potest respectu Curæ actualis, nequaquam verò referri ad totalem separationem Curæ etiam habitualis; maximè attempta subsequenti immediata præservatione omnium jurium præferentium, subjectionem Ecclesiæ filialis erga Matrīcem saltè quoad Curam habitualem; Ex qua profectò explicita, & immediata præservatione rectè convincitur, dismembrationem præcedentem fuisse restrictam intrà solos limites Curæ actualis, salva manente habituali penès Ecclesiam Matrīcem de Seraingh ex notatis per *Azzor. Instit. Moral. par. 2. cap. 12. quæst. 13. lib. 3. Pignattell. consult. Can. 109. num. 1. & consult. 167. num. 2. tom. 9. Card. de Luc. de Decim. disc. 12. num. 13. Rot. in rec. dec. 7. num. 7. par. 18. tom. 1.*

- 8 Clarè id insuper comprobante subsequuta observantia tum affirmativa, tum etiam negativa, optimè d. dismembrationis quidditatem demonstrante, ut dixit *Rota in recent. dec. 720. nu. 13. par. 18. dec. 416. num. 4. par. 19. & dec. 87. num. 5. coram Emerix jun.* Et quidem affirmativa ex eo coruscabat, quia non solum, ut jam prænotatum fuit, Monasterium S. Jacobi percipit decimas, & tributum pro luminari intra fines Ecclesiæ de Jemepe, congruamque præstat Presbytero in ea deputari assueti sub perpetua denominatione Vicarii, sub qua nonnisi Cura tantum

tum actuali pollentes indigitari solent, ut ait *Rota in Salisburgen. Vicaria super bono jure* 4. Februarii 1715. §. *His additur cor. R.P.D. meo Crispo*. Verum etiam, quia quoties eadem Vicaria dimitti contigit, semper dimissa, seu resignata fuit in manibus Abbatis, ad cujus nominationem in illius vacationibus sive per resignationem, sive per obitum contingentibus provisiva semper fuit ab Ordinario Collatore; Quod sane contingere non poterat nisi supposita ejusdem Ecclesie unione, & incorporatione jam dicto Monasterio S. Jacobi, ut ad rem notant *Turricell. de union. cap. 4. num. 53. Rot. coram Merlin. dec. 95. num. 4. 5. & decis. 625. num. 3. coram Bich. decis. 336. num. 4. & in Basilien. Parochialis 5. Martii 1700. §. Exinde cor. bo. mem. Molines, & 26. Junii 1702. §. final. coram Reverendissimo P. D. meo Decano, in Leodien. Parochialis, seu Vicaria 1. Julii 1707. §. Minusque coram Reverendissimo Aldrovando, & in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Secunda coram R. P. D. meo Cerro.*

- 9 Negativa verò ex eo profuebat, quia non solum controversa Vicaria spatio centum sexaginta annorum post Concilii Tridentini publicationem numquam provisiva fuit per concursum, quemadmodum ad prescriptum ejusdem Concilii in cap. 18. sess. 24. de reformat. provideri omnino debuisset, si non fuisset unita, & ab Ecclesia Matrice ratione curæ habitualis dependens, ut ad istum effectum pluries notavit *Rota in specie in Novarien. Parochialis, seu Vicaria S. Martini 22. Junii 1705. §. Quod autem, & §. Nihilominus coram clar. mem. Card. Caprara, in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Istaque unio coram R.P.D. meo Cerro, in alia Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. §. Certoque certius coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano, & 5. Maji 1717. §. Et premissis coram R. P. D. meo Crispo*. Verum etiam nullus adducebatur actus, ex quo appareret, hanc Vicariam tanquam reservatam à S. Sede, vel ab ipsa Universitate Lovanii vigore ejus Indulti provisam fuisse, & tamen in adeo longævo trium sæculorum decursu, verisimile non est, nullam contigisse vacationem in mensibus reservatis, ut notatum fuit in *Parmen. Beneficii 16. Januar. 1702. §. fin.*

coram Reverendissimo P. D. meo Decano, in Tarraconen. Beneficii 12. Aprilis 1712. §. Absque eo quod coram R. P. D. meo Lancetta, & in Augustana summa Custodia super secundis literis 21. Junii 1715. §. Alterum cor. R.P.D. meo Falconerio, in Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. §. Indubitanter cor. Reverendissimo P. D. meo Decano, & 5. Maji 1717. cor. R.P.D. meo Crispo.

- Observantiæ huic non resistentibus iis, quæ pro parte Gerardi in contrarium deducebantur, potissimum circa nominationes Vicariorum ab Abbatibus pro tempore dicti Monasterii S. Jacobi expletas cum qualitate præsentationis, quæ non convenit nisi juripatronatus cum unione penitus repugnanti, ut in *Gerunden. Parochialium super unione 18. Junii 1714. §. Nec minus cor. Reverendissimo Decano, 11 quia ultra quod vocabula nominationis, & præsentationis inter se fraternizant, ut in simili notat Rota in Compostellana. Parochialium 13. Martii 1716. §. Constabilita cor. Reverendissimo P. D. meo Decano; 12 accedit etiam quod cum illæ duplici ex titulo fieri potuerint jurispatronatus nempe, vel unionis, ut ait *Rota in recent. decis. 441. num. 7. & 8. par. 5. decis. 330. num. 24. & seq. par. 9. & in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Secunda verò coram R. P. D. meo Cerro, ideo præsentationes prædictæ obstarent quidem unioni, quatenus expletæ apparerent ratione jurispatronatus illi omnino contrarii, ut ait *Rota in Bituntina, seu Basilien. Parochialis 5. Martii 1700. §. Est certum, & 27. Junii 1701. §. Absque eo quod coram bon. mem. Molines, & in Gerunden. Parochialium super unione 28. Junii 1704. §. Nec minus coram Reverendissimo D. meo Decano; At eidem unioni haud quaquam officiant si ratione illius, prout in præfenti ex supra notatis, factæ comperiantur, *Rot. in rec. decis. 441. num. 6. & seqq. par. 5. decis. 947. num. 4. cor. Emerix jun. in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Secunda, & §. Atque hinc coram R.P.D. meo Cerro; & in alia Compostellana Parochialium 16. Martii ejusdem anni §. Constabilita cor. Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano.****
- 15 Institutiones verò, & collationes in titulum ejusdem Vicariæ utique illius unionem

nem

nem destruere, eique adversari nullatenus videbantur, quia in hujusmodi Vicariis perpetuis, & collativis perpetuitas tituli adaptatur tantummodo, & cadit super simplici exercitio curæ actualis, illiusque respectu verificatur vacatio, & collatio in titulum, ut tradunt *Turricell. de union. cap. 11. num. 77. Card. de Luc. de benef. disc. 97. num. 19. Rot. in recent. decis. 37. nu. 8. par. 4. tom. 1. decis. 379. nu. 4. coram Emerix jun. in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. S. Prout nil detrahit, & S. Atque coram R. P. D. meo Cerro, & in Frisingen. Juris deputandi Curatos 22. Junii ejusdem anni S. Verum cor. eodem.* Unde nec etiam urgere in contrarium poterat aliquando facta expressio vacationis respectu Vicariæ, & denominatio Rectoris respectu Vicarii, cum utraque licet improprie verificari possit circa exercitium Curæ actualis, ut promiscue de his, aliisque exceptionibus agendo in proposito advertit *Card. de Luc. de benef. disc. 97. num. 19. Rota coram Emerix jun. decis. 279. num. 4. in Burgen. Jurisdictionis super actibus Parochialibus 26. Junii 1715. S. Neque subsistit coram R. P. D. meo Crispo.*

Actus verò provisionum hujus Vicariæ novissimè exhibiti, unus nempe de anno 1530. vigore precum Imperialium, & alii duo à S. Sede expleti de annis 1634. & 1688. in nihilo penitus officere visi sunt, quoniam respectu primi non resultat, Precistam ad Vicariæ possessionem admiffum fuisse, ultra quam quod hujusmodi Vicariæ tunc temporis poterant sub Imperialibus precibus comprehendi, prout comprehendebantur sub aliis Apostolicis reservationibus, ut latè probat *Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 5. S. 3. num. 19. & seqq.* quæ reservationes cum postea, de anno nimirum 1567. respectu istarum Vicariarum penitus cessaverint ob tunc superventam Constitutionem S. Pii V. inter suas in ordine la 47. mandantem, Vicarios perpetuos imposteros semper deputari debere ad nominationem Abbatis, sive alterius Superioris illius Monasterii, vel Ecclesiæ cui reperiuntur unitæ, sub examine tamen, & approbatione Ordinariorum, cessarunt quoque in eisdem Vicariis primariae preces, ut prosequitur idem *Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 5. S. 3. à num. 59. cum seqq.* & de facto à dicto
Pars VI.

tempore citra primariae preces ad Vicariam controversam nunquam concessæ apparent.

17 Ex reliquis verò duabus Apostolicis provisionibus nihil penitus deduci posse visum pariter fuit; Quoniam illa anni 1634. remanebat prorsus æquivoca, dum non exhibebantur literæ Apostolicæ, sed solum ex Regestis Curie Archidiaconalis Brabantiae eruebatur, quemdam Wilelmum constitutum fuisse Vicarium auctoritate Apostolica, quod verificari potest de provisione, quam ad terminos dictæ Pianæ Constitutionis reportare tenentur omnes de hujusmodi Vicariis provisivi, ut advertit *Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 7. S. 4. num. 63.* Ultra quam quod cum dicta provisio facta non appareat tamquam de reservato in vim regulæ octavæ, itaut ea alia de causa, sive aliis modis sequi potuerit, hoc est per resignationem, sive permutationem, veluti fuit alia provisio anni 1688., ideo ex hujusmodi provisionibus diversa beneficii natura, seu qualitas argui non valet, cum etiam Vicariæ perpetuæ, & unitæ permutari, & resignari possunt in manibus Papæ, & ab eo provideantur absque ullo præjudicio unionis, & habentium illius vigore jus nominandi, *Paris. de resign. lib. 2. quest. 4. num. 3. Rot. coram Bich. decis. 118. num. 24. cor. Card. Cerro dec. 203. num. 5. in Foroliviens. Parochialis 26. Aprilis 1706. S. Prout neque urget cum seqq. cor. bon. mem. Omana, in Augustana Summa Custodia super secundis literis 21. Junii 1715. S. Minus relevat coram R. P. D. meo Falconerio, & in Gerunden. Eleemosyna pannis super reservatis 14. Martii 1718. S. final. cor. R. P. D. meo Cerro.*

Evanescente ex his etiam ultimo statu favore Gerardi desumpto ex jam dicta postrema Apostolica provisione anni 1688. cujus efficacia potius in contrarium retorqueri videbatur, dum ex depositione Matthiæ, ex cujus resignatione Henricus novissimus controversæ Vicariæ possessor illius provisionem à S. Sede reportaverat, habetur, ipsum eandem Vicariam de anno 1676. obtinuisse ad nominationem Abbatis, sapedicti Monasterii S. Jacobi, eamque ad diem usque factæ jamdictæ resignationis possedisse, & propterea quemadmodum d. ultimus status Martino potius

tius favere dignoscebatur ideo omni jure eidem controversam Vicariam adjudicandam esse Domini existimarunt, excluso penitus Gerardo, quamvis collationem habente à Decano Universitatis Lovaniensis, pollente privilegio conferendi beneficia vacantia in mense Novembris, cum sub hujusmodi Indulto non comprehendantur similes Vicariæ, quæ semper ad nominationem Abbatis, sive Superioris illius Monasterii, vel Ecclesiæ, cui unitæ comperiuntur, conferendæ sunt, ut generalibus omissis in specie pro exclusione privilegiorum Universitatis Lovanii differit *Vames. conf. Canon. 240. nu. fin. Nicolartf. ad Concord. German. tit. 1. dub. 7. §. 10. Rota in Leodien. Parochialis, seu Vicaria 1. Julii 1707. §. final. cor. Reverendissimo Aldrovando.*

Et ita post secundam Causæ propositionem responsum fuit, partibus utrinque dimicantibus &c.

R. P. D. L A N C E T T A

Pampilonen. Beneficii de Yrun.

Luna 23. Januarii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 Nonnullis Patronis nulliter presentantibus, totum jus consolidatum remanet in aliis Compatronis, qui ritè, & rectè presentarunt: & num. 10.
- 2 Presentatio, aut nominatio facta per sortes, an sit de jure canonico prohibita: & num. 8.
- 3 Officialis, seu Procurator Communitatis Patronæ, excedens in presentatione fines mandati, & à prescripta facultate aberrans, dicitur nulliter presentare.
- 4 Officialis, seu Procurator Communitatis Patronæ excedisse fines mandati in presentando, ex quibus desumatur: & nu. 5. & seq.
- 5 Cæca fors, & fallax in minus idoneos sæpè transcurrit, & aliquando etiam indignos promovet.
- 7 Officialis, seu Procurator excedens formam mandati in presentando, dicitur scienter illam excedere. Amplia ut ibi.
- 9 Officialis, seu Procurator Communitatis Patronæ, nulliter presentans, ab utendo

potestate sibi tradita, quam servare juravit, amittit potestatem presentandi.

- 11 Nulliter presentans, si adsit alius, qui validè presentavit, cum protestatione nullitatis presentationis, an possit ad novam presentationem devenire.
- 22 Vitium primæ electionis nullitatem influit in ejus ratificationem.
- 13 Dispensatus super defectu natalium, nullum habet obstaculum ex hoc capite, consequendi beneficium patronale.
- 14 Qualitas approbati ad audiendas confessiones non requiritur actu in consecutione beneficii, quando à Fundatore datur facultas habendi in hujusmodi munere substitutum.
- 15 Qui non est legitimus contradictor excipere nequit adversus presentatum.

D E C I S I O III.

JUS presentandi, quod habet Communitas Oppidi de Yrun ad plura beneficia Ecclesiæ Parochialis dicti loci, exerceri consuevit ex illius decreto anni 1556. à novem Officialibus singulis annis deputari solitis prævio juramento de eligendo personam habilem, juxta dictamen propriæ conscientiæ, qui, occurrente aliquo vacationis casu, vices Communitatis adimpleant, & coram Ordinario, prout de jure, suam expleant presentationem.

Vacavit alterum ex his beneficiis demense Decembris anni 1715. & dicti Officiales paulò post sese congregarunt ad faciendam nominationem, quia tamen concordēs non erant circa personam nominandam, diversimodè processerunt: Quatuor enim ex eis presentarunt Josephum de Arbelaiz: alii verò quinque decreverunt eorum nomina, circa quos diù inter se differuerant, in urna argentea deponere, exindeque per manum infantis schedulam extrahere, & eum, cujus nomen in schedula scriptum esset, habere pro presentato.

Et quamvis alii quatuor Officiales, qui Josephum concorditer, & legitimè jam nominaverant, protestati fuissent de nullitate presentationis ita faciendæ per sortes, adhuc commissa Notario fuit schedularum conscriptio, deventumque extitit ad extractionem, ceciditque fors super

per Lazarum de Tompes, & eum dicti quinque Officiales haberi velle pro præsentato statuerunt. Atque hunc agendi modum confirmarunt sub die 6. Januarii subsequenti, quâ die rursus congregati omnes fuerunt, decernendo, non obstante novâ aliorum quatuor protestatione, quod casu quo esset valida presentatio facta per sortem ad favorem Lazari Tompes, illam ratificabant, & approbabant: Casu vero, quo aliqua opponi posset exceptio adversus dictam presentationem tamquam factam per sortem, iterum presentabant eundem Lazarum.

His peractis instructa fuit lis coram Ordinario inter Josephum, & Lazarum prætensores pro consequenda ad Beneficium institutione, sed mediante sententia definitum fuit, institui debere Josephum; nec diversimodè hodie decisum extitit in nostro Tribunali; Proposito namque dubio, in cujus resolutione concordēs Domini non fuerunt in Audientia diei 14. Martii elapsi anni, responsum fuit = Institutionem dandam esse Josepho.

1 Licet enim primo aspectu institutionem sibi promereri videretur Lazarus uti à majori Patronorum parte presentatus, ad *Text.* & *gloss. in cap. quoniam de jure patr.* adhuc tamen quia illius presentatio nulla fuit, totum jus consolidatum remansit in aliis, qui ritè, & rectè Josephum præsentarunt. *Rot. decis. 82. num. 2. par. 7. decis. 352. num. 7. par. 16. rec. in Leodien. Beneficii 25. Februarii 1717. S. Et nihilominus coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano, & in Reginen. juris patr. 16. Januarii 1708. S. Tantùm autem coram bon. mem. Molines.*

2 Nullitas autem ejus presentationis, quam pro se allegat Lazarus, non ex ea tantùm generali ratione desumpta fuit, quod utpotè facta per sortes esset in jure Canonico prohibita, ex *Text. in cap. fin. de sortileg.* quem habere locum non in solis canonicis electionibus, sed etiam in presentationibus, ac nominationibus latè firmatum fuit in *Majoricen. Beneficii 25. Junii 1699. S. Arrist coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano inter ejus impressas decis. 95. num. 3. & 4. confirmat. 29. Martii 1700. S. Ac propterea coram bon. mem. Muto, in cujus decisionis annotatione per eundem Reverendissimum*
Pars VI.

Decanum egregiè explicantur termini decisionis in *Ariminen. Cappellania coram bon. mem. Bourlemont impress. decis. 459. par. 19. rec.* & pro parte Lazari allegatæ, verùm ex iis præcipuè hujus facti circumstantiis, quæ rem in concreto perpensam ponere videbantur extra difficultatem.

3 Ponderabant enim, quod novem Oppidi Officiales deputati ad faciendam presentationem, hujusmodi facultatem obtinuerant mediante mandato præscribente certum modum faciendæ presentationis, & hujusmodi mandatum non solum acceptarunt, sed ad illius tenorem allata Cruce, eaque præ manibus habita in strictioris quodammodo fidei expromissionem jurarunt eligere Personas, quas in Domino, & juxta dictamen propriæ conscientie habiles, & idoneas esse censerent = Unde resultat Officiales istos non esse directos Patronos, circa quos cadere possit quæstio dictarum decisionum, sed Mandatarios Universitatis Patronæ, itaut si fines mandati exceßerunt, aut à præscripta facultate aberrarunt, ac tum omninò nullum expleverint ad *Text. in l. si Procurator C. de Procur. & l. si diligenter 5. ff. mandat. Bald. cons. 402. num. 3. Rocca. disput. Jur. cap. 152. nu. 2. Rot. cor. Coccin. dec. 1849. nu. 3. & dec. 535. nu. 10. & 15. par. 19. rec. tom. 2.*

4 Ad ostendendum verò, quod mandati formam non servaverint ii quinque Officiales, quorum habet presentationem Lazarus, satis esset ponderare mox relata juramenti verba, ex quibus in aperto est eorum unumquemque singulariter suscepisse obligationem nominandi Personam idoneam, & habilem juxta dictamen propriæ conscientie, id, quod committendo sorti extractionem unius Personæ ex pluribus, inter quas magis, & minùs habiles, & idoneæ esse possunt, non videtur fuisse servatum, quia cæca fors, & fallax in minus idoneos sæpè transcurrit, & aliquando etiam indignos promovet: Argumento *Text. in cap. fin. de purgat. vulgar. Joannes Andreas in cap. fin. de sortileg. n. 6. Gonzal. ibidem nu. 8. & Barbof. nu. 3. ibi = qui sorte eligitur humano judicio non comprehenditur, quia cæca fors est, & fortuna, quæ sæpè indignos promovet, & dignos premit &c. cum aliis apud Reverendissimum Decanum A. decis. 97. nu. 14. & seqq.*

Ac etiam quia committere iudicio fortis electionem, idem est, ac eligere alieno iudicio, ut est illud fortunæ, non autem eligere juxta dictamen propriæ conscientiæ, quod non aliter, quam per viam votorum adimpleri potest.

- 6 Confirmatur tamen ulterius mandati excessus ex eo, quia fuisse ex mente Communitatis clarè ex eodem mandato, & deputatione comprehenditur, quod nominatio, & electio alio modo fieri ab ejus Officialibus non posset, quam singulariter suffragia ferendo, & votando: pactum enim fuit, quod iidem qui supra (sunt verba mandati) votarent, & præsentarent, sicut in Domino expediens sibi videretur = & rursus = facultatem impartiti fuerunt dictis novem Votantibus, ut modo præmissis procederent ad præsentationem &c. Et demum volendo ibi = quod Obiinentibus majorem partem dictorum novem votorum Beneficia præfata, & Rectoria conferrentur = Unde tantò minus poterant omitendo ferre suffragia, & proprium pandere iudicium fortuito sortis casu committere nominationem, in qua faciendâ eorum industriam, & conscientiam Communitas elegerat, ad *Text. in cap. final. §. Is autem de off. delegat. Vant. de nullit. ex defectu jurisdict. deleg. nu. 21. vers. seu dictum fuisset, Menoch. de arbitr. cas. 68. num. 18.* & plenè *Rot. decis. 208. num. 36. & seqq. & num. 54. cor. Duno. jun.* Itaut dubio procul quoties Deputatis commissa electio fuerat certa forma eis præscriptâ, scilicet per viam votorum juxta dictamen propriæ conscientiæ, & prout expediens in Domino eis visum fuisset, hac formâ ad unguem non servata, actus remaneat inevitabiliter nullus ex defectu mandati *Mantica de Tacit. lib. 7. tit. 15. nu. 3. & 7. Modernus Asculan. decis. Florent. 28. nu. 3. & Rocc. disput. jur. d. cap. 152. nu. 2.*

- 7 Ex his facti circumstantiis inutilis redditur, & alia per Partes assumpta disputatio; Utrum licuerit ex consuetudine Hispaniæ, (quæ cæteroquin nequidem probabatur, prout necesse fuisset) devenire per sortes ad præsentationem, vel saltem excusarentur ratione ignorantiæ à nullitate Officiales ita præsentantes: Quia si non uti Patroni, sed Mandatarii præsentarunt, non ex generali consuetudine, sed ex mandato legem sibi habere debe-

bant, & si nullitas provenit, ex quo peccarunt contra formam mandati, & commissionis habitæ à Communitate Patrona, talis excessus scienter dicitur commissus contra legem, ex qua jus desumebant, & quam ignorare non valuerunt, itaut nullam promereri valeant excusationem: *Gloss. in cap. innotuit verb. ignorantiam de elect. Rocc. de Curt. de jurepat. in verb. honorificum nu. 17. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 18. num. 6. Rot. in Volaterrana Beneficii 7. Decembris 1708. §. Nulla coram R. P. D. meo Crispo, & in Tarraconen. Beneficii 19. Januarii 1712. §. Prout etiam coram Me.* Quid autem dicendum erit, quando etiam Officiales ita nulliter procedentes moniti de tali nullitate fuerunt, & interpellati ab aliis forma debita præsentationem fieri debere contendentibus, & sortis experimento contradicentibus in modum, ut stante hujusmodi contradictione nequidem sit allegabilis observantia pro parte Lazari ex statu anni 1713. in quo per sortes pariter processum extitit; quia nemo tunc contradixit, & in præsentatione coram Ordinario facta sortis experimentum expressum non fuit, & fortasse non fuisset ab illo admissum, ut in præsentati contigit, & sic remansit actus subreptione infectus, & non attendendus, quando adfuit contradictio ad *Regul. de qua decis. 227. num. 9. par. 18. recent. & passim.*

- 8 Absque eo quod sustineri saltem præsentatio ex eo promeretur, quod ad illam per sortes devenit fuerit in concursu tantum duarum personarum, quæ æquè habiles, atque idoneæ fuerant jam antea ab Officialibus dijudicatæ: Quia præterquamquod est etiam in tali casu inter Doctores controversia utrum id liceat, sicut refert *Reverendissimus Decanus in allegat. decis. 95. num. 17. circa finem*, non exinde evitatur excessus commissionis habitæ procedendi per vota, & suffragia, dum præsertim inter æquè dignos concurrentes ad Beneficium consequendum connumerari debebat etiam Joseph ab aliis Patronis nominatus, qui tamen ab aliis quinque Officialibus posthabitus fuit, & erat Sacerdos antiquior, & diutius Ecclesiæ inserviverat: Unde cessat quoque in facto supposita meritorum æqualitas, & advertit *Rota d. decis. 95. num.*

num. 18. cor. Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano.

Neque sui juris præsidium deducere potest Lazarus ex secundo actu, ad quem devenerunt quinque Officiales ejus fautores sub die 6. Januarii, exinde inferendo, quod non tantum habet pro se dictam præsentationem, seu electionem factam per sortes, sed etiam aliam præsentationem extra quamcumque fortunæ aleam de se factam: Probè namque, & maturè inspecta qualitate istius secundi actus censuerunt eodem modo Domini, quod remaneret inefficax. Tum ex quo, dum nulliter elegerunt abutendo potestate sibi tradita, quam sciebant, & scire tenebantur, ac de facto servare juraverant, dicuntur in culpa, & mala fide, & pro eavice eligendi potestatem amiserunt, ut passim habetur de Patronis præsentantibus contra legem foundationis apud Vivianum de jurepatronatus p. 2. lib. 6. cap. 7. nu. 69. Maranta respons. 28. nu. 8. & seqq. lib. 3. Tondut. quæst. Benef. par. 1. cap. 118. num. 32. Lotterius de re benef. lib. 2. qu. 18. num. 6. & in puncto advertit Reverendissimus Decanus in adnot. ad sepe citatam decis. 95. num. 26. Tum ex quo facta legitime per alios Compræsentantes nominatione cum protestatione nullitatis adversus eos, qui præsentationem per sortes facere intendebant, vox eorum qui nulliter, & culposè ad actum præsentationis devenerunt, cæteris accevit vocalibus minorem partem constituentibus, fuitque jus quæsitum ab istis nominato, & præsentato, ut per Text. in cap. gratum de postulat. Prælator. & gloss. 161. verb. pauciores probant Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 19. num. 83. & seqq. Lavor. de elect. cap. 21. num. 47. Passerin. eodem tractat. cap. 31. num. 3. 4. & 8. & cum aliis Rota in allegata Rhegien. Jurispatronatus 16. Januarii 1708. §. Tantum coram bon. mem. Molines, & non potuerunt propterea in præjudicium juris quæsitæ alteri ab illis legitime, & cum dicta nullitatis protestatione nominati, devenire alii ad novam præsentationem, ut docent Hostien. in cap. quia propter de elect. num. 59. citat. Passerin. de elect. cap. 18. num. 39. Sperell. decis. 180. num. 21. & 22.

Tum demùm etiam ex quo, & ista nova præsentatio fuit nulla, utpotè facta non

servata forma mandati suis Officialibus à Communitate traditi, dum prætermiserunt præstare juramentum de idonea, & habili persona juxta dictamen propriæ conscientiæ eligenda, quod quidem juramentum præstandum toties erat, quoties ad actum electionis Officiales devenire intelligebant, itaut rectè liceret arguere, quod aut iste actus fuit nova præsentatio, & uti talis fieri non poterat, nisi nulliter, omittendo præstare dictum juramentum in commissione Officialibus data præscriptum juxta auctoritates superius allegatas §. Ponderabant; Aut iste actus fuit confirmatio primi (sicut de facto erui videbatur ex ejus tenore supra relato) & pariter nullo modo sustineri potest, quia vitium primæ electionis nullitatem influit in ejus ratificationem ad Text. in l. fin. C. de novat. Surd. conf. 385. num. 19. Cyriac. contr. 442. num. 43. Rota decis. 362. num. 8. coram Royas, & decis. 1284. num. 1. coram Emerix jun. & decis. 61. num. 8. coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano.

Quibus ita firmatis, & omisso etiam examine necessitatis, quam habuisset Lazarus reportandi consensum à Magistratu Civitatis de Fuenterravia juxta concordiam in Summario primæ propositionis nu. 1. lit. F. nullatenus immorandum Domini putarunt in aliis exceptionibus, quas idem Lazarus adversus Josephum proponebat quoad legitimitatem natalium, & defectum approbationis ad audiendas confessiones: Et enim quoad primam habet idem Joseph dispensationem Apostolicam, quæ proculdubio omne tollit juris obstaculum; Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 40. num. 167. Rota decis. 187. nu. 11. & seqq. coram san. mem. Alexandro VIII. & decis. 353. num. 3. par. 19. rec. Quo verò ad secundam qualitas approbati ad confessiones audiendas actu non requiritur, dum præsertim datur facultas in hujusmodi munere habendi Substitutum, ut in Summario d. primæ propositionis num. 5. lit. K. ideoque ex hujusmodi defectu nullum Præsentato jus tollitur juxta firmata in similibus terminis Sacerdotii. decis. 885. per tot. coram Merlin. in Melevitana Beneficiorum 16. Junii 1710. §. Neque præmissis coram R. P. D. Falconerio almæ Urbis Governatore, & in Melphiten. Beneficii 21. Junii

nii 1712. §. *Quin potius*, & 5. Decembris
ejusdem anni §. *Sedulò cor. Me.*

15 Cessantque totaliter omnes istæ, aliæ-
que consimiles exceptiones à Lazaro de-
ductæ ea animadversione, quod cum ipsius
præsentatio fuerit nulla juxta superius fir-
mata, & sic nullum habeat titulum vigore
cujus concurrat cum Josepho habente le-
gitimam præsentationem, non licet ei ta-
les exceptiones allegare, quia non est
adversus illum legitimus Contradictor
juxta *Bartoli doctrinam in l. fn. sub nu. 2 l.*
C. de edicto Divi Adriani tollendo, & in his
terminis deducta *dec. 187. num. 10. coram*
san. mem. Alex. VIII. dec. 370. num. 15. &
dec. 385. num. 39. & 41. par. 19. rec.
Et ita utraque &c.

R. P. D. C E R R O

Essendien. Præposituræ.

Lunæ 6. Februarii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 *Ultimus status in judicio petitorio non est attendendus.*
- 2 *In qualibet domo Regulari de jure eligi debet in Superiorem aliquis de gremio, & familia.*
- 3 *Constitutio, ut Abbates eligantur ex propria Congregatione, est juris positivi.*
- 4 *Lex foundationis, ac consuetudo jus positivum vincere possunt.*
- 5 *Præposita Collegii Rellhingausen. præeligenda est ex gremio Collegii Essendien. tum ex lege foundationis, tum ex consuetudine.*
- 6 *Scriptura, licet informi, & absque die, consule, & anno, an, & quando plena fides sit adhibenda.*
- 7 *Historicis plenam notitiam habentibus rerum gestarum est deferendum.*
- 8 *Legalitas instrumenti foundationis in Archivio reperti, ex quibus probata dicatur, & num. 9.*
- 10 *Ad hoc, ut una Ecclesia teneatur eligere, Prælatum de gremio, seu Collegio alterius sufficit sola consuetudo quadragenaria. Amplia, ut num. 11.*
- 12 *Actus electionis Prælati extra gremium Ecclesiæ æquivocus, aut sublatus à contraria consuetudine, est inefficax.*

- 13 *Actus electionis Prælati extra gremium Ecclesiæ, impugnatus, & confirmatus cum præservativa jurium nequit legitime ultimum statum efformare pro subsequenti vacationibus.*
- 14 *Jus passivæ electionis Superioris favore unius Collegii lege foundationis constitutum, & observantia diuturnitate confirmatum tolli nequit à depositionibus contrariis particularium personarum alterius Collegii.*

DECISIO IV.

Capitulares utriusque sexus Collegii Rellhingausani confisæ privilegio illi, quod pro electione Præpositæ resultare auctorarunt ab ultimo statu electionis secutæ in personam Annæ Isabella Baronissæ de Welburgh., cum nuper per illius obitum dictæ Præposituræ vacatio contigerit, ejus loco Mariam Geltrudam à Wenge de Stochum elegerunt: At actui isti illico se opposuit Abbatissa Collegiæ Ecclesiæ Essendien. validiori fulcita titulo, quem pro passiva electione alicujus ex proprii Collegii Canonissis tribuebat diuturnæ consuetudinis auctoritas, ipsaque primævæ foundationis lex; Qua propterea delata controversiæ discussione ad Tribunal Nunciaturæ Colonien. varium prodiit Judicium: Nam anno 1713: à tunc temporis Administratore dictæ Nunciaturæ nil aliud resolutum fuit, nisi Capitulares Rellhingausanas cogi non potuisse ad eligendam in Præpositam unam ex Capitularibus Essendien., nisi idem Capitulum melius, quam usque tunc probasset ad hoc teneri ex lege foundationis; Modernus verò Reverendissimus Nuncius anno 1716. prævia infirmatione memoratæ sententiæ pronunciavit illas teneri, & obligatas esse ad eligendam in Præpositam earum Collegii unam de gremio Ecclesiæ Essendien., justitiæque hujus postremæ sententiæ adhæsit etiam hodie Sacri Auditorii determinatio, ad quod ope appellationis devoluta fuit; Nam cum exquisiverim, an electio sustineatur, seu potius sit eligenda persona de gremio Capituli Essendien., negativè quoad primam partem, affirmativè verò quoad secundam responsum fuit.

- 1 Præmissis enim, quod pro decisione con-

concordati dubii respicientis jus eligendi nulla legitima regula defumi poterat ab ultimo statu, ut potè qui quomagus attendendus est in Judicio merè possessorio, eò minùs vires porrigere potest ad Judicium petitorium, quod ab examine tituli, & à boni Juris præponderantia in totum firmatur, & constabatur, ut pluriès declaravit Rota, præsertim in *Firmana Jurispatronatus* 21. Aprilis 1704. §. finali coram bon. mem. Muto, & in *Imolen. Jurispatronatus* 27. Januarii 1710. §. Absque eo quod coram R. P. D. meo Lancetta, & in *Bononien. Jurispatronatus* 11. Januarii 1717. §. Hac autem cor. R. P. D. meo Crispo, & in *Colonien. Pastoratus* 20. Junii anni præteriti §. Quin in illarum in fine cor. Me; Perspicuum reddebatur, istud bonum jus pro electione passiva Præpositæ undique

2 Collegio Essendienti patrociniari. Quippe tametsi de jure sit, quod in qualibet domo Regulari in Superiorem eligi debeat aliquis de gremio, & familia, tanquam personarum morum magis instructus, magisque ideo aptus ad familiæ regimen, & gubernaculum, ut habetur ex cap. 1. de elect. & in Canon. Quam sit necessarium 5. caus. 18. quest. 2. & Canon. 14. distinct. 61. & concordat *Text. Casareus in l. 47. vers. Sacris nostris legibus Cod. de Ep. & Cler.* & tradunt *Fagnan. in cap. cum dilectus num. 10. de consuetud. Vvan. Espen. in jus Eccles. univ. par. 1. de Monaster. super cap. 8. num. 3. tom. 1. attamen cum dicta Constitutio, ut Abbates eligantur ex propria Congregatione sit juris positivi, & æquè lex foundationis, ac consuetudo jus positivum vincere possint, ut de prima propositione firmant *Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 8. num. 109. Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 10. num. 258. Pax Jordan. tom. 2. lucubrat. lib. 10. tit. 26. nu. 1.* & de secunda est *Text. in cap. final. de consuet. rectè tam ex ista foundationis lege, quàm sub hujus consuetudinis auctoritate introduci potuit, ut Præpositæ Collegii Rellhingausen præeligenda sit ex gremio Collegii Essendien. cum ad hunc effectum satis omnino sit ita servatum fuisse per spacium 40. annorum, juxta solemne decretum Innocentii III. in cap. cum dilectus de consuetud. approbatum à Clemente III. in cap. Abbate de verb. signific. ac firmant *Panormitan. in d. cap. cum***

dilectus num. 1. ibique Butr. & Barbof. una cum Fagnano pariter num. 1. Gonzal. Tell. num. 14. Lavor. de elect. tit. 4. cap. 16. nu. 1. Passerin. de elect. cap. 2. num. 45. & seq. Castellin. eod. tit. cap. 9. num. 36. Donat. tom. 2. tract. 1. de elect. quest. 10. num. 2.

Quod verò lex ista præponendi Collegio Rellhingausen aliquam ex gremio Collegii Essendien apposita fuerit in ipsa fundatione Collegii expleta à Methilde Imperatoris Ottonis II. filia, colligebatur ex quodam antiquissimo monumento ibi = Eadem hæc Abbatissa Methildis Cœnobium Puellarum modò Collegium Nobilium Virginum in Rellhingausen in honorem Sanctæ Crucis; & Lamberti Episcopi perpetuis temporibus fundavit, & magnis preventibus dotavit districtus Essendien, cui unam ex Monasterio Essendienti Matricis Ecclesiæ tanquam Præpositam præesse semper voluit, & ordinavit = Nec ambigendum est, quod eidem scripturæ, licèt informi, & absque die, consule, & anno, plena fides esset adhibenda, dum in publico Essendienti Archivio reperitur asservata, eique famulata deinde fuit uniformis, ac longæva observantia, licèt originale, vel temporis, vel ignis edacitate peperditum non exhibeatur, ut passim similes scripturas admittit Rota signanter coram Pro-Patruo meo decis. 744. num. 8. & in *Bononien. Jurispatronatus de Ghisleriis* 31. Januarii 1695. §. Vis verò coram bon. mem. Pio, & in *Cremonen. Beneficii* 3. Decemb. 1706. §. Et sine difficultate cor. R. P. D. meo Lancetta, & in *Compostellana Parochialium* 13. Martii 1716. §. Absque eo quod coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano.

7 Et quantumvis in linea observantiæ plurimum realitati dictæ foundationis favere possit testimonium Gabriel. Buccellin. Ordinis S. Benedicti in tract. *Germ. Topocronost. tom. 2. par. 2. fol. 143. & 144.* ubi recensuit, enunciata fundationem factam à Methilde sub eisdem verbis relatis in hoc vetustissimo exemplari, cum novum non sit, non parùm similibus Historicis deferri plenam notitiam habentibus rerum gestarum, quas in lucem mandarunt per ea, quæ dixit Rot. coram Arguell. decis. 20. cum duobus sequent. & in *Placentina Cathedralitatis* 22. Junii 1703. §. final. coram bon. mem. Molines, & in *Nullius seu Fulden. Jurisdictionis* 27. Aprilis 1705. §. Deni-

- 8 *§. Denique coram eodem, & 1. Junii 1718. §. 92. cum seq. coram Reverendiss. D. meo Ansaldo*, adhuc majus illi pondus superaddebant geminæ judiciales confessiones emissæ à toto Collegio Rellhingausano annis 1652. & 1653. in quarum utraque palàm omnes factæ fuerunt Præpositam eligendam esse de gremio Ecclesiæ Essendienfis *juxta foundationem*: Nemo namque non scit quantum efficaciam sibi usurpet geminata ista, judicialisque confessio, nè amplius neque à successoribus onus hoc famulativè ad foundationem ultrò, citròque agnitum valeat in controversiam revocari, *Rot. in Essendien. Jurisdictionis super bono jure 28. Junii 1717. §. Hac igitur coram Me.*
- 9 Verùm enim verò omne excellit probationis genus longæva ea, uniformisque observantia centenariæ metam ferè attingens, ac novem provisiones hujus Præposituræ includens, juxta quam quantum datum fuit remeare spatia præteriti temporis ab anno scilicet 1523. usque ad annum 1639. semper in Præpositam hujus Collegii adscita fuit aliqua de gremio alterius Collegii Essendien. Ex hac autem adeò constanti observantia adhæsiivè ad enunciata legem foundationis non solum vindicata plenè videri potest omnimoda legalitas controversi instrumenti foundationis in Archivio reperti, ut dixit *Rot. in Florentina Canonicatum 8. Maji 1705. §. Etenim coram R.P.D. meo Lancetta, & in Theatina Jurisdictionis 14. Maji 1708. §. Et licet coram Eminentiss. Scotto*, cum tanta actuum multiplicitas, tantique temporis decursus nequaquam sinant hujuscemodi provisiones referri ad titulum facultativum, sed sint præsumendæ invim illius Juris coactivi, quod à præsistente lege foundationis proficiscebatur ex animadversis per *Rot. in Mantuana bonorum 14. Januarii 1707. §. Nec porro cor. bo. me. Molines, & 7. Maji 1708. §. Quandoquidem cor. Reverendissimo D. meo Aldrovando, & 12. Aprilis 1709. §. Et quamvis cor. bo. me. Kaunitz*, sed etiam efficax subministrat fulcimentum pro altera limitatione superadditæ assertionis, ut videlicet ea attentata censeatur legitimè induta obligatio, ut una Ecclesia teneatur eligere Prælatum de gremio, seu collegio alterius, cum ad istum effectum sola consuetudo quadragenaria satis sit, ut ex *cap. cum dilectus de consuet. & cap. Abbate de verb. signific. tradunt auctoritates supra relatæ in §. Præmissis in fin.*
- 11 Cujus quidem observantiæ virtus non adeò sistit in actuum multiplicitate, ut majorem efficaciam non acquisiverit ab eorumdem qualitate, & pondere; Nam præ cæteris, ubi anno 1605. obtigit sexta vacatio, in partes scissa fuere Electricium Collegii Rellhingausani suffragia, dum earum nonnullæ in Præpositam postulaverunt Agnetem de Lymburg, quæ non erat de gremio Ecclesiæ Essendien, aliæ verò elegerint Mariam Claram de Spaur Canonissam Essendien, exortisque ideò super hac electione diffidiis ob ostaculum illud, quod Agneti præstabat defectus requisitæ qualitatis, ut colligi potest ex epistolis Abbatissæ Essendien, & dictæ Agnetis exhibitis *in Summ. nu. 10. lit. A. & nu. 11. lit. C.* tametsi Abbatissa Essendien, ad quam electionis confirmatio pertinebat, omnem navaverit operam, ut electio sequeretur de eadem de Lymburg ipsius Amita, vicie nihilominus sententia pro memorata de Spaur, ipsaque uti de Capitulo Essendien præfatam Præposituram consecuta fuit, quam subinde anno 1618. liberè resignavit, ut latè recensetur in Bulla, adeòut inspecta istiusmodi actus contradictione vix dubitandum remaneat controversum Jus coactivum fuisse validius constitutum, ut in proximis terminis Jurispatronatus passivi censuit *Rota in Tuden. Parochialis de Reverteme 25. Junii 1708. §. 3. cum seq. cor. Reverendiss. D. meo Ansaldo Decano, 7. Decembris ejusdem anni §. Tum quia coram R.P.D. meo Lancetta*, & conferunt etiam tradita in *Salshurgen. Vicaria 31. Januarii 1714. §. Nec siquidem cor. R. P. D. meo Falconerio Urbis Gubernatore, & 4. Februarii 1715. §. Ponderato coram R.P.D. meo Crispo, & 30. Aprilis 1717. §. Quandoquidem cum seqq. coram R. P. D. meo Foscaro.*
- 12 Citra quod ejusdem observantiæ vis in aliquo elideretur ex gemino actu electionis in oppositum adducto de Præposita extra gremium Ecclesiæ Essendien, quoniam ille secutus anno 1345. præter illegalitatem documenti, à quo desumebatur, detectus fuit undique inefficax, sive quia

quia procedere potuerit ex dispensatione, & voluntaria permissione Capituli Effendien pro illo actu tantum, vel quia omnimodè sublatus fuerit à posteriori consuetudine in contrarium observata per annos ferè 100. adimente vi sua quamcumque antecedentem interruptionem, ut respondit *Rot. in dicta Salisburgen. Vicaria* 31. *Januarii* 1714. §. *Nec in aliqua cor. R.P.D. meo Falconerio, & 4. Februarii* 1715. §. *Absque eo quod cor. R.P.D. meo Crispo, & 30. Aprilis* 1717. §. *finali coram R.P.D. meo Foscaro*. Alter verò anni 1648. electioni Elisabethæ de Weltbruch, super quo Scribentes pro Collegio Rellhingauserano conabantur ultimum statum constituere nullius roboris comperiebatur, nedum quia seriò impugnatus fuerat. à Capitulo Effendien, sed etiam quia in actu confirmationis præservata noscebantur Capituli Effendien jura, eademque præservativa clariùs repetita fuit in successiva concordia inita anno 1669. à dicto Collegio Effendien cum memorata Weltbruch, pro electionibus in futurum sequendis, cujus præservativæ natura ea est, ut Collegii jura ita immunia tueantur à quocumque præjudicio, ut similis actus neque valuerit legitime ultimum statum reformare pro subsequentibus vacationibus, ad constantem propositionem, de qua *Corrad. in prax. Benefic. lib. 4. cap. 4. num. 14. Vivian. de jurepatr. lib. 5. cap. 2. num. 12. Rota in recent. decis. 96. nu. 15. & 17. par. 13. & dec. 290. nu. 10. par. 18. & in Aretina Jurium Parochialium super mentione* 1. *Julii* 1701. §. *Nec dictum coram Reverendissimo dell' Olmo*.

Minorisque roboris erant pro dicto effectu duo illa testimonia, quorum primum exaratum fuerat ab Elisabetha de Manderscheid anno 1561., aliud verò à Margarita de Manderscheid in Gerostein, absque tamen millesimo, quarum utraque erant de Capitulo Effendien; Præterquamquod enim illorum primum factum dignoscebatur in gratiam Collegii Rellhingauserani, ut in dictæ testis personam caderet Præpositæ electio, prout effectus triennio post secutus demonstravit, & secundum nil concluderet ad intentum, cum contineret tantummodo jus activum eligendi Præpositam spectans ad

Pars VI.

antedictum Collegium Rellhingauseranum, quod est omnino diversum à jure passivo, super quo præsens agitur controversia; 14 Adhuc pro utroque penitus eliminando satis erat ea generalis animadvertio, quod jus Capituli Effendien foundationis lege constitutum, & observantiæ diuturnitate confirmatum haud tolli valebat à similibus depositionibus personarum particularium dicti Collegii, quæ ideo nullatenus debent attendi per ea, quæ advertit *Rot. in Castellana validitatis concordia, seu bipartita* 12. *Januarii* 1705. §. *Sicut etiam, & in Gerunden. Anniversariorum de Guizzolis* 14. *Martii* 1710. §. *Reincidebat coram Reverendis. D. meo Ansaldo Decano*.

Et ita utraque &c.

R. P. D. F O S C A R O

Leodien. Cappellaniarum super bono Jure.

Lunæ 27. Februarii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 Cappellania merè laicales non erectæ auctoritate Ordinarii, de jure præsumuntur amovibiles.
- 2 Cappellani assumpti ad exercendam curam Animarum sunt amovibiles.
- 3 Cappellania merè laicales ex lege foundationis possunt esse perpetuæ.
- 4 Prætendens Cappellaniam merè laicalem esse perpetuam, tenetur id concludenter probare.
- 5 In conspectu probationum hinc inde, seu in dubio Judex inclinare debet pro amovibilitate Cappellania merè laicalis.
- 6 Cappellaniam merè laicalem esse amovibilem, ex quibus probetur; & num. 7. 8.
- 9 Observantia est optima interpretis legis foundationis.
- 10 Subreptio confirmationis Apostolica statutorum Ecclesiæ, ex quibus excludatur.
- 11 Cappellania etiam amovibiles possunt quandoque in perpetuum conferri.
- 12 Cappellaniam merè laicalem esse perpetuam deduci non potest ex resolutionibus, seu regulamentis editis ab Univeritate Patrona; quando ista deteguntur inessetuta.
- 13 Dispositiones, seu regulamenta facta ab

Kkk

Adu-

- Adunantia minus legitime congregata, adversus Ecclesie constitutiones, & consuetudines, non sunt attendenda.*
- 14 *Laicis permixtum non est Ecclesia, aut alterius loci pii leges, Apostolica, vel Ordinaria auctoritate confirmatas intervenire.*
- 15 *Quis est citandus quando agitur de ejus principali interesse, & praedictio.*
- 16 *Actus unicus amotionis Cappellani, cessante causa specialis remotionis, confirmat generalem facultatem removendi.*
- 17 *In facultativis per non usum, nullum inducitur praedictio, nisi simul concurreret impedimentum cum subsequuta acquiescentia.*
- 18 *Clavium dimissio, & reconcessio facta à Cappellano demonstrat illius amovibilitatem; Amplia ut ibi.*

DECISIO V.

Moderni Cappellani Parochialis Ecclesiae S. Joannis Baptistae Leodii, posthabita eorum deputatione à Curia Insignis Hospitalis Sancti Abrahami ejusdem Civitatis ad merum officium deferuntorium, & amovibile reportata, neglectaque etiam ejusdem amovibilitatis recognitione quolibet die Cinerum exponi solita, mediante Clavium restitutione, ordinationibus ejusdem Curiae parere recusantes geminas excitarunt praetensiones; Alteram circa Cappellaniarum perpetuitatem, & alteram, quoad administrationem bonorum, & reddituum earundem Cappellaniarum; Cumque post varia decreta in partibus lata, causa tandem ex rescripto Signaturae Justitiae integrè ad Sacram Rotam conscenderit, tria subscripta dubia, primum super bono jure = *An scilicet Cappellaniae, de quibus agitur, essent perpetuae, vel amovibiles* = secundum super jure administrandi nempe = *An, & cui competeret Jus administrandi bona Cappellaniarum* = & tertium = *super manutentione à Cappellanis ipsis praetensa in earundem Cappellaniarum possessione, eorumque primis hodie propositis, Domini solidiora censentes Jura favore Curiae deducta, quoad perpetuitatem, & amovibilitatem, responderunt = Cappellaniae esse amovibiles.*

- 1 *Ea moti ratione, quia agitur de Cap-*

pellanis simpliciter ad celebrationem Missarum, & ad recitandas horas canonicas assumptis à Ministris Hospitalis, absque ullo collationis, aut institutionis titulo ab Ordinaria auctoritate procedente; Unde, non constituto de fundatione indicante perpetuitatem, de jure praesumendi erant amovibiles ad nutum eligentium, juxta doctrinam *Text. in cap. ad hoc in fine de offic. Archid. & communiter tradunt Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. nu. 11. alter Gonzales in cap. de nobis nu. 3. de Cleric. Garz. de Benef. lib. 1. cap. 1. n. 61. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 8. Card. de Luc. de canon. disc. 18. nu. 13. Rot. coram Peuting. decis. 15. num. 46. & seq. in recent. decis. 466. nu. 19. & seq. par. 19. & in Augustana Summa Custodiae super secundis literis 22. Junii 1715. §. Desicere, & 15. Maji 1716. §. Non attenda coram*

- R.P.D. meo Falconerio *Almae Urbis Gubernatore, & in fortioribus terminis, Cappellanorum scilicet adscitorum ad exercendam Animarum curam, quae in praesenti totaliter apud Parochum residebat, plenè firmavit Rota in Bononien. Parochialis 6. Maji 1715. §. Expediti coram Eminentissimo Scotto confirmat. die 10. Februarii 1716. §. Valdè etiam coram R.P.D. meo Cerro, & die 21. Decembris ejusdem anni §. Hec autem cor. Me.*
- 3 *Non attenda responsione, quod praecisive etiam ab institutione Ordinarii Cappellaniae merè saeculares, ad instar aliorum officiorum, & munerum, adhuc possint esse perpetuae, ut testatur Amostaz. de causis piis lib. 3. cap. 2. num. 1. Gonzales ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. nu. 50. Leon. de offic. Cappell. quest. 3. sect. 3. nu. 39. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 102. & firmavit Rota in dicta Augustana Summa Custodiae super secundis literis 22. Junii 1715. §. Neutiquam coram R.P.D. meo Falconerio. Quoniam licet Juris censurae non repugnet similitum Cappellaniarum perpetuitas introducta ex fundatione, aliove titulis à lege approbatis, eis tamen minimè exhibitis, & sic Cappellaniarum statu ad dubietatem redacto, praesumptio viget pro amovibilitate, adeò vel qui deperpetuitate contendit, illam teneatur ostendere per probationes concludentes, vel in pari causa, & in conflictu probationum pro*

amovibilitate inclinare debeat arbitrium Judicantis, ut, expendendo effectum præsumptionis Juris, explicant *Innocent. in cap. audistis nu. 3. de præscript. Card. de Luc. de cred. disc. 135. num. 15. Rota apud Posth. de manuent. decis. 64. num. 1. coram Buratt. decis. 572. num. 14. & in recentior. decis. 429. num. 5. par. 19. & in terminis movent Lap. allegat. 67. num. 6. Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 5. num. 58. Corrad. in prax. benef. lib. 9. cap. 6. num. 261. & egregiè Rot. ad ornatum Card. de Luc. de benef. lib. 12. decis. 11. num. 7.*

6 In præsentem autem controversia hanc probationis speciem Cappellani non exhibebant, quinimo invicem collatis documentis hinc inde deductis, ad eò efficaciam comperta fuere ea, Curia nomine exhibita, ut, ut citrà opem juridicæ præsumptionis, concludenter detecta videretur amovibilitas; Pro ea enim urgebant primò antiquissima Ecclesie statuta, ultra explicationem Cappellanorum annalium, & mercenariorum, ac determinationem juramenti anno quolibet per ipsos præstandi, præcisè, & explicitè omnimodam Pastori, & Magistris facultatem tribuentia disponendi circa Cappellanorum receptionem, correctionem, & expulsionem cum interdictione, cujuscumque contradictionis; Cumque illa confirmata appareant sub anno 1618. à S. Sedis Legato, constabilita inde remanet amovibilitatis probatio, nam, superventa confirmatione Apostolica, oclusus remanet aditus impugnandi amplius dicta statuta, dato etiam, quod secundùm eorum primævam originem, totalem non promerentur executionem, ut dixit *Rota coram Coccin. decis. 1951. num. 29. in Frisingen. Juris deputandi Curatos 22. Junii 1716. §. Et hinc omisso coram R. P. D. meo Cerro, & in Salisburgen. Vicaria 31. Januarii 1714. §. Quamobrem coram R. P. D. meo Falconerio confirmata 30. Aprilis 1717. §. Verumtamen coram Me.*

7 Rursus concludebatur amovibilitas ex diplomate Episcopi Adulphi, & Valeriani Præpositi Leodien. anno 1331. evulgato, & sub citata Apostolica confirmatione comprehenso, in quo sub eadem præsuppositione qualitatis defervitoria, postque nonnullas ordinationes Divini cultus incrementum respicientes, relativè ad fun-

Pars VI.

dationes, decernitur, & declaratur, Cappellanos in futurum annales esse debere. Quo stante, eo magis exclusa remanet pretena perpetuitas, cui citrà dubietatem, resistere antiquissima sanctio emissa, causa cognita, & ad rectum Ecclesie gubernium, nec non ad fundationum adimplementum præordinata, quæ nedum in figura dispositionis novæ sufficiens reputari poterat ad inducendam amovibilitatem, per ea quæ tradunt *Azor. instit. moral. par. 2. lib. 3. cap. 47. quæst. 9. Barbos. de offic. & potest. Episcop. par. 3. allegat. 93. num. 23. & dixit Rota in Rerunden. Benef. 28. Junii 1697. §. Validitas in fine coram bon. mem. Molines, præsertim postquam supervenerat confirmatio Apostolica, juxta auctoritates superius citatas, sed insuper in linea saltèm declarativa concludentem præsert amovibilitatis probationem, cum credendum non sit, Episcopum, & Præpositum in actu ad eò solemni, & relevanti erroneè præsupposuisse, ac decrevisse amovibilitatem, absque eo quod, contra propriam confessionem, de illo prius sufficientem exceperint probationem, iuxta firmata per *Felin. in cap. ad aures nu. 15. de rescript. Adden. ad Buratt. decis. 111. num. 15. Rota coram Pæn. decis. 960. num. 7. coram Celso decis. 215. num. 8. in recent. decis. 284. nu. 4. par. 14. decis. 523. num. 18. par. 19. & benè in Augustana Canonicaus Provincia Moguntina 26. Januarii 1711. §. Assumptum comprobant coram R. P. D. Falconerio Alma Urbis Governatore.**

8 Et denique in eundem sensum collimabat multiplex, & plurium sæculorum observantia resultans tam ex actibus affirmativis, quàm negativis. Cappellani enim semper deputari consueverunt ad annum, & hanc limitatam deputationem ipsi quoque acceptarunt, proprioque juramento, ad formam statutorum, prestito, confirmarunt, qualibet die Cinerum claves, in signum dimittendi, & obtinendi de novo officium, consignarunt, & acceptarunt, Curia Hospitalis Cappellanorum bona, & redditus administravit, eoque inter Cappellanos distribuit, illarum permutationes, absque alicujus Superioris approbatione, admisit; nec unquam constituit, quemquam ad sacros Ordines fuisse promotum ad titulum harum Cap-

Kkk 2

pella-

pellaniarum, quinimo obtenta per quemdam *Lurckin* à Parochianis deputatione, sub conditione, quod fieret Sacerdos ad titulum Cappellaniæ, deputatio hujusmodi effectu vacua remansit, & Cappellaniam obtinuit quidam *Lombart* de more ad annum deputatus; Quare cum deputationes, cæterique actus consecutivi sint omnes cum perpetuitate incompatibiles, superlativè exinde probata dicebatur amovibilitas, quàm, ultra titulos superius relatos, in omnem casum concluderet sola observantia, quæ passim in rebus sub antiquitatis obscuritate latentibus, explicare solet quidnam fundationes in origine præsetulissent, ut in specie firmant *Gonzal. dicta gloss. 5. S. 6. num. 2. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. sub nu. 8. latè Rota coram Merlin. decis. 61. nu. 1. & seq. cor. Pausinger. decis. 15. nu. 19. & seq. & in dicta Bononien. Parochialis 6. Maji 1715. S. Observantia coram Eminentissimo Scotto, & 11. Decembris 1716. S. Et quartum denique coram Me.*

10 Et hæc adeò inveteratâ, & uniformi concurrente observantia, quæcumque itidem removebatur suspicio subreptionis, aut clandestinitatis contra Apostolicam confirmationem statutorum oppositæ; Nam dum tractu temporis deputationes, juramenta, confirmationes, alique omnes actus expleti fuere consentaneè ad ea, quæ leguntur in eisdem statutis disposita, exinde sublatus remanet omnis timor, quod Curia Ministri statutorum confirmationem clandestinè, aut subreptionitè impetraverint, juxta observata per *Decium conf. 48. nu. 12. Rota decis. 75. nu. 7. par. 18. in Majoricen. Parochialis 12. Februarii 1709. S. Idipsum coram R. P. D. Aldrovando, & in Avenionen. Collegii 12. Maji 1713. S. Cæterum, & S. Quod apertius coram Eminentissimo Scotto.*

Pariterque evertebatur objectum contra Episcopale Diploma excitatum, quod Episcopus, & Præpositus eo ipso, ac semel in eodem actu approbaverant perpetuitatem Cappellanorum illum temporis, non valuerint in futurum annualitatem, & amovibilitatem præscribere; etenim non omisso, quod præfati Cappellani effici potuissent perpetui ex jure speciali, scilicet ex speciali deputatione ad vitam obrenta, quod incompa-

tibile non est cum naturali Cappellaniarum amovibilitate, cum Cappellaniæ etiam amovibiles possint quandoque in perpetuum conferri, ut firmatum fuit in *dicta Bononien. Parochialis 6. Maji 1715. cor. Eminentissimo Scotto. S. Absque eo cum seq. & 11. Decembris 1716. S. Atque binc coram Me*, attenta præsertim relatione in eo habita ad voluntates, & desideria Fundatorum; Unde evidentius colligebatur, perpetuam retentionem Cappellaniarum tunc temporis permissam fuisse ex aliqua peculiari causa ad illosmet Cappellanos restricta, non verò ex propria, & essentiali Cappellaniarum perpetuitate extra fundationem non desumenda, *Garz. de benefic. par. 1. cap. 8. num. 85. & seq. Thierrius eodem tract. sect. 4. vers. Sed. quid dicendum, Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. nu. 59. Rota cor. Peutinger decis. 15. nu. 24. & 25. & in sæpeditata Bononien. Parochialis*, insuper qualibet cessabat amaritudo, ex sæpeditata subsequuta observantia, quæ juxta ejus juridicam operationem, optimè declaravit, quod de illo tempore Cappellaniæ in perpetuum retinerentur permissivè, ac accidentaliter, *Card. de Luc. de benef. disc. 73. num. 380. Rota post eum lib. 2. dec. 11. num. 7. in Senen. Furium Parochialium 3. Februarii 1708. S. fin. coram R. P. D. meo Lancetta, & latè in dicta Bononien. Parochialis 10. Februarii 1716. S. Minusque cum seq. cor. R. P. D. meo Cerro.*

12 Probata autem exinde amovibilitate, parùm ad adstruendam perpetuitatem obesse poterant quædam resolutiones, regulamenta nuncupatæ, editæ ab Universitate Parochianorum, ad quos primariò Jussus Patronatus spectare dicitur. Etenim quidquid dicendum sit de hac Patronatus pertinentia, an scilicet ea penès Parochiæ Populum adhuc resideat, an verò integrè translata fuerit ad Curiam Hospitalis, quo circa Domini nihil statuere velle decreverunt, perlustratis dictis regulamentis nullatenus ex eis immutata dici poterat Cappellaniarum amovibilitas; Illa namque annorum 1556. & 1610. nullum habuerunt effectum, nam licèt in earum primo dictum fuerit, quod Cappellani imposterum non destituerentur à Directoribus, & in altero, quod, ad effectum remotionis, legitima causa requireretur, abinde tamen, eis non obstantibus, Cappellani

pellani claves de more reposuerunt, & officia dimiserunt in manibus Parochi, & Magistrorum, à quibus novam deputationem obtinuerunt, quinimò de anno 1613. ad eorundem simplicem nutum exclusus remanserat quidam de Ladin, absque ulteriori contradictione. Unde super eisdem regulamentis, utpotè ineffectuatis, nullum adstrui poterat fundamentum perpetuitatis, ut notat *Barbos. in collect. par. 1. decret. distinct. 4. cap. in istis nu. 15. Turricell. de union cap. 11. num. 23. & 25. Card. Albit. discept. 2. quest. 1. num. 19. impress. post Card. de Luc. de Jurisd. Rot. cor. Merlin. dec. 161. in fine, & in Tarraconen. Juris punctandi super negocio principali 26. Februarii 1703. S. Minusque cor. bon. mem. Omanna.*

- 13 Aliud verò regulamentum anni 1682. per quod Cappellanæ declarantur perpetuæ, & confutantur Ecclesiæ statuta, & ordinationes, pejori vitio laborat, nam processit ab adunantia minùs legitime, & tumultuariè congregata, & specificè per Curiæ Ministros contradicte; Unde quid quid in ea fuerat præscriptum adversùs Ecclesiæ Constitutionem, & Consuetudines, nec Regulamenti nomen promeretur, ut tradit *Gloss. in cap. 2. verbo Statutum de verbor. signific. quam sequuntur Valenzuel. conf. 122. nu. 25. & seq. Tondut. quest. benefic. cap. 115. num. 8. & 9. Rota ad ornatum Card. de Luc. lib. 14. decis. 14. num. 2. & seq. & in Amalphitana Statutorum 13. Maji 1715. S. primò coram Me. Ut etiam exitus comprobavit, nam licèt in eo quidam Lurchin perpetuam reportaverit nominationem cum conditione ascendendi ad sacros Ordines ad titulum Cappellanæ, his tamen effectibus frustratus remansit, cum nec potuerit ad sacros Ordines promoveri, nisi ad titulum Patrimonii, & Cappellaniam alius obtinuerit ex deputatione Curiæ, secundùm anteriorem statum expleta; Et insuper in successivis solemnibus regulamentis annorum 1688. & 1691. præscripta, & respectivè confirmata exitit forma, juxta quam in futurum gubernari deberet Hospitalis, posthabito, & sub silentio prætermisso dicto regulamento anni 1682. quod præterea nec poterat inter Ecclesiæ Sanctiones connumerari, dum, præter ejus intrinsecas nullitates, nullam obti-*

nuit executionem, quoad electionem Cappellani, neglectumque fuit in aliis posterioribus regulamentis, in quibus ad sedanda dissidia inter Curiam, & Parochianos exorta, hoc unico excepto, antiquiora etiam regulamenta fuerunt ad trutinam revocata *Carpan. ad Statut. Mediolanen. cap. 341. nu. 11. par. 1. Cavalcan. decis. 27. num. 57. Rot. in Illerden. Statuti 16. Martii 1705. S. Motivum. cor. bo. Me. Muto, & latè in Avenionen. Collegii 12. Martii 1713. à S. Quandoquidem cor. Eminen. tissimo Card. Scotto.*

- 14 Et his everfis regulamentis, quæ præterea nullius essent relevantiæ, utpotè celebrata à laicali Cœtu Parochianorum, quibus permissum non erat ex proprio libito, Curia contradicente, vel inaudita, & sinè justa, & legitima causa, intervertere antiquissimas Ecclesiæ, sive Hospitalis leges Apostolica, & Ordinaria auctoritate confirmatas, & per plurium sæculorum observantiam approbatas juxta firmata per *Fagnan. in cap. Delicto num. 22. de Præbend. Lotter. de re benefic. lib. primo quest. 33. num. 11. Frances. de Eccles. Cathedral. cap. 14. num. 172. Barbos. de Jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 32. num. 17. & 18. Pignatell. consult. Canon. 14. num. 2. tom. 10. & in fortiori dixit Rota in dicta Amalphitana Statutorum 13. Maji 1715. S. primo, & S. Rursus coram Me; Prætensa Cappellaniarum perpetuitas frustra elici possè contendebatur à mox enunciatis regulamentis solemniter celebratis anno 1688. & 1697. In primo etenim Hospitalis Ministri eam tantùm exposuerunt declarationem *di voler mantenere, e conservare tutti li Cappellani con onore, benevolente &c. assicurando di più di perpetuarli, quantum in eis erit* = quæ quidem verba ad urbanitatem, & officiositatem directa, nullatenus decernunt, seu præsupponunt, sed potiùs excludunt Cappellaniarum perpetuitatem, quia ea semel impressa, superfluis de cætero remaneret quicumque Ministrorum favor oblatus ad eundem effectum perpetuitatis, juxta in specie animadversa per *Rotam in sepe citata decis. 15. coram Peutingen. num. 19. & seq. & decis. 11. ad ornatum. Card. de Luc. de Benefic. lib. 12. sub num. 7.* In postremo verò anni 1691. Et si renovata in genere, & approbata fuerint regulamenta præterita anno-*

annorum 1556. & 1610. nedum tamen nihil conclusum apparet de prætenſa perpetuitate, ſed inſuper Curiaè explicite reſervatur omnimoda juridiſctio, quoad perſonas, & bona Hoſpitalis nec non facultas declarandi amovibilitatem officiorum omnium, & commiſſionum ejuſdem Hoſpitalis; Quare, juxta ejuſdem regulamenti tenorem in nihilum immutata prætendi valet qualitas manualitatis Cappellaniarum, cum ſtante generica præſervativa omnimodæ juridiſctiois, relative ad illam, quam per decurſum plurium ſæculorum, Curia exercuerat, evidens fit Cappellanas relictas fuiſſe in ſuo primævo ſtatu amovibiles, ſub quo ſæculis præteritis, Curia ipſa explere conſueverat deputationes, juxta regulam generaliter firmatam in *Burgen. Decimarum de Belloardo* 12. Junii 1716. §. finali cor. Me.

Multoquæ minùs vis fieri poterat in aſſerta re judicata anni 1702.; per quam prætendebatur canonizatam fuiſſe perpetuitatem Cappellaniarum; quoniam, prætermiſſo, quod ſententia, unde exorta dicebatur reſ judicata, non immeritò reputari poſſet erronea tamquam lata ſub falſa credulitate, quod manualitas fuerit correſta, & immutata per regulamentum anni 1688. de qua tamen correſtione, & immutatione non liquet, juxta tenorem ejuſdem regulamenti, & multo minùs juxta continentiam regulamenti anni 1691. ad cujus limites ferenda erat ſententia, ut dixit *Rota in Termulen. manutentionis* 3. Julii 1702. §. Addito coram Reverendiſſimo D. meo Anſaldo Decano, & in *Peruſina Fideicommiſſi* 28. Martii 1715. §. Atque hinc coram R. P. D. meo Lancetta; Ea in omnem cauſam afficere non valuit

15 Curiam in illo Judiciò minimè auditam, quæ tamen citanda erat, cum ageretur de ejus principali intereſſe, & præjudiciò, ex regula *Text. in l. Sapè ff. de re judic. de Franch. deciſ. 523. num. 17. & 18. Rota coram Bichio deciſ. 560. num. 4. in rec. deciſ. 466. num. 47. par. 19. & in Firmana Primogenitura ſuper Immiſſione* 19. Februarii 1712. §. Multoque minùs coram R. P. D. meo Falconerio Alma Urbis Governatore.

16 Et tandem nec relevabat, quod non doceretur ex parte Curiaè de amotionibus Cappellanorum; Tum quia contra-

rium emerſit ex ſuperius enunciato actu excluſionis ſequuto anno 1613. qui licet unicus, ceſſante tamen cauſa ſpecialis re-motionis, confirmat generalem facultatem removendi; Ut in ſimili dixit *Rota coram Bichio deciſ. 290. num. 31. cor. Emerix jun. deciſ. 395. num. 17. in recent. deciſ. 304. nu. 12. cum ſeq. par. 11. deciſ. 340. num. 21. & 22. par. 15. in Burgen. Juris viſtandi de Bribieſca* 11. Januarii 1715. §. Sic itaque coram R. P. D. meo Cerro, & in *Militen. Jurisdictionis prima Aprilis ejuſdem anni* §. Facillima coram R. P. D. meo Falconerio Alma Urbis Governatore; Tum

17 etiam quia in facultativis planè recepta eſt propoſitio, quod per non uſum nullum inducitur præjudiciò, niſi inſimul concurreret impedimentum cum ſubſecuta acquieſcentia, ut in puncto *Pignattell. conſult. Canon. 143. num. 31. in ſin. tom. 9. Card. de Luc. de Benef. diſc. 97. nu. 13. Rot. cor. Priolo deciſ. 104. num. 33. & ſeqq. cor. Reverendiſſimo Anſaldo deciſ. 12. num. 23. in recent. deciſ. 469. num. 2. par. 19. & in Bononien. Parochialis* 11. Decembris §. ſin. 1716. cor. Me.

Exindeque evanidæ, & minùs in Jure fundatæ compertæ fuerunt Cappellanorum conqueſtiones ſuper eo, quod Curiaè Miniſtri actum illum reportationis clavium die Cinerum expleri ſolitum ad quamdam obſequii recognitionem, nimis aſperè detorſerint ad ſenſum, quod Cappellania annales eſſent, & amovibiles, ut ita in omnimoda illarum diſpoſitione ſe ſe confoverent nedum in præjudiciò Cappellanorum, ſed quoque inſupplicationem Univerſitatis Parochia-

18

18 norum; Siquidem clavium dimiſſio, & reconceſſio, juncta præſertim primordiali deputatione ad annum reſtriſta, & ad cauſam manualem, & mercenariam directam ſatis ſuperque ex ſe ipſa, abſque ulteriori indagine, oſtendit reſpectum habere non poſſe, niſi ad amovibilitatem ad regulam *Text. in leg. Clavibus ff. de contrahend. Emptione, Andreol. contr. 381. nu. 3. cum aliis penès Rotam coram Emerix jun. deciſ. 859. num. 6. & 7. De reliquis autem ſolliciti eſſe non debent Cappellani, qui utpotè ad merum ſervitium conducti, quocumque ſe vertant, nunquam evadere poterunt amovibilitatem ab ipſis in actu deputationis recognitam, proprioque*

que juramento confirmatam, de qua uni-
cè in præfenti controversia agebatur.
Et ita utraque &c.

R. P. D. C R I S P O

Colonien. Vicariæ.

Luna 6. Martii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 *Ordinarius nequit beneficium patronale conferre liberè, & absque præsentatione Patroni.*
- 2 *Pertinentia jurispatronatus ex quibus probetur; & num. 3.*
- 4 *Præsentatus à Patrono est instituendus, neglecta quacumque collatione de libero facta.*
- 5 *Concurrente clara lege contrariæ fundationis, ultimus, seu penultimus status in nulla habetur consideratione.*
- 6 *Provisio Præsentati facta ab Ordinario absque ulla mentione præcedentis præsentationis, nullum valet irrogare præjudicium Patronis.*
- 7 *Actus commissus à Præsentato in fraudem Patronorum non est attendendus.*
- 8 *Quando ultimus status est dubius, recurrendum est ad penultimum.*
- 9 *Ubi agitur inter personas potentes Juspatronatus probari debet ad formam Concilii. Limita, ut num. 10. & 11.*
- 10 *Concurrente una cum Universitate, seu persona potenti, etiam persona privata non habet locum forma Concilii.*

D E C I S I O VI.

Beneficium Vicaria nuncupatum sub invocatione Sanctæ Crucis erectum in Ecclesia Parochiali Sancti Laurentii Oppidi de Arvveiler in Diœcesi Colonienfi, quod de anno 1713. vacaverat per obitum Leonardi Ulrichs, tanquam de libero obtinuit Martinus Floistorff ex provisione sibi de eo facta à Serenissimo Electore Archiepiscopo Trevirensi, & actualem insuper illius possessionem nactus fuit. Verùm Communitas, seu Magistratus ejusdem Oppidi de Arvveiler ægreferens collationem hujusmodi, justè que putans sibi titulo Jurispatronatus ex

antiquissima foundationis lege pertinere jus præsentandi, ad effectivam illicò præsentationem devenit in personam Sacerdotis Henrici Remagen, qui rejectus ab eodem Ordinario, propter jam sequutam beneficii collationem, necesse habuit in judicium vocare supraenunciatum Martinum provisum, contestataque lite inter duos competitores ad controversum beneficium coram Officiali Curia Archiepiscopalis Colonienfi, iste aequaliter prænoscens jus Henrici, demandavit sequistrum super fructibus beneficii: Ast interjecta per possessorem appellatione, causaque discussa in secunda instantia coram duobus Canonicis à Reverendis. Nuncio deputatis, isti concedere manutentionem eidem Martino possidenti liberè autumarunt, quod judicatum confirmationem obtinuit in ulteriori instantia ab eodem Reverendissimo Nuncio. Modo verò ad Sacrum nostrum Auditorium devoluta tali controversia cum commissione Mihi directâ, disputandum proposui Dominis meis in hodierna audientia dubium = *An sit adjudicanda Vicaria Martino, seu potius danda institutio Henrico* = & Domini optimè prælibantes merita causæ, juribus utriusque colligantis ad æquam justitiæ lancem appensis inhærentes priori sententiæ Officialis Colonienfis, responsum dederunt = *Negative quoad primam partem, affirmative verò, quoad secundam.*

Et jure quidem, meritoque concedenda videtur Institutio Henrico, posthabita provisione Martini ab Ordinario expleta; Cùm enim ille exhibeat præsentationem, seu nominationem Magistratus, cujus favore ex fundationis, & dotationis præscripto irrefragabiliter promanat Juspatronatus controversi beneficii; Ritè idcirco non valuerat Ordinarius ad liberam collationem devenire in præjudicium veri Patroni, ipsiusque collatio omni jure nulla reputatur, proindeque retardari non debet Institutio præsentato à verò, & legitimo Patrono ad *Text. in can. decernimus 16. quæst. 7.* ibique tradunt communiter *Gonzal. ad reg. 8. Cancellaria gloss. 56. num. 78. Vivian de jurepatr. lib. 11. cap. 3. num. 8. & lib. 12. cap. 5. nu. 1. & seq. Lotber. de re beneficiar. lib. 2. quæst. 14. num. 49. Barbof. de jur. Eccles. lib.*

lib. 3. cap. 12. num. 163. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 6. nu. 66. Garz. de Benef. par. 5. cap. 9. num. 231. & seq. Rot. coram Emerix jun. decis. 34. num. 2. & in Lucen. Sarzanen. juris patronatus prima Februarii 1715. coram Eminentissimo Scotto, & in Asoricen. Parochialis 28. Martii 1718. S. Perurgente coram Me.

2 Conspicuum autem pro Communitate, & Magistratu præfati Oppidi Arvveilerensis undique profuebat Juris patronatus documentum ex triplici foundationis actu controversæ Cappellaniæ: Constat siquidem de illius origine sequuta de anno 1328. ubi specialiter in primæva erectione reservatum legitur Jus patronatus favore Vice-Pastoris, sive Parochi Ecclesiæ Sancti Laurentii, eodemque negligente in præsentando, expressè committitur jus præsentandi Magistratui ejusdem Oppidi: Itidemque probatur ex subsequuto actu dotationis, sive augmenti dotis per Cives, & Oppidanos confecto de anno 1482. propter notabilem diminutionem ipsius Cappellaniæ reddituum, ubi explicitè fit mentio de dicto Jure patronatus, & particulariter quoque ipsi Magistratui reservatur jus præsentandi. Atque insuper Jus patronatus Communitatis superlativè evincitur ex Instrumento unionis subsequutæ de anno 1613. ex quo apertissimè resultat, quod ad nihilum redactis Cappellaniæ proventibus in ejus dotem unitis beneficiis quibusdam de Jure patronatus Magistratus ipsius favore in totum concessum, seu consolidatum extitit Jus patronatus Cappellaniæ, quibus emergentibus documentis, non comparente Vice-Pastore, utique Magistratus benè fundatam habet intentionem suam in jure præsentandi juxta firmata per *Lambertinum de jure patr. lib. 1. par. 2. quest. 4. artic. 4. num. 2. & per Rot. cor. Bich. dec. 106. num. 6. & seq. & in Lucana Beneficii 22. Februarii 1709. S. Eoque minus coram Illustrissimo Domino Falconerio Urbis Governatore, & in Bononien. Beneficiorum de Castello 13. Decembris 1712. S. Quam primitivarum coram Me, & in Cremonen. Beneficii 2. Maji 1718. S. Neutiquam tamen coram R.P.D. meo Lancetta.*

3 Hujusmodi præstantissimis Juris patronatus probationibus, ad convincendam magis magisque Patronalem pertinen-

riam in Magistratu, ad stipulantur quoque status uniformes concludentes positivam observantiam, & quasi possessionem præsentandi, inter quos quinque præcæteris dinumerantur, nempe vacationes, & provisiones subsequutæ de annis 1616. 1668. 1685. 1692. & 1699. in quibus omnibus dilucide patet sæpèdictum Magistratum, continuò præsentasse, ipsiusque nominationes plenarium insuper effectum sortitas fuisse, cum specifica relatione in aliquibus ex prædictis statibus per Ordinarium habita ad foundationem anni 1613. cumque proinde ultra legem foundationis concurrat quoque observantia, & quasi possessio præsentandi, clarum propterea emergit jus Magistratus, & præsentatus ab eo venit pleno jure instituendus, neglecta quacumque collatione de libero facta, veluti erronea, & inefficaci juxta firmata per *Rot. dicta decis. 34. num. 2. coram Emerix jun. & in Cremonen. Beneficii 3. Decembris 1706. per tot. coram R.P.D. meo Lancetta, & in Majoricen. Beneficii 9. Maji 1711. S. Certo certius cor. bo. me. Caffarello.*

His omnibus minimè adversantur pro destruenda qualitate Patronali duo infracitati status in contrarium deducti; Alterum nempe de anno 1692. & alterum de anno 1702. qui fuit ultimus, ex quibus concludi præsumitur libertas conferendi in Ordinario, exindeque etiam contenditur habere locum in casu regulam *Text. in cap. Querelam de elect. & cap. Consultationibus de Jure patr.* quàm Juris dispositionem communiter recipiunt *Doctores*, & passim *Rot. coram Emerix jun. decis. 67. num. 2. & 3. & in Casertana Beneficii 15. Junii 1716. cor. R.P.D. Albann. ferè per tot.* Ultra quod enim concurrente lege foundationis clarissimè resultante à publicis instrumentis, ultimus, seu penultimus status in nulla penitus habetur consideratione, quia proprietates absorbet Possessorium, ex latè collectis in *Mediolanen. Beneficii prima Aprilis 1707. S. Quinimò, & seqq. coram Reverendissimo Domino meo Decano, & in Perusina Canonatus 27. Junii 1714. S. Consequens coram Eminentissimo Scotto; Perulstratis insuper, libratique singillatim, ut par erat, præfatis duobus statibus, satis compertum est, eisdem neutiquam suffragari.*

fragari posse ad elidendum jus præsentandi in Magistratu perpetuum ex triplici foundationis lege, & ex præscripta observantia elicita ab actibus præcedentibus, inter quos recensetur etiam status anni 1699. qui est intermedius inter duos in oppositum adducto.

6 Quo enim attinet ad primum anni 1692. cum antecederet ad collationem Ordinarii Maurus de Haen sub die 17. Januarii obtinuerit præsentationem à Magistratu Patrono, subsequens reportata provisio ab Ordinario, absque ulla mentione dictæ præsentationis, nullum valuit irrogare præjudicium Patronis, qui debuerunt credere, præsentatum ab ipsis obtinuisse Vicariam vigore ejusdem præsentationis, ut in puncto dixit *Rot. decis. 136. num. 38. par. 19. recent. & coram Orthobon. decis. 3. num. 16. & seqq. & in Compostellana Parochialis 11. Maji 1716. S. finali coram R.P.D. meo Cerro*; Stante præsertim immediatè subsequuto statu anni 1699. in quo Ordinarius ratam habens præsentationem Magistratus, relativè ad legem foundationis præsentatum instituit; Unde propterea ex isto subsequenti statu declaratus, seu correctus remansit status contrarius præcedens, in modum, ut de prædicto actu antecedenti, veluti in fraudem Patronorum per dictum præsentatum commissio, nulla prorsus in præsentati fit habenda ratio, ad tradita per *Rot. decis. 17. num. 8. & decis. 290. num. 8. par. 18. recent. & in Majoricen. Beneficii 11. Maji 1705. S. Etenim in fine, & in Romana Cappellanæ S. Nicolai 28. Junii 1709. S. Diximus coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano*; Et licet contenderetur circa tempus præcisum præsentationis expletæ de anno 1691. dum è converso docetur ex Processu originali in actis producto, quod revera sequuta fuit præsentatio die 17. Januarii, non verò, ut præferebatur, die 17. Junii, nihilominus quidquid sit de hoc statu anni 1692. semper urget antedictus actus immediatè subsequens anni 1699. qui est declarativus præcedentis, & est undequaque limpidus pro Magistratu.

Quò verò ad ultimum statum anni 1702. Iste profectò non modicas involvit difficultates, & non solum est æquivocus, dum continet in ventre relationem ad Instru-

Pars VI.

mentum foundationis ibi = *Ita tamen ut juxta foundationem, & unionem Altarium anni 1613. factam*; Sed etiam ex eo justè, & rationabiliter conjici valet, quod facta fuerit collatio ab Ordinario jure devoluto ob desertionem, seu non residentiam personalem Cappellani, prout declaravit ipse Ordinarius, mediantibus literis, quas *Reversales* appellant; Et ulterius fuit contradicta, atque impugnata à Magistratu declarante acquiescere velle provisioni, eo tantummodo casu, quo Ordinarius dictum Reversale transmitteret, & non aliter admisit provisum, quàm cum clausula = *Qua ex parte nostra præsentatum*, ex præsupposito dicti Reversalis facti ab Ordinario, ad quod expressam habuit relationem, ut in *Summario Henrici num. 3.* Et quamvis existentia Matricis originalis dicti Reversalis impugnetur; In conflictu tamen probationum hinc inde deductarum, saltem dictus ultimus status dubius remanet, & proinde recurrendum est ad penultimum anni 1699. indubitanter faventem Patronis, ut passim respondit *Rot. & signanter in Casertana Beneficii 13. Maji 1718. Ast quando coram R.P.D. meo Herrera*; Accedente præsertim claro titulo foundationis, ad quem ultimus status habet relationem, & proinde ad formam anteriorum Statuum, & legis foundationis regulanda venit hodierna contentio, ad tradita per *Rot. in Reatina Beneficii 20. Januarii 1701. S. Utique 23. Aprilis 1703. S. Minimè cor. Reverendissimo D. meo Ansaldo, & in Spoletana Jurispatronatus 29. Junii 1705. S. Hec coram bon. mem. Omanna, & in Cassanen Beneficii 27. Martii 1713. S. Parum relevante coram Me.*

9 Nec ad propositum relevare posse visa fuit objectio fundata in dispositione *Concilii Tridentini de reformat. cap. 9.* in qua sancitum fuit, quod ubi agatur inter Personas potentes, pertinentia Jurispatronatus, vel ex fundatione, sive ab immemorabili unà cum præsentationibus per authenticas scripturas spatio annorum 50. continuatis, ac effectum fortitis plenissimè justificari debet, & longæva possessio veluti suspecta de usurpatione, & violenta autoritate, pro irrita, & infecta declaratur, ut consentaneè ad dictam Conciliarem dispositionem communiter do-

LII cuerunt

cuerunt *Francis. Salern. consl. 49. lib. 1. cap. 7. Zipeus respons. Canon. lib. 3. de jurepatron. consult. 3. per tot. Gonzal. ad regul. Cancell. gloss. 18. num. 70. Rot. in Bononien. Archipresbyteratus 10. Martii 1710. §. Ad-dito coram Reverendissimo Aldrovando, & in illius confirmatoria 27. Februarii 1711. §. Atque hinc coram bon. mem. Molines.*

- 10 Quandoquidem tam prima, quàm secunda lex foundationis tribuit Juspatronatus Magistratui infimul, & Vice-Pastori, & idcirco concurrente unà cum Universitate, seu persona potenti etiam persona privata, non habet locum forma Concilii, ut limitant *Barbos. ad Concil. sess. 25. cap. 9. num. 53. Rot. decis. 154. sub num. 7. par. 2. Adden. ad Gregor. decis. 222. num. 11. Panimoll. annot. 10. num. 22.* Animadvertendum insuper, quod eadem Conciliaris dispositio locum præcisè sibi vindicat in casu, quo Juspatronatus deduci prætendatur ex sola observantia. Quando autem istud fundatur in documento claro foundationis, prout in themate, ubi triplex concurrat, inefficax sanè cenferi debet dispositio Concilii, ut in puncto *Card. de Luc. de jurepatron. disc. 3. n. 27. & disc. 58. num. 15. Ventril. in prax. par. 2. annot. 1. §. 2. nu. 28. R. P. D. meus Petra ad Constit. Apostolic. tom. 3. ad Constit. 7. Innocentii IV. sess. 2. num. 29. Rot. decis. 800. nu. 5. par. 4. divers. & decis. 168. nu. 33. par. 10. & decis. 178. num. 6. par. 12. recent.*

Minusque ad intentum obesse valuit ponderatio insinuata à Defensoribus Martini, quod nimirum Ordinarius non jure devoluto contulerit Vicariam, sed tanquam Administrator Prumiensis, & veluti subrogatus in locum Vice-Pastoris ejusdem Ecclesiæ Sancti Laurentii, cui alternativè cum Magistratu ex fundatione anni 1328. pertinebat jus præsentandi, provisionem expleverit; etenim ex documentis datis ab utraque parte manifestè contrarium resultare videtur tam ex collationibus anni 1668. & 1699. quàm etiam ex ultima anni 1702. ubi idem Ordinarius processit ad privationem beneficii, & contulit jure devoluto tanquam Ordinarius, & in id ipsum collimant omnes actus ab eodem Serenissimo Electore facti circa istam Vicariam, semper relativè ad jus Ordinarii, quod habet in dicta Ecclesia, tanquam Administrator Prumiensis, nun-

quam verò tanquam Patronus, ut legitur *Summario Henrici num. 5. & 9. & etiam in Summario Martini num. 2. 3. & 4.*

Et ita utraque parte in valido contradictorio audita, & jura sua feliciter deducente, resolutum fuit.

R. P. D. C E R R O

Romana Cappellaniæ.

Luna 20. Martii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 *Existens in possessione Cappellaniæ est in ea manutenendus.*
- 2 *Patronus habens à Fundatore facultatem disponendi de Cappellania, vita sua durante, tanto con titulo perpetuo, quanto ad nutum amovibile; si præsentet in Testamento, an præsentatio censetur facta sub titulo perpetuo, adeò successor, sive substitutus, nequeat Cappellanum removere.*
- 3 *Clausula omni meliori modo importat actus subsistentiam eo utiliori modo, quo valeat sustineri.*
- 4 *Nominatio pro sui executione non expectat obitum Testatoris.*
- 5 *Nominatio, sive præsentatio non prohibetur fieri in testamento.*
- 6 *Nominatio, sive præsentatio, licet emissa in testamento, rectè dicitur facta in vita Testatoris.*

D E C I S I O VII.

R Edigendo ad exercitium Abbas Hieronymus Rosa eam absolutam facultatem disponendi de Cappellania erecta in Ecclesia Monialium S. Urbani, quam Philippus Spanò in Testamentariis tabulis ei reliquerat, plures nominavit Cappellanos ad nutum amovibiles, donec ejus vota steterunt in Dominico Laymo; Non enim contentus consueta præsentatione, quam de illo fecerat in vita, usque de anno 1703. ut in illius cõmodum indulto sibi jure pinguius etiam uteretur in morte ita anno 1716. in ejus testamento disposuit = *Volendofi ora servire delle facultà concessegli di sua spontanea volontà, ed in ogni miglior modo nomina per Cappellano*

lano in detta Venerabil Cappellania, e Chiesa di S. Urbano, come sopra, il Rev. Signor D. Domenico Laymo moderno possessore della medesima, volendo, che il medesimo la posseda, e faccia tutto quello, che ad un buon Cappellano si conviene, e questo in vigore delle facultà, che esso Signor Testatore dice, ed asserisce avere non solo in questo, ma in ogni miglior modo &c. Verum existente adhuc dicto Laymo in quasi possessione Cappellaniæ Deputati ejusdem Monasterii, ad quod post obitum memorati Hieronymi devolvi debebat jus præsentandi, nominarunt ad istum effectum Antonium Carluccium, atque ideo instructa in Tribunali A. C. inter utrumque judiciali disputatione super manutentione in quasi possessione præenarratæ Cappellaniæ, placuit Judici annuere instantiæ d. Carluccii; quod tamen Judicium fuit in hodierna audientia retractatum à nostro Auditorio: Nam requisito Dominorum sensu = An, & cui danda esset manutentio, responderunt = dandam esse manutentionem Laymo =

1 De illius enim quasi possessione non remanebat in aliquo dubitandum, dum non revocabatur in dubium, ipsum Sacra celebrasse in hac Cappellania usque ad diem motæ litis in vim geminæ nominationis à Hieronymo Rosa reportatæ, quarum altera facta dignoscitur anno 1703. altera verò in supremo illius elogio, de quo supra relata fuit dispositio, ac propterea omni jure debita erat ei manutentio, quæ tamquam fructus quasi possessionis semper concedi debet ad statum, in quo possessor reperitur constitutus de tempore motæ litis, ut testatur Rot. apud Posth. de manut. decis. 51. num. 8. & coram Bichio decis. 59. nu. 1. & in recent. dec. 661. num. 4. par. 18. Et quidem in exclusionem Carluccii contradictoris, qui utpotè præsentatus à Deputatis, quando jam Cappellaniæ quasi possessio erat apud Laymum ab isto vincitur temporis prærogativa, & possessionis anterioris privilegio, ad hoc, ut in illius concursu nullam sperare debeat manutentionem ad notata per Posth. d. tract. observ. 17. num. 44. & seqq. Rota coram Gregor. decis. 4. num. 2. & cor. Pro-Patruo meo decis. 78. nu. 1. & seqq. & in rec. dec. 254. n. 1. par. 19.

2 In oppositum non urgente, quod quod- Pars VI.

cumque jus, seu quasi possessio Laymi expiraverit cum morte Hieronymi Rosæ, eo quia jus disponendi de controversa Cappellania, tanquam restrictum, *vita sua durante*, prætergredi non valuerit ultra ejus vitam, sed eo defuncto jus Cappellanum præsentandi pertinere deberet ad Deputatos ejusdem Monasterii; Et enim juxta verba Testamenti pii Fundatoris collata fuit eidem Hieronymo facultas disponendi de præfata Cappellania *vita sua durante* = tanto con titolo perpetuo, quanto ad nutum amovibile, e conforme a lui parerà, e piacerà = quo circa, cum prædictus Hieronymus ultra consuetam nominationem, quam fecerat anno 1703. de d. Laymo tamquam de Cappellano amovibili, utiliùs duxerit eundem de novo præsentare in actu confectionis Testamenti, nè actus iste recipiat frustraneam, inutilemque interpretationem, non in alium sensum trahi juridicè potest, nisi in præsentationem sub titulo perpetuo, quantumvis hoc non expresserit in litera, evitando sic quancumque illius superfluitatem, ut faciendum esse monuit Rota coram Merlino decis. 889. num. 3. & coram Priolo decis. 303. num. 8. & ad ornat. Card. de Luc. lib. 9. decis. 28. num. 17. & in recent. decis. 114. num. 2. & 23. par. 17. id ulterius comprobante enixa nominantis voluntate explicata verbis illis = volendo, che il medesimo la posseda = necnon clausula = omni meliori modo non semel, sed bis in eadem nominatione repetita, quæ suaptè natura importat actus subsistentiam, eo utiliori, ac magis proficuo modo, quo valeat sustineri, ut advertunt Barbof. de clausul. claus. 95. num. 7. Palm. nep. alleg. 131. num. 2. Altograd. contr. 11. num. 23. Rot. cor. Buratt. dec. 12. nu. 13. & dec. 336. n. 7.

3 Quemadmodum verò constitit ex iis Hieronymum Rosam voluisse revera utiliiori titulo Cappellaniæ commodum præbere Laymo, qui alius esse non poterat, quam titulus perpetuus, ita in nihilum obfistebat ejusdem actus validitari, quod exercitus fuerit in Testamento quasi verba illa = *vita sua durante* = coerceant jus præsentandi ad actum inter vivos, nec illud extendant ad ultimam voluntatem, quæ fortiri non valebat effectum suum, nisi post mortem. Quoniam cum nomina-

tio non expectet pro sui executione Testatoris obitum, sed jus transferat in præsentatum statim, ac secuta fuerit, ut advertunt *Tiraquell. in l. boves §. Hoc sermone fallen. 23. ff. de verbor. signific. Cald. de nominat. emphyt. lib. 2. quest. 10. nu. 83. vers. vel etiam, & nu. 84. vers. ea itaque*, in modum, ut ea semel facta nulli revocabilitati maneat exposita *Lambertin. de jurepatr. par. 2. lib. 2. quest. principali 17. art. 8. num. 3. Cald. d. tract. lib. 3. cap. 4. num. 39.* nullo jure prohibetur fieri in Testamento, neque ideo desinit recenseri inter actus factos inter vivos, ut in specie notat *Parif. conf. 46. num. 36. & seq. lib. 4.*

6 cum licet emissa in Testamento, rectè evenisse dicatur in vita Testatoris juxta doctrinam *Alciat. in l. ultima num. 44. Cod. de pact. Covarr. variar. resol. lib. 3. cap. 12. §. Quibus accedit vers. hinc. etiam Mantio. de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 3. nu. 7.* Præfertim inspecto absoluto arbitrio, effrenataque facultate, qua dictum jus præsentandi concessum fuit, quæ efficiunt, ut præsentantis potestas nullis limitibus censetur circumscripta, nullisque Juris subtilitatibus limitata, ut ad rem ponderant *Ruin. conf. 27. n. 1. lib. 1. Surd. conf. 357. n. 10. Gabriel. conf. 143. n. 10. lib. 1. Menoch. de arbitrar. qu. 7. n. 32.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. C E R R O

Colonien. Pastoratus.

Veneris 24. Martii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 Ecclesia de jure præsumuntur liberae, & non patronales.
- 2 Confirmatio donationis Jurispatronatus, non referens totam substantiam, & integrum donationis tenorem non potest admitti ad probandum Juspatronatus.
- 3 Non docto de pertinentia Jurispatronatus apud Patronum sola assertiva ejusdem Patroni donantis non sufficit pro transferendo jure in Donatarium.
- 4 Unio est incompatibilis cum Jurepatronatus Ecclesie unitæ.
- 5 Ex unione Ecclesie patronalis facta in augmentum Præbendæ de consensu Pa-

tronorum, censetur amissum eorumdem Juspatronatus.

- 6 Ex investituris, & institutionibus concessis in beneficiis an inferri possit ad Juspatronatus.
- 7 Enunciativa quod Ecclesia spectat ad aliam Ecclesiam, an referri debet ad titulum Juspatronatus.
- 8 Sub nomine Villæ, non includitur Ecclesia.
- 9 Non confitio de pertinentia Jurispatronatus collationes beneficii liberè factæ ab Ordinario dici nequeunt actus spoliativi, aut turbativi.
- 10 Præsentationes intermedia elisa, & absorptæ remanent ab antecedentibus, & subsequentibus liberis provisionibus Ordinarii.

D E C I S I O V I I I.

IN contumaciam Promotoris Fiscalis Curie Archiepiscopalis Colonien. decisum fuit die 20. Junii anni præteriti = *Constare de Jurepatronatus Præpositi, & Archidiaconi Collegiatæ Xantenfis super Pastoratu Ecclesie Parochialis Oppidi Durstenfis* = At comparente postmodum eodem Promotore facile fuit obtinere, ut adversus editam Decisionem audiretur, donec hodie detecta fuit insubsistentia, cui præterita resolutio innixa fuerat, Domini recesserunt à decisis.

- 1 Cum enim in hac Jurispatronatus materia dispositio Juris ita faveat Ecclesiarum libertati, earumque servituti resistat, ut non aliàs statui legitimè valeat, nisi ubi concludatur, vel mediante Instrumento foundationis, vel in istius defectum, per rem judicatam, sive per observantiam centenariæ metam attingentem, inefficacibus de cætero remanentibus in petitorio simplicibus præsumptionibus, levibusque indiciis, & conjecturis, quæ ob dictum juris obstaculum illicò collabescunt, juxta theoreticam *Innocentii in cap. Cum Venerabilis num. 9. de except. de qua Rota coram Cavaler. decis. 159. num. 1. & in rec. dec. 395. num. 4. par. 19. & in Urbanien. Canonicatus 29. Maji 1693. §. Hæc enim coram bon. mem. Muto, & in Cremonen. Beneficii 11. Maji 1705. §. Non solùm* coram bon. mem. Kaunitz; Ruebat illicò præcipuum fundamentum, quod pro stabiliendo isto Jurepatronatus amplexus fuit

fuit antecedens Decisio, donationis scilicet emissa à Patronis Ecclesiæ Durstenfis, cum ea nequaquam valeret assumere vices Instrumenti donationis, eo quia nulum de illa afferebatur documentum, sed quædam tantummodo ejus confirmationes exhibebantur referentes simplicem enunciativam donationis factæ à Patronis = *sicuti in eisdem literis plenius contineri refertur* = atque ideo cum non referant totam substantiam, integrumque donationis tenorem, sed circa illum se habeant relativè ad Instrumentum donationis, admitti nullo pacto valent ad probandum Juspatronatus, tanquam referens sine relato, ex regula *Text. in Auth. si quis in aliquo Cod. de eden. Rocc. disput. Jur. cap. 20. num. 31. Rot. coram Bich. decis. 208. nu. 4. & in recent. decis. 569. n. 14. par. 19. & in specie scripturæ confirmantis Rot. cor. Duran. dec. 285. n. 118.*

- 3 Quod si solo inspecto defectu donationis Instrumenti nulla resultare potest Jurispatronatus probatio, magis incalescit vis argumenti, siue quia nec à parte ante docebatur de pertinentia istius Jurispatronatus apud Patronos, qui enunciatur in dictis confirmationibus, uti illius *Donantes*, quaque probatione seclusa, nullius remanet momenti sola assertiva Donantis, pro transferendo jure in Donatarium, ut monuerunt *Natt. conf. 10. num. 7. Decian. conf. 33. num. 52. lib. 1. coram Priolo decis. 318. nu. 24. & in recent. dec. 197. num. 81. & seq. par. 5. & dec. 247. num. 3. par. 7.* siue quia præfatæ confirmationes nil aliud præferunt, quam unionem Ecclesiarum factam pro augenda massa *Canonicorum Collegiata*, ut videre erat ex illa anni 1233. & 1308. Ac proinde sicuti unio incompatibilis est cum Jurepatronatus Ecclesiæ unitæ; quia servitus in re propria dari non potest, *Card. de Luca de Paroch. disc. 10. nu. 8. Rota. in Constantien. unionis super bono Jure 21. Junii 1710. §. Præsertim coram R.P.D. meo Crispo, & in Salishurgen. Vicariæ 31. Januarii 1714. §. Ast Domini coram R.P.D. meo Falconerio Urbis Governatore, & 4. Februarii 1715. §. Unionem coram eodem R.P.D. meo Crispo, & in Compostellana Parochialium 13. Martii 1716. §. Minusque coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano*; Ita ab unione prædicta plurium Ecclesiarum, inter quæ

accensetur Xantensis, facta in augmentum Præbendæ, & cum consensu Patronorum, potius amissum, & extractum censetur quodcumque eorundem Juspatronatus per ea, quæ adnotant *Lambertin. de Jurepatr. lib. 3. qu. 7. art. 10. nu. 1. Vivian. eodem tract. lib. 5. cap. 1. n. 13.*

- Quia potiori lege sic diruta, inutiliter recurrebatur ad patrociniū observantiæ. Quippè quæ vel colligebatur ex adnotationibus in quibus *Præpositus Xantensis* descriptus reperitur tanquam *Collator*, & istæ sunt extra spheram præsentis dubii unice cadentis super pertinentia Jurispatronatus, non verò super jure conferendi, cujus examen esset in particulari iudicio assumendum; Vel ex descriptionibus quarundam simplicium Investiturarum, & Institutionum per *Præpositum concessarum* in Beneficiis inferioribus sitis in Ecclesia *Dursten*, & tamen ex enunciatis Investituris nil inferri potest ad Juspatronatus, juxta doctrinam *Abb. in ca. auctoritate num. 9. de Investit. quam sequitur Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 1. n. 24. Vivian. de Jurepatr. lib. 5. cap. 1. n. 103.* Vel demùm ex enunciativa, quod *Ecclesia de Dorsten spectaret ad Ecclesiam Xantensem*, & ea cum emissa fuerit usque de anno 1292. recipit eam congruam interpretationem, ut referri debeat ad pertinentiam, quæ resultabat ab enunciativa unionis, juxta præambulam confirmationem anni 1293. contra quod opus sit eam referre ad titulum Jurispatronatus per ea, quæ adnotavit *Rot. coram Emerix jun. decis. 947. num. 4. & in rec. decis. 330. num. 25. par. 9. & in Compostellana Parochialium 13. Martii 1714. §. Constabilita coram Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano.*

Sub eademque classe annumerari promerebantur aliæ enunciativæ quod videlicet *Villa Dursten* esset *Allodium Ecclesiæ Xantensis*, quodque istius *Præpositus* uti *Archidiaconus in Ecclesia Colonien.* esset *Collator Ecclesiæ Parochialis in Dorsten* = ut ex *Summario Præpositi num. 10. & 11.* cui cohæret aliæ enunciativa relata in eodem *Summario num. 12.* per quam præmissa eadem enunciativa unionis hujus Parochialis Ecclesiæ *Dorsten* eidem *Archidiaconali Xantensi* refertur = *Jurisdictionem, siue novam provisionem vacantis Pastoratus competiisse, & competere antedicto*

Præ-

Præposito; Etenim, ut mox fuit prænotatum, *Jus conferendi*, seu *providendi*, nil commune habet cum pertinentia jurispatronatus; *Allodium* verò præterquam quod & ipsum à jurepatronatus diversum est, adhuc enunciatur reperitur tantum
 8 *de Villa Dursten*; Quapropter extendi non potest ad Ecclesiam, cum aliud sit *Villa*, aliud verò *Ecclesia*, nec una includi potest sub denominatione alterius, ut in specie advertit *Rot. in Cracovien. Plebania* 22. *Januarii* 1717. §. *Atque hinc*, & 11. *Junii ejusdem anni* §. *Quod si coram me*.

Verum quodcumque legitimæ observantia initium everti penitus visum fuerat ex contraria, longævaque quasi possessione liberè conferendi Pastorum, de quo agitur, in qua ultra centenariæ spatium reperitur Serenissimus Ordinarius; Ista enim magis, magisque confovet eam Juris assistentiam apud ipsum inhærentem pro libero exercitio collationis Beneficiorum suæ jurisdictionis, ut testatur *Rot. coram Bich. decis.* 146. num. 10. & in *rec. decis.* 406. num. 5. par. 16. & in *Novarien. Parochialis* 23. *Martii* 1696. §. *Nec sufficienter cum seqq. coram clar. mem. Card. Caprara*; Absque eo quod hujusmodi collationum series tribuenda sint actibus spoliatis, & turbatis, non aptis præjudicium inferre intermediis præsentationibus factis ab Archidiacono, uti Patrono,
 9 *scuti inquit præcedens Decisio Cause*; Quoniam cum ex supra deductis nec à longè constet de pertinentia jurispatronatus apud Præpositum, nullimodè congruere potest qualitas spoliis, & actus turbativi respectu Ordinarii fulciti Juris assistentia, ut respondit *Rot. in Caputaquen. Jurisdictionis* 4. *Maji* 1708. §. *Siquidem coram*
 10 *bon. mem. Caffarello*, itaut potius in oppositum actus intermediis assertarum præsentationum factarum à Præposito, si quæ adfuissent, remaneret elisi, & prorsus abortivi ab antecedentibus, & subsequen-
 11 tibus liberis provisionibus Ordinarii Collatoris, nè alicujus numeri essent habendi, ut consentaneè firmavit *Rot. in Placentina Jurispatronatus* 10. *Martii* 1704. §. *Cumque coram bo. me. Molines*, & in *Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Diximus cor. Reverendiss. D. meo Ansaldo Decano*.

Et ita utraque &c.

R. P. D. C E R R O

Placentina Beneficii.

Lunæ 27. Martii 1719.

S U M M A R I U M.

- 1 *Appellatio non causam, sed instantiam tantummodo diversificat.*
- 2 *Vocatis ad Juspatronatus solis masculis, heres qualitate masculina non pollens, quasi possessione defuncti jvari non valet.*
- 3 *Vocatis ad Juspatronatus solis Masculis, Fœmina in eo succedere non potest.*
- 4 *Per Codicillos non censetur recessum à dispositis in Testamento. Limita, ut ibi.*
- 5 *Vocatis in Testamento ad Juspatronatus solis Masculis, & in Codicillo Vocatis absolute, & simpliciter heredibus, & descendentes, nomine heredum, & descendentes masculi. Amplia, ut num. 6.*
- 7 *Reservato Jurepatronatus ab Ordinario in limine fundationis favore omnium descendentes sine ulla qualitate masculinitatis, habita relatione ad Testamentum, & Codicillos; pro statuendo qui veniant nomine descendentes, recurrendum est ad dispositionem factam in Testamento, ac in Codicillis.*
- 8 *Digni quodlibet tribuens unicuique jus in solidum, & cumulativum, importat jus non decrescendi, vel jus accrescendi resultans à conjunctione saltem verbali.*
- 9 *Vocatus ad quotam hereditatis, succedere potest in toto Jurepatronatus.*
- 10 *Donatio Jurispatronatus facta Beneficio pleno, & pro prima vice, qua vacare contigisset, an sustineatur absque confirmatione Apostolica.*
- 11 *Ad validitatem donationis Jurispatronatus non sufficit consensus Vicarii, aut Pro Vicarii.*

D E C I S I O IX.

DEcertantibus inter se Francisco Carraria à D. Marchione Laurentio Verzasio Biretta Lando præsentato, ac Josepho de Sylvestris nominato à D. Comitissa Hippolyta Landa, seu Joanne Baptista

præsta Jacometto illius Donatario super adjudicatione Beneficii S. Margaritæ erecti in executionem piæ dispositionis Margaritæ Landæ arrisit Josepho de Sylvestris Judicium Sacri Auditorii usque ad promulgationem sententiæ coram R.P.D. meo Foscaro præviis Decisionibus editis sub diebus 3. Julii 1717. & 11. Martii anni præteriti, ad hoc impellente ea potissima ratione, quod Fundatricis voluntas, licet juxta Testamenti tenorem aperitissima pro restrictione Juris præsentandi ad solos filios, & descendentes masculos suorum hæredum, vel correctæ fuerit in Codicillis postea conditis, ac in erectione jurispatronatus facta auctoritate Ordinarii, vel saltem non leves involveret difficultates prælatio masculi in exclusionem fœminæ alterius lineæ, quodque præsens controversia ageretur inter præsentatos in simplici possessorio, atque ideo non aliàs dirimenda esset, quàm ad formam ultimi status ex persona Francisci Patris assistentis Hippolytæ. Verùm in hac nova instantia ad me devoluta, exposito negotio diligentiori trutinæ, cum ex documentis nunc superadditis, detecta fuerit earundem rationum insubsistentia, Domini conveniunt in responso pro informatione sententiæ.

Quod enim præsens litigium non versetur in mero possessorio, sive inter duos præsentatos institutionem petentes, facile pandebat illius instructio secuta coram Vicario Generali Placentiæ post expletam unam, atque alteram præsentationem ab unoquoque Patrono: Isti quippè primariò, & principaliter egerunt super jurispatronatus pertinentia, exhibendo in actis jurâ, quæ illam concluderent, ac super eadem pertinentia jurispatronatus interlocutus fuit Vicarius Generalis ejus sententia, qua pronunciavit præsentationem Marchionis Verzufii Birettæ Landi, tamquam factam à vero, & unico legitimo Patrono dicti Beneficii, validam fuisse, & esse, valere, & tenere debere &c. non obstantibus deductis pro parte Josephi de Sylvestris nominati, & præsentati ad idem Beneficium per Jacomettum asfertum cessionarium Comitissæ Hippolytæ Landæ, cujus nominationem, & præsentationem, utpotè procedentem à personis nullum jus nominandi, & præsen-

tandi habentibus, rejecit ideo, ac omnino invalidam, & insubsistentem declaravit; in quibus profectò terminis neutiquam sustineri potest, Patronos adhæsisse dumtaxat institutioni petitiæ ab eorum præsentatis, ut inde immutari non poterit natura Judicii possessorii, sed comparuisse dicendum est pro tuitione principali eorum jurispatronatus, nullumque isti actioni ita introductæ super petitorio potuit præjudicium inferri à dubio in Rota disputato super adjudicatione Beneficii, utpotè quod respicit etiam petitorium, ubi Patroni jam erant in causa, & adjudicatio disputabatur in gradu appellationis à sententia lata in petitorio, cum appellatio non causam, sed instantiam tantummodo diversificet, *Rot. cor. Coccin. decis. 42. num. 6. & decis. 78. num. 10. & decis. 123. num. 9.* Licet de cætero tamen standum esset quasi possessioni præsentandi dicti Francisci, attamen cum illa inhereret 2 qualitati masculinitatis, dum vocatio ex infrâ dicendis restricta fuit ad solos masculos in hoc jurepatronatus, utique hæres, quæ dicta qualitate masculina non pollet, nec quasi possessione ista defuncti juvari valeret, ad notata per *Rotam in Casertana Beneficii 27. Martii 1715. S. Ratio, cor. Eminentissimo Scotto, & in Salernitana Jurispatronatus 13. Januarii 1716. S. Certa coram R. P. D. meo Crispo.*

Re itaque perducta ad examen pertinentiæ jurispatronatus, videbatur illicò omnis quæstio decisa ex ipsa dispositione Margaritæ Fundatricis: Illa enim scriptis sibi in hæredes pro æquali Verzufio Lando ejus fratre, & Francisco ex Ascanio altero fratre præmortuo nepote, illos erigere gravavit duo beneficia jurispatronatus Laicalis, ita quod nominatio, & præsentatio Clericorum &c. ad dicta beneficia, & ad quodlibet eorum spectet, & pertineat ad dictos suos hæredes donec vixerint, seu vixerit, & post eos ad filios, & descendentes dictorum hæredum suorum usque in infinitum, masculos tamen, & legitimos &c.

3 Quorum descendendum masculorum appellatione, quo magis includitur Marchio Laurentius, quantumvis de linea dicti Verzufii per medium fœmininum descendat, juxta receptum *consil. Fulgos. 85.*, quod communiter sequuntur *Card. de Luca*

ca de Jurepatr. disc. 28. num. 3. & disc. 29. num. 8. Rota in recent. decis. 132. num. 14. & seqq. par. 16. & decis. 27. nu. 1. par. 18. & in Faventina Jurispatronatus 12. Maji 1710. S. Quin prædictis, coram Reverendissimo D. meo Anfaldo Decano, eò magis repellitur Hippolyta, quæ tamquam fœmina ad illud aspirare non potest, ad tradita per Peregrin. consil. 23. num. 3. Fusar. de substit. quest. 311. num. 10. Rodulphin. alleg. 179. num. 5. Rot. coram Buratto decis. 272. nu. 3. & 16. & cor. Dunozz. jun. decis. 651. num. 32.

- 4 Quin adeò manifesta vocatio taxativè ad solos masculos alterata, vel in minimo fuerit in posterioribus codicillis, in quibus vocati reperiuntur indistinctè hæredes, & descendentes; Nam præmissa ea juridica regula, qua traditur codicillos ita esse testamenti partes, ac vicissim supplere Testantis voluntatem, ut per eos recessum non censeatur à dispositis in testamento, nisi vel fuerit expressum, vel cum eis conciliari non valeat, ad Text. in leg. Alumna 30. S. Qui filiam ff. de aliment. legat. & leg. Sancimus Cod. de Testam. Peregr. de fideicommiss. artic. 18. num. 33. Palma Nep. alleg. 389. num. 23. Rot. coram Emerix jun. decis. 373. num. 6. & in recent. decis. 347. nu. 9. par. 14. & decis. 232. nu. 4. & seqq. par. 18. & in Romana fideicommissi de Alberinis 10. Martii 1698. S. Gemina cor. R. P. D. meo Lancetta; Non erat porrò unde ista correctio desumi valeret ex sola distincta vocatione hæredum, seu descendentium, cum istorum nuncupatio non solum non sit incompatibilis cum antecedenti expressione descendentium masculorum emissa in testamento, ut necesse esset pro illa abroganda, sed congruè conciliari potest, ut restringatur ad solos masculos; Hoc autem non fieri permittitur ex tacita, & præsumpta mente Testatricis, ad notata per Peregrin. de fideicommiss. artic. 25. sub num. 49. Fusar. de substit. quest. 325. nu. 8. & seqq. Rot. post Vivian. de Jurepatr. decis. 139. num. 9. nullo tutiori medio fieri potest, quam illo subministrato ab ipsa Testatrice in præcedenti elogio, quod supplet, declaratque sui natura codicillos tanquam ejusdem Testamenti partes, per ea, quæ advertit Rota in rec. decis. 160. num. 11. & 12. par. 13.

- 6 Quod si sola ista actuum consonantia,

& connexitas apta est suadere de per se hanc tacitam repetitionem qualitatis masculinæ in descendentibus vocatis in codicillis, efficitur ea quodammodo necessaria ex ipsa voluntate Fundatricis: Et enim istos hæredes, seu descendentes non invitavit indefinitè in codicillis per orationem complectentem personas diversi generis ab eis, quas explicaverat in testamento, sed usa fuit dictionibus repetitivis ibi = *dictorum suorum hæredum*, seu *eorum descendentium* = & rursus ibi = *Per dictos hæredes suos, vel descendentes ut supra* = quæ continuativæ, & præsuppositivæ sunt illorum met hæredum, & descendentium, quos nuncupaverat in priori testamento. Qua propterea si in testamento isti hæredes, & descendentes appellati noscuntur sub qualitate masculina, non diversimodè intelligi possunt vocati etiam in codicillis, ita exigente efficacia dictionis relativæ, quæ non potest repetere eas qualitates, quæ aderant in suo relato, ut testatur Rodulphin. alleg. 145. nu. 6. Adden. ad Buratt. dec. 272. sub n. 19. & 20. Rota in Mediolanen. Cappellania 23. Martii 1703. S. Fortius cor. bon. mem. Molines; Quando alioquin ubi verba hæredum, & descendentium accipiuntur in tota eorum latitudine, & sic indefinitè, prout sonant in codicillis, absque eo quod suppleantur à qualitatibus, quibus circumscripta legebantur in testamento, apta profectò essent nedum subincluere fœminas, sed etiam illegitimos, ac spurios quoscumque, à quibus adeò enixè in testamento Fundatrix abhorruerat, cum isti non minùs, quam legitimi veniant appellatione descendentium, juxta animadversa per Rotam in rec. decis. 272. num. 6. & seq. par. 8. & decis. 241. num. 10. par. 16. & in Mediolanen. Archipresbyteratus 27. Januarii 1710. S. Non adversante, cor. R. P. D. Falconerio Alma Urbis Gubernatore.

- 7 Minùs verò istiusmodi mentis correctio resultare potuit à facto Ordinarii, qui erigendo juspatronatus illud reservaverit favore omnium descendentium sinè ulla qualitate masculinitatis: Objectum enim statim dissolvebatur ob eam præcisam, individuumque relationem, quam habuit ad disposita ab eadem Testatrice ibi = *Ipsi D. Francisco, & post eum ejus filii, & descen-*

descendentibus legitimis, & naturalibus, & alias ad formam ordinatorum per dictam Testatricem = Ac propterea relatio tam generalis, & indefinita non patitur, quod restringatur ad dotis quantitatem, & onera injuncta Cappellano, sed retinere debet suam naturalem amplitudinem, itaut pro dignoscendo de quibus filiis, & descendentibus intellexerit in reservatione juspatronatus recurrendum sit æquè ad dispositionem factam in testamento, ac in codicillis tanquam ad suum relatum, ab eaque capienda interpretatio, qualis revera fuerit illius voluntas, *Rota in recent. decis. 37. nu. 4. par. 15. & decis. 207. nu. 23. par. 19. & in Reatina fideicommissi de Vincentinis 14. Martii 1701. S. Neque coram Eminentissimo Scotto.* Præsertim quia omnium clarius hoc ipsum declaravit idem Franciscus Landus Pater Comitissæ Hippolytæ, qui in controversia acta contra tertios possessores pro recuperatione bonorum Margaritæ Fundatricis anno 1682. factus fuit ad hoc juspatronatus esse vocatos descendentes masculos tantum, & legitimos ad formam testamenti dictæ Margaritæ, quàm sanè confessionem impugnari non posse ab hærede, tradidit in specie *Vivian. de Jurepatr. par. 1. lib. 4. cap. 9. num. 47. Rot. in Casertana beneficii 27. Martii 1715. S. Superaccedente coram Eminentissimo Scotto.*

Atque à statuta sic vocatione ad solos descendentes masculos inefficax comperiebatur alia exceptio ducta in antecedentibus contrariis Decisionibus à privilegio lineæ, in quam juspatronatus ingressum fuit, ac si vocatio masculorum facta fuerit distributivè in qualibet linea pro unoquoque Beneficio, non verò de una ad aliam; Quandoquidem hæc discreta distributio unius, & alterius lineæ submovebatur, sive à testamenti verbis ibi = *Quæ Beneficia voluit, & vult esse Jurispatronatus dictorum suorum hæredum &c.* = & rursus = *Quod nominatio, & presentatio ad dicta Beneficia, & ad quodlibet eorum spectet, & pertineat ad dictos suos hæredes, donec vixerint, seu vixerit, & post eos ad filios, & descendentes dictorum hæredum suorum usque in infinitum masculos tamen &c.* = Quæ dictio = *quodlibet* = tribuens unicuique jus in solidum, & cumulativum importat jus non decrescendi,
Pars VI.

vel jus accrescendi resultans à conjunctione saltem verbali, ut adnotavit *Rota in recent. decis. 374. num. 4. & 5. par. 11.* Sive, & manifestius ex provido ejusdem Fundatricis consilio, quo in codicillis in casu discordiæ suorum hæredum, seu eorum descendentium jussit, nomina Sacerdotum extrahi per sortes; hæc inquam discordia, quæ non minus oriri poterat in primis hæredibus, quàm in eorum descendentibus evidenter patefacit jus cumulativum eorundem ad utrumque beneficium, in quo tantum, non autem in discretiva vocatione ista prævisa discordia esset verificabilis, ad *Text. in Clementina Plures de Jurepatr. Gonzal. ad reg. 8. Gloss. 45. num. 58. & 64. Rota in Hispalen. divisionis simultaneæ 4. Junii 1700. S. Fatentur coram Eminentissimo Priolo.* Citrà quod juri isti cumulativo aliquo modo adversaretur institutio hæredum facta pro medietate proportionabiliter, & æquis proportionibus, cum ea respiciat dividuam distributionem hæreditatis, non autem vocationem ad juspatronatus, quod reservatum fuit jure sanguinis, & pro hæredibus, istorumque descendentibus, nullamque involvit legalem repugnantiam, quod quis vocetur ad quotam hæreditatis, & succedat nihilominus in toto juspatronatus, ut admittit *Rota apud Modernum Roman. discept. Eccles. 14. n. 31. & 32. & in Sulmonen. Jurispatronatus 3. Junii 1715. S. finali cor. R. P. D. meo Falconerio, & 4. Maji 1716. S. Quandoquidem coram Reverendissimo Althann.* Præterquamquod pro tollenda quacumque ambage satis erat testamentum nuper exaratum à dicto Comite Francisco Lando, in quo jure legati, omnique alio meliori modo reliquit Marchioni Laurentio omnia jura, & pertinentias quascumque, & hæreditatem sibi perventam, & olim spectantem ad Joannem Paulum Landum, ejusque Majores, & Antecessores, ut in *Summario Additionali Marchionis num. 3.* Vix autem erat dubitabile tantam verborum amplitudinem transtulisse etiam juspatronatus, ex adductis per *Rot. in recent. decis. 64. num. 7. & 11. par. 13.*

Nec majoris ponderis detecta fuit alia animadversio, quod Verzusus primus hæres Margaritæ Fundatricis non curaverit erigi alterum Beneficium, ut tenebatur;
M m m Unde

Unde irrationabile videatur illius descendentes frui commodo juris accrescendi in jurepatronatus alterius beneficii erecti à Comite Francisco. Evisio enim, & subhastatio bonorum obventorum Verzussio ex causa census ab ipsa Fundatrice impositi, vel removebat omnem illius culpam, & negligentiam, si commissam beneficii erectionem non implevit, *Mans. consult. 796. num. 17. Palma. Nep. alleg. 366. num. 22. Rota in Romana caducitatis 3. Junii 1702. S. Subnixta, & S. Ejsdem coram bon. mem. Molines, vel saltem indispensabilem reddebat necessitatem præcedentis monitionis, unâ cum Judicis sententia, ut incurri valeret pœna privationis, ad censuram Text. in authent. hoc amptius Cod. de fideicomm. cum aliis per Rot. in dicta Romana caducitatis S. In presenti, & in Romana fideicommissi de Aluoris 27. Martii 1716. S. Quin juvaret cum seqq. coram Reverendissimo D. meo Ansaldo. Quæ facilius admittenda videbantur in excusationem Marchionis nullius culpæ participis, si quæ adesset, quique jure proprio, & solo sanguinis vinculo in hoc jurepatronatus succedit, cum pœna privationis trahenda non sit de persona ad personam, ut censuit Rota in recent. decis. 136. num. 8. par. 13. & in Asten. Prioratus super Institutione 11. Junii 1708. S. finali coram R.P.D. meo Lancetta, & in Lucana Beneficii 26. Junii 1709. pariter S. finali coram R.P.D. meo Falconerio.*

Quamquam verò ex supra deductis fuerit plenè vindicatum bonum jus Marchionis in exclusionem Comitissæ Hippolytæ, masculina qualitate destitutæ, attamen adjudicatio controversi beneficii in præcedenti instantia decreta favore Josephi præsentati à Joanne Baptista Jacometto ullo jure subsisteret, urgebat specialiter motivum nullitatis donationis emissæ à præfata Comitissâ Hippolytâ erga antedictum Jacomettum, nedum quia
 10 ea facta fuerat beneficio adhuc pleno, & pro prima vice, qua vocare contigisset, & proinde nullo pacto poterat sustineri absque confirmatione Apostolica, ut per Text. in cap. ultimo de concess. Præben. benè advertunt Roland. à Vall. consil. 27. nu. 53. lib. 1. Vivian. de Jurepatron. par. 2. lib. 5. cap. 2. num. 5. Rota coram Comitulo decis. 8. num. 8. Verùm etiam quia nec adhibitus

fuit assensus Episcopi, sed sola intervenit approbatio Pro-Vicarii, qui licet assenserit in ejus decreto participasse negocium cum Episcopo, & de ejus consensu &c. nihilominus non docto de speciali Episcopi delegatione, talis assertio parùm attenditur, nec Pro-Vicarii consensus satis est pro convalidanda donatione jurispatronatus, ut pluriès respondit Rota signanter coram Royas decis. 99. num. 3. & seqq. & in Melevitana Jurispatronatus 4. Julii 1696. S. Constito, coram bon. mem. Molines, & in Majoricen. Jurispatronatus 16. Maji 1704. S. Haud. subsistente cor. bo. me. Muto.

Et ita utraque &c.

R. P. D. FALCONERIO

Faventina Beneficii.

Veneris 23. Junii 1719.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus relictum, seu legatum in testamento, ad hoc ut transeat in Legatarium, an requiratur consensus Ordinarii.
- 2 Vacante Ecclesia Patronali, antequam Legatum Jurispatronatus fuerit approbatum ab Episcopo, an presentatio spectet ad Legatarium, vel potius ad heredem: & num. 16.
- 3 Presentatus ab heredibus Legarii Jurispatronatus est instituendus.
- 4 Legatum Jurispatronatus absque consensu, & confirmatione Episcopi, an sit inutile, & inefficax: & num. 8.
- 5 Legatarium Jurispatronatus habuisse scientiam hujus legati, ex quibus præsumatur.
- 6 Legatum Jurispatronatus quamvis penitus ignoratum à Legatario transmittitur tamen ad hujus heredes.
- 7 De ratione differentie cur hereditas purè delata, non transmittatur, nisi fuerit agnita, secus verò legatum, vel fideicommissum quod non agnitum, nec verbo restitutum ad heredes transmittitur.
- 8 Legatum Jurispatronatus absque consensu Episcopi est quidem inefficax ad transferendum dominium, sed non est omnino inutile, tanquam si Testator nihil egisset, aut

DECISIO X.

- aut ejusmodi legato lex resisteret.
- 9 Ad effectum transmissionis legati Jurispatronatus ad hæredes Legatarii non requiritur domini acquisitio, sed sufficit, quod dies legati cesserit.
 - 10 Transmissio legati Jurispatronatus ad hæredes, tunc solum impeditur, quando Legatarius præmoriatur Testatori, aut legatum est conditionale, & conditio, vivente Legatario, non adimpletur.
 - 11 Legatum conditionale, non adimpleta conditione per negligentiam Legatarii evadit caducum, & non transmissibile.
 - 12 Obligatio petendi consensum Ordinarii non reddit legatum Jurispatronatus conditionale. Et quare? Vide ibi.
 - 13 Cessio, sive donatio Jurispræsentandi pro unica vice non transit ad hæredes cessionarii, sive donatarii.
 - 14 Mortuo donatario, ejus hæredes possunt petere confirmationem donationis Jurispatronatus ab Ordinario.
 - 15 Consensus Ordinarii retrahi non potest ad diem donationis Jurispatronatus, si medio tempore fuerit alteri inquisitum; secus si agatur de legato Jurispatronatus, tunc enim consensus retrahitur ad diem mortis Testatoris, à qua cedit legatum: & num. 16.
 - 17 Quæ sit differentia inter legatum, & donationem.
 - 18 Compatroni ante confirmationem legati portionis Jurispatronatus facti ab altero Compatrono possunt præsentare, & non tenentur expectare dictam confirmationem.
 - 19 Generalis expressio, quæ ad unum tantum referri valet, habetur pro expressione individuali.
 - 20 Ordinarius qualitercumque in actibus proportionatis agnoscat Legatarium Jurispatronatus in verum Patronum, tacite legatum confirmat.
 - 21 Sola petitio confirmationis præservat jus Legatario, aut Donatario, adedut sequens confirmatio retrahatur, non obstante præsentatione medio tempore facta per hæredem.
 - 22 Episcopus committendo Vicario, quod præsentato per Legatarium institutionem concedat, dicitur implicite Legatum approbare.

Pars VI.

I Juspatronatus Ecclesiasticum licet in laicum particulari titulo transferri nequeat sine assensu Episcopi: Si tamen in testamento legatum fuerit, assensum prædictum non requiri quia tunc acquiritur per successionem, sustinuit *Federic. de Sen. in cons. 225. per totum*; Cujus tamen opinionem communiter moderniores reprobarunt, ut notant *Butr. Abb. & Petr. Ancheran. in cap. Cùm sæculum 13. de Jurepatronatus*: Illud verò sub dubio remanet = An, vacante Ecclesia priusquam assensus fuerit impetratus, præsentatio spectet ad Legatarium, an potius ad hæredem? Id quod in præsentati causa disceptandum venit: Nam Octavius Baroncellus, erecto beneficio in Parochiali Ecclesia S. Appollinaris Castri Russi Faventin. Diocesis, in suo testamento, cum quo decessit de anno 1693. instituit sibi hæredem Venerabilem Societatem S. Mariæ in Albis ejusdem Loci, & juspatronatus legavit Petro Hieronymo Baroncello suo consanguineo: Cùmque vacatio non evenisset, nisi de anno 1713. mortuo jam Legatario, hæredes illius, transmissis ad Ordinarium longè absentem, precibus pro confirmatione legati, præsentarunt interim coram ejus Vicario Natalem Antonium David sub die 19. Maji 1713. postera verò die comparuit hæres Testatoris, & præterdens jus præsentandi ad se pertinere, præsentavit Pellegrinum Bendolum: Quo renunciante huic præsentationi sub die 30. dicti mensis, aliam hæres fecit præsentationem in personam Gentilis Legati sub die prima Augusti proximè sequentis: Et sub die quinta mensis ejusdem exhibitum fuit coram Vicario rescriptum Episcopi Viennæ degentis, concedens ipsi Vicario facultatem approbandi legatum, veris existentibus narratis: Prout cum effectu visis videndis illud approbavit.

In hoc statu rerum formato judicio inter dictum Natalem David præsentatum ab hæredibus Legatarii, & dictum Gentilem Legatum præsentatum ab hærede Testatoris, prodiit sententia Vicarii favore David, quam postea confirmavit Eminentiissimus Legatus Romandiolæ Judex delegatus per Breve Apostolicum: Sed reclamante

M m m 2

clamante

clamante Lega, commissaque causa Præ-
lato in Curia, hic utramque sententiam
revocavit, atque ipsum Legam institu-
endum decrevit, emanato super motivis re-
solutionis disertissimo voto. Quapropter
Alexander David in locum d. Natalis
germani fratris Apostolica autoritate
subrogatus, experiendo sua jura in hoc
Sacro Auditorio, prævia commissione Si-
gnaturæ mihi directæ, propitium habuit
judicium Dominorum, qui hodie, me in-
terrogante, responderunt, institutionem
esse dandam ipsi Alexandro.

Si enim obsequendum est voluntati
Fundatoris, ubi jus non resistit. Funda-
tor certè voluit instituendos esse præsen-
tatos à Legatario, non autem ab hærede,
quia juspatronatus ad Legatarium potiùs
quàm ad hæredem transmisit; Nec ejus-
modi legato jus resistit, accedente, pro-
ut accessit, Episcopi confirmatione: *Ut in
dicto cap. Cùm sæculum de Juspatronatus,*
tradunt *Jo Andr. Butr. Abb. & alii com-*
muniter; Propterea cùm dictus Alexan-
der uti subrogatus in locum Natalis An-
tonii David sui fratris, habeat præsentationem
Legatarii, sive ejus hæredum, pe-
nès quos ex voluntate Fundatoris residet
juspatronatus, tamquam præsentatus à
veris Patronis ex debito justitiæ venit in-
stituendus *Can. Decernimus, & Can. Mo-*
nasterium 16. quest. 7. Rot. par. 2. recent.
decif. 337. num. 1. coram Pæn. decif. 1674.
num. 1. coram Priolo decif. 136. num. 24. co-
ram Alex. VIII. decif. 236. num. 1.

Non obstante duplici principali funda-
mento, cum quo processit contraria re-
lata resolutio: Primò scilicet, quod Le-
gatarius, qui Testatori supervixit decem,
& octo annos, numquam legatum agno-
vit, nec ab Ordinario confirmationem pe-
tere curavit, sinè qua legatum remansit
inutile, & nullius momenti *cap. Quod au-*
tem, & cap. Illud 8. de Juspatronatus, ac
proinde cùm nullum jus ipse acquisivisset,
nullum pariter jus ad hæredes transmit-
tere potuit, ex regula = *Nemo plus juris*
ff. de rug. Jur. Altero, quod tametsi ad
hæredes Legatarii transisset jus petendi
dictam confirmationem ab Ordinario,
quia tamen præventi fuerunt à Testatoris
hærede, qui Rectorem præsentavit ante-
quam legatum fuisset ab Ordinario con-
firmatum, ideo prævalere debeat ipsa hæ-

redis præsentatio; Nam quousque non
intervenerat assensus Ordinarii legatum
erat inutile, & juspatronatus ab hæredi-
tate non discesserat; Et consequenter so-
lus hæres præsentare potuit, non autem
Legatarius, cui nondum erat juspatrona-
tus quæsitum; Nec supervenientem Or-
dinarii consensum nocere præsentationi
jam factæ per hæredem, quia illius retro-
tractio fieri non debet in præjudicium ju-
ris tertio quæsitum, ex auctoritatibus infra
recensendis.

Etenim primum fundamentum fragile
nimis visum fuit: Quia cùm in facto dubi-
tari non posset, Legatarium habuisse
scientiam hujus legati, ut ex eo satis col-
ligebatur, quod Domum sibi pariter in
eadem parte testamenti, & eodem ora-
tionis contextu relictam possederat; Ac
de hoc ipso legato juspatronatus nota-
tionem fecerat in suis privatis scripturis;
Hæc sola scientia in legato merè lucrati-
vo, & nullum onus habente, inducit va-
lidam præsumptionem acceptationis: Imò
scientia ipsa pro acceptatione habetur;
Quia ferè nemo respuit oblatum benefi-
cium *Bartol. in l. Quo enim S. 1. ff. rem-*
rat. haber. Dec. in l. In traditionibus n. 15.
Cod. de pact. & conf. 558. num. 2. Cravett.
conf. 261. num. 5. Roland. conf. 19. num. 34.
lib. 1. & conf. 4. lib. 2. ubi hoc ampliat
etiam in scientia præsumpta ex consan-
guinitate, vel temporis, aut loci con-
gruitate, *Bursat. conf. 33. num. 5. Card. de*
Luc. de legat. disc. 28. nu. 3. Surd. dec. 111.
nu. 13. & dec. 206. nu. 11. Thesaur. dec. 70.
nu. 12. Joseph. Ludovic. dec. 29. n. 8. Adden.
ad Gregor. XV. decif. 97. num. 8. in fin. Rot.
par. 1. recent. dec. 262. n. 2. par. 4. dec. 142.
n. 7. par. 9. dec. 40. n. 23. & 29. & dec. 217.
n. 12. & dec. 356. n. 8. cor. Ubald. dec. 191.
n. 8. post Salgad. dec. 39. n. 25.

Præterea verò etsi legatum non fuisset
ullo modo agnitum, ad hæredes tamen
Legatarii transmitti potuit: Quia jus qui-
dem universale successionis hæreditariæ
non agnitum non transmittitur, & requi-
rit animi declarationem; Legata verò, vel
fideicommissa, & cætera jura dispositione
juris, vel hominis delata, quamvis pe-
nitùs ignorata, nihilominus ad hæredes
transmittuntur, ut apertè probatur *ex l.*
fin. Cod. quando dies legat. vel fideicomm.
ced. cujus verba sunt = Si fideicommissum
ab

ab intestato fuerit sorori tua relictum in Codicillis, & posteaquam dies fideicommissi cessit, rebus humanis, licet ignorans fideicommissum, excefferit, actionem hujusmodi acquiri potuisse dissimulare non poteris &c. = & hanc differentiam notant Gloss. in l. fin. ad fin. Cod. de Curat. furios. Bart. & Jas. in l. Si adrogator. 22. ff. de adoption. Pinel. in l. 1. par. 1. num. 36. Cod. de Bon. matern. Claud. Chiflet. in tract. de fideicomm. cap. 9. Soccin. jun. cap. 150. n. 4. lib. 2. Giovagnon. respons. 78. nu. 22. Surd. cons. 341. nu. 5. Cujac. in paratiol. Cod. tit. quando dies legat. vel fideicomm. ced. ibi = Nec exigi scientiam, nec agnitionem Legatarii, nec traditionem rei legata &c. = Gomez in l. Tauri 53. num. 79. Menoch. lib. 4. præsumpt. 291. nu. 12. Cancr. par. 3. tit. de transmission. nu. 112. Peregrin. de fideicom. 7 art. 31. sub n. 2. in fin. & n. seq. ubi quod hoc procedit in fideicommissis tam particularibus, quam universalibus, & rectè quidem explicat rationem differentiarum, cur hæreditas purè delata non transmittatur, nisi fuerit agnita: Secus verò fideicommissum, quod non agnitum, nec verbo restitutum, ad hæredes transmittitur: Quia nimirum hæres antequam hæreditatem adeat, nullum jus acquirat, nullamque habet actionem, ideo nihil est, quod transmittere possit: Fideicommissarius verò statim, ac dies fidei commissi cedit, acquirat actionem, sive Judicis officium, quo, si velit, potest hæredem cogere ad sibi reddendam hæreditatem l. Cogi poteris ff. ad S. C. Trebell. & hanc actionem ad hæredes transmittit dicta l. Cogi S. Idem Marcianus, & l. Quidem 25. ubi DD. ff. ad S. C. Trebell. l. 3. & l. Si in personam Cod. de fideicomm. Actiones enim de sui natura transeunt ad hæredes, prout etiam Judicis officium l. Veteres Cod. de contrah. stipulat. l. 1. & tot. tit. Cod. de action. hæreditar. l. Non solum ff. de integr. restitut. l. Hæredem 59. & l. Hæreditas 62. ff. de reg. Jur. l. Nihil aliud. 24. ff. de verb. significat. l. Hæres 37. ff. de acquir. hæredit. Peregrin. loc. cit. n. 4

8 Qua ratione confutatur ultima pars objecti, quod nempè Legatarius, dum non curavit obtinere necessariam confirmationem legati ab Ordinario legatum remansit inutile, & nullum jus in eo quæsit, ideoque nullum etiam jus ad hæredes

Pars VI.

transmisit. Siquidem sine assensu Episcopi legatum fuit quidem inefficax ad transferendum dominium, quod alias recta via transiisset in Legatarium l. Legatum ff. de legat. 2. l. à Titio ff. de furt. sed non remansit omnino inutile tamquam si Testator nihil egisset, aut ejusmodi legato lex resisteret: Quia lex non irritat absolutè jurispatronatus legatum, sed tantum impedit dominii translationem, donec Episcopus assentiatur, ne quid simoniacum intercedat, neque deterior Ecclesiæ conditio fiat, ut innuit Rota decis. 17. num. 5. de Jurepatronatus in antiq. & cor. Coccin. decis. 457. num. 6. Inde verò non bene infertur, quod Legatarius nequiverit legatum ad hæredes transmittere: Nam ad effectum transmissionis minimè requiritur dominii acquisitio, quæ pluribus ex causis impediri potest; Sed hoc solum requiritur, quod dies legati, vel fideicommissi cesserit: Quæ dies in puris dispositionibus cedit à morte Testatoris l. Si post diem 5. S. Itaque si purum legatum l. Nec semel S. Item Celsus ff. quando dies legator. vel fideicommissi. ced. l. 1. S. In novissimo Cod. de caduc. tollen. & ex tunc si Legatarius, vel Fideicommissarius decedat, jus petendi legatum, vel fideicommissum ad hæredes transmittit dicta l. Si post diem legati cedentem ff. quando dies legat. vel fideicomm. ced. l. Si Pontionilla 3. Cod. eodem l. Quidam ff. ad S. C. Trebell. quamvis ipse non agnoverit, nec dominium quæserit, imò etiam si in rerum natura, nondum esset res legata; vel nondum hæres hæreditatem adjerit, itaut nec petitionem Legatarius exercere potuisset, vel ex defectu rei, vel personæ, vel ex alio impedimento conditionem non faciente dicta l. Nec semel S. Si cui homo generaliter l. Si usufructus S. Inde quærit l. Si dies ad postea 21. l. Cum illud, aut illud 25. S. Hæres meus ff. quando dies legat. ced. l. Hæredis aditio, & l. Si Titio S. Quædam autem ff. eod. Glossa in l. unica verb. Cedere Cod. de caduc. tollen. Bart. ibidem, & in l. Firmio Haliodoro 26. ff. quando dies legat. ced. Giovagnon. cons. 78. nu. 21. Menoch. lib. 4. præsumpt. 201. nu. 39. Sic igitur in præsentia licet Legatarius dominium acquirere non potuerit absque assensu Ordinarii, tamen jus illud petendi assensum, quem Ordinarius denegare sine justa causa non poterat.

M m m 3

rat.

rat, ad tradit. in cap. Nullus de Jurepatronatus, & successivè jus cogendi hæredem ad præstandum legatum, utique transmisit ad hæredes; Nulla enim ratio subest cur jus illud peremptum, & extinctum dicatur, atque legatum intercidisse, & factum fuisse caducum, itaut non potuisset ad hæredes transmitti; Quia tunc solum impeditur transmissio quando Legatarius præmoriatur Testatori, aut legatum est conditionale, & conditio vivente Legatario non adimpletur, tunc enim dies legati non cedit, nisi à die qua fuerit impleta conditio dicta l. 5. §. Sed si sub conditione ff. quando dies legat. ced. l. unica §. Sin autem aliquid sub condit. Cod. de caduc. tollen. l. Intercidit 59. ff. de condit. & demonstr. l. Si cui legetur 49. §. 2. ff. de leg. 10

11 Minusque juri consentaneum visum fuit assumptum, quod ipsa impetratio assensus Episcopi esset velut conditio per Legatarium adimplenda; Ideoque sive dicatur conditio merè potestativa, seu mixta, cum, vivo Legatario, non fuerit adimpleta per ejus negligentiam, legatum, juxta prædicta, factum fuerit caducum, & non transmissibile l. In testamento 31. & l. penult. §. 1. ff. de condit. & demonstr. l. Si ita hæres 3. & l. Uter ex fratribus 23. ff. de condit. instit. l. Si ea conditione 3. Cod. de condition. insert. & consequenter inutiliter eam conditionem hæres, deinde adimpleverit, quia jus implendæ conditionis ad hæredes non transit l. à Testatore 109. ff. de condit. & demonstr. Bald. in l. Si plures 3. Cod. de condit. insert. Peregrin. de fideicom. art. 16. num. 125. Gail. lib. 2. observat. 2. Olea de cess. Jur. tit. 3. quest. 10. sub num. 8. Quidquid sit in contractibus conditionalibus, de qua re videndi sunt Covar. practic. cap. 39. Salgad. in labyrinth. par. 1. cap. 33. nu. 14. Tiraquel. de retract. convent. §. 1. gloss. 6. num. 15. Vivian. in §. Sub conditione nu. 7. institut. de verb. oblig.

Etenim in ultimis voluntatibus illa sola conditio facit dispositionem conditionalem, ac transmissionem impedit si vivo Legatario non fuerit impleta, quæ apposta est per Testatorem, qui suam dispositionem in aliquem eventum contulit: In casu autem Testator nullam conditionem legato adjecit, & propterea superflua est omnis dissertio de conditione potestati-

va, vel mixta; Quia legatum conditionale non est, sed purum: Obligatio verò petendi assensum non facit actum conditionalem, quia hæc à Testatoris voluntate non provenit, sed à jure; Omnis autem obligatio, sive conditio, quæ extra testamentum advenit, vel ex juris dispositione, vel ex natura rei, petitionem differt, sed non impedit transmissionem, quia legatum conditionale non facit, ut respondit Papin. in l. Conditiones 99. ff. de condit. & demonstrat. l. Hæredis aditio 7. ff. quando dies legat. ced. l. Quod purè §. 1. ibi = At si extrinsecus suspendatur legatum, non ex ipso testamento, licet ante decedat Legatarius, ad hæredem transmississe legatum dicimus, & l. Cum illud 25. in fin. ibi = Namque dies legati, cui conditio non adscribitur, quamvis extrinsecus expectanda sit, cedit = ff. eodem tit. ubi notandum, quod Textus loquitur de vera conditione suspensiva, sed quia non est adscripta per Testatorem, non impedit transmissionem, & rationem reddit Crass. §. Legatum quest. 47. nu. 2. = Quia, inquit, impedire transmissionem est impedire judicium defuncti, quod lex sua conditione non facit, nisi de aperta Testantis voluntate appareat &c. Sadolet. in l. Hæc verba n. 12. ff. de legat. 1. licet impediatur nativitate actionis, & obligationis Crass. loc. citat. Gomez var. lib. 2. cap. 11. nu. 28. Vasquez de success. progress. lib. 3. §. 17. nu. 11. §. De fideicom. art. 31. num. 23. ubi quod tales conditiones necessariæ ex legis dispositione ad validitatem legati, suspendunt quidem actionem, sed non impediunt transmissionem Mant. de conject. lib. 10. tit. 5. n. 10. Altograd. conf. 107. nu. 94. lib. 2. Gi-vagn. conf. 78. nu. 1. Cancer. de transmiss. nu. 116. Rot. par. 1. divers. decis. 782. nu. 24. & 25. cor. Duran. decis. 339. nu. 44. & seqq.

Quibus non refragatur Decisio Rotæ in Pisana Cappellaniæ coram Bubalo impressa apud Vivian. lib. 4. cap. 4. post nu. 74. ubi fuit dictum, quod jus petendi assensum super donatione jurispatronatus non transferat ad hæredes Donatarii, & consequenter minus competere possit hæredibus Legatarii: Ut subtiliter differit votum suprascriptum: Cum transmissio difficilius detur in ultimis voluntatibus, quam in contractibus §. Ex conditionali institut. de verb. oblig. l. Si quis 57. ff. eodem l. Quo-

ries in *fn. Cod. de donation. quæ sub mod. Gomez var. cap. 11. n. 36. Olea de cess. Jur. 13 tit. 3. quest. 10. num. 8.* Siquidem in dicta Decisione agebatur de cessione juris præsentandi pro unica vice, quæ meritò non transit ad hæredes, quia est veluti mandatum ad præsentandum, quod morte mandatarii, vel Mandantis extinguitur *l. Mandatum 15. Cod. mandati*, ut plenius Rota in ejusdem terminis firmat *coram Emerix jun. decis. 537. & decis. 583.* Cæterùm quod mortuo Donatario possint ejus hæredes petere confirmationem donationis ab Ordinario, decisum refert *Ricc. par. 1. dec. 224. per tot.*

Unicam ergo dubitandi rationem Domini cognoverunt in secundo contrariæ resolutionis fundamento: Nempè quod præsentatio facta per hæredem antequam legatum fuisset ab Ordinario confirmatum, & consequenter antequam juspatronatus fuisset ab hæreditate se junctum, ac translatum ad Legatarium, sustineri debeat, non obstante assensu superveniente, qui non retrahitur in præjudicium tertii, sed actum confirmat ex nunc, non ex tunc, ut in præcisus terminis legati tradit *Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. par. 2. quest. 1. art. 16. nu. 13. art. 17. per tot. & art. 22. num. 5.* ubi refert *Calderin. sic tenentem Ferret. conf. 133. lib. 1. Sanchez consil. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 78. nu. 3. & seqq. Rot. par. 6. recent. decis. 356. nu. 18. & seqq.* & in terminis donationis juspatronatus communiter tradunt *Actolin. ref. 9. num. 12. & seqq. Corrad. in prax. benefic. lib. 4. cap. 5. nu. 4. & seqq. Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 40. nu. 54. Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 1. num. 39. & seqq.* aliisque omiſſis *Adden. ad Burat. decis. 702. nu. 13. Rot. coram Pur. decis. 18. lib. 2. coram Duran. decis. 463. nu. 7. coram Dunozett. jun. decis. 76. nu. 10. coram Cerr. decis. 255. nu. 7. cor. Bich. decis. 277. n. 14. & cor. Emerix jun. dec. 620. n. 1. & seqq.*

Nihilo tamen minùs in terminis legati, de quo agitur (quidquid sit in donatione) visa fuit æquior sententia *Cardin. Zabarella. in cap. Cùm seculum nu. 8. de Jurepatr.* ubi quæſtione his verbis resolvit: *Sexrò quæro si antequam Episcopus approbat legatum Juspatronatus Ecclesia vacabit, an Legatarius habeat præsentare, an hæres universalis, vel Episcopus per se ordinabit?*

Jo: Calderin. format, & non solvit. Gaspar dicit, quod hæres præsentabit, quia legatum non est transfusum: Dic veriùs, quod expectabitur approbatio, quæ retrahitur ad diem mortis, à qua cedit legatum l. à Titio ff. de furt. Unde etiam Legatarius potest præsentare sub spe approbationis &c. Quæ opinio licet non placuerit *Lambertino, ejusque sequacibus, & signanter Ferretto dicto conf. 133.* ubi scribit ad suæ causæ opportunitatem: Eam tamen probarunt *Steph. Cajetan. in cap. fin. de elect. in 6. Rocch. de Curt. de Jurepatr. verb. Ipse, vel is, à quo num. 16.* immeritò pro contraria parte allegatus *Campanell. in diversor. jur. Canon. rubr. 11. cap. 13. num. 172. in fin. Fontanell. de Jurepatr. lib. 3. quest. 6. n. 11. Capon. discept. 269. num. 10.* & non semel Rota secuta est, distinguendo inter legatum, & donationem, ut *coram Duran. dicta decis. 463. nu. 10. coram Peutingen. decis. 266. nu. 2. & seqq. coram Cels. decis. 85. num. 4. in Mantiss. ad Card. de Luc. lib. 4. dec. Senen. 25. n. 12. & in Asculana Substationis Hereditatis 6. Junii 1704. §. Præterea, & §. Etenim coram bon. mem. Muto, impressa apud Jacobum de Comitibus decis. 15. num. 21. & 24.* ut propterea remaneant extraneæ quotquot autoritates allegari possunt in terminis donationis, quando Rota distinguit inter legatum, ac donationem, atque resolutio fundatur in speciali favore ultimæ voluntatis.

17 Nec sanè probabile visum fuit argumentum, quod etiam legatum est donatio quædam *l. Legatum 36. ff. de legat. 2.* & ideo quæ dicuntur in donatione, procedere debeant in legato. Conveniunt namque legatum, ac donatio in genere donationis: At in eo differunt, quod *Legatum est donatio in testamento relicta, ut definit Modestin. in d. l. Legatum ff. de legat. 2.* & sic facta est per ultimam voluntatem, & juxtà Florentini descriptionem: *Est deliberatio hereditatis, qua Testator ex eo, quod universum hæredis foret, alicui quid collatum velit l. Legatum 116. ff. de leg. 1.* Distant ergo inter se quantum contractus, & ultimæ voluntates, licet in genere conveniant: Argumentum autem à convenientia generis affirmativè non procedit, & nihil concludit, ut notat *Everard. in loco à genere cum sequenti.* Multa enim in jure admittuntur favore
ulti-

ultimarum voluntatum, quæ cessant in contractibus, quia voluntates defunctorum jura modis omnibus adjuvant *Can. Ultima voluntas* 13. *quest. 2. l. 1. Cod. de Sacros. Ecclesiis.*, ubi *DD. l. 2. Cod. commun. de legat.* & ut ait *Imperator in authentica de hered. & falcid. in præfat.* = *Una est intentio legis, ut quæ disposita sunt à morientibus, impleantur &c.* cum aliis collect. per *Didac. Spin. in Specul. Testam. gloss. 28. num. 5. Simon. de Pretis de interpret. ultim. volunt. lib. 5. interpret. 1. dub. 2. num. 20.* Quapropter jure merito in præsentem recepta fuit ea sententia, quæ magis tendit ad conservationem voluntatis defuncti, argumento *l. 4. §. In præsentem Cod. de necessar. serv. hered. instit. & l. 2. Cod. de his, quæ sub mod. legat. vel fideicom. cum concordant.* alioquin potuisset hæres facilliter illam eludere, præveniendò Legatarium in præsentando, & considerat *Rota coram Duran. dicta decis. 463. num. 10.* & hunc favorem ultimæ voluntatis in legato jurispatronatus, ad differentiam donationis, licet ad alium propositum, agnoscit ipse etiam *Lambertin. lib. 1. par. 2. quest. 16. in fin. & art. 17. num. 16. post Jo. And. in cap. Cum sæculum de Jurepat. & ibi Abb. sub num. 6. lit. B.*

18 Decisio verò, quæ in terminis legati allegabatur in contrarium *par. 6. rec. decis. 356. n. 19. & seqq.* si benè perpendatur est in casu diverso, nam ibi tres erant Compatroni, quorum unus portionem suam jurispatronatus tertio legaverat, & antequam legatum confirmaretur, cæteri duo Compatroni jure suo præsentaverant, & sic res non erat inter Legatarium, & hæredem, cui licitum esse non debet contra judicium Testatoris festinando Legatarium prævenire, sed agebatur inter Legatarium, & Compatronos, causam à Testatore non habentes, atque ideo nulla erat eis obligatio expectandi confirmationem legati, ut voluntas defuncti servaretur, quam etiam ignorare poterant. Præterea *Rota* ibi fundatur principaliter super testamenti nullitate, quia Testes necessarii non adfuerant, & Legatarius ipse legatum sibi scripserat contra *S. C. Libonianum, ut à nu. 3. ad 15.* Articulum verò, de quo nunc agitur, inter hæredem, & Legatarium, funditus non examinavit, quia oportebat, sed nulla

facta mentione *Card. Zabarella, seu Lambertin. in hac re dissidentium*, simpliciter pertransiit cum regula, quod confirmatio semper facta intelligitur sine alterius præjudicio, ut *num. 19.* In posterioribus autem Decisionibus *cor. Duran. Peutinger.* aliisque supra allegatis opinionem *Card. Zabarella* semper admisit, & numquam reprobavit.

Quam quidem *Zabarella* sententiam in hypothesi amplectendam suadebant impensius particulares facti circumstantiæ, quia scilicet in hæredibus Legatarii nulla poterat considerari negligentia, qui succedentes in jus alterius justam ignorantiam causam habebant *l. Qui in alterius jus ff. de reg. jur.* imò potius justam credulitatem, quod legatum fuisset confirmatum in persona sui Authoris, dum *Episcopus* in Ecclesiæ visitatione de anno 1699. mortuo jam Testatore, juspatronatus approbavit pro Familia de Baroncellis: Quod quia verificari non poterat, nisi de *Petro Hieronymo Baroncello Legatario*, proinde est, ac si pro illo nominatim *Episcopus* juspatronatus approbasset: Nam generalis expressio, quæ ad unum tantum referri valet, habetur pro expressione individuali *l. Nominatim 2. ff. de liber. & Posth. l. Nominatim ff. de legat. 3. l. Fundus, qui tocatus ff. de fund. instruct. Bald. conf. 126. Cravett. conf. 162. num. 4. Surd. conf. 562. num. 6. Mantica de conject. lib. 7. tit. 8. num. 11. Conciol. allegat. 31. num. 16.* & qualitercumque in actibus proportionatis Ordinarius agnoscat Legatarium jurispatronatus in verum Patronum, tacite legatum confirmat, ac tacita confirmatio sufficit *Adden. ad Gregor. XV. dec. 420. n. 7. Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 1. num. 29. Rot. cor. Lancellot. apud Marchesan. tom. 1. fol. 454. par. 1. Rec. dec. 707. nu. 5. coram Bich. dec. 264. nu. 4. coram Duran. dec. 407. num. 10.* Et nihilominus ubi primum Ecclesia vacavit, hæredes prædicti de confirmatione obtinenda satagerunt; Et quia non erat præsens *Episcopus*, nec *Vicarius* hanc facultatem habebat, preces ad absentem *Episcopum* transmiserunt, & interim quia periculum erat ne ab hærede prævenirentur in præsentando, & institutio sequeretur, suam ipsi fecerunt præsentationem coram *Vicario* sub spe futuræ confirmationis, antequam hæres aliquem præsentasset. Unde

21 Unde duplex nascitur juris conclusio:

Prima quod sola petitio confirmationis præservat jus Legatario, vel etiam Donatario, taliter quod sequens confirmatio retrotrahatur, non obstante præsentatione medio tempore facta per hæredem *Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. par. 2. quest. 1. art. 21. num. 3. Adden. ad Buratt. dec. 702. nu. 12. Rub. ad dec. 46. par. 9. Rec. nu. 70. Rot. cor. Mantiv. dec. 86. nu. 8. cor. Bich. dec. 277. nu. 15. par. 11. Rec. dec. 306. nu. 9. par. 17. dec. 80. nu. 9.* Altera, quod hæredes Legatarii propter Episcopi absentiam, & periculum nè interim ad alterius præsentationem sequeretur institutio, potuerunt præsentare sub spe futuræ confirmationis; Æquitas enim non patitur, quod impedimentum ex alterius persona proveniens ipsis nocere debeat, ut limitando suam opinionem firmat idem *Lambertin. lib. 1. par. 2. quest. 1. d. art. 22. nu. 5. in fin.* ubi quod eo casu assensus superveniens validat, prout ex tunc favore necessitatis, & periculi, & remittit se ad præcedentem *art. 20. declar. 3.* ubi sic loquitur = *Tertio declara supradicta, quod si ille, qui debet præstare consensum non est præsens, vel alter ejus loco, vel superior, qui cogere debet, non ita citò cogit, quod si interveniat necessitas actus propter aliquod periculum, fieri poterit actus sine illius consensu, ita formaliter Abb. &c.* = Nec redargui possunt hæredes, cur non prius confirmationem petiissent, quando ut supra dictum est, vel justam ignorantiam causam habuerunt, vel probabilem credulitatem, quod legatum fuisset confirmatum.

Denique accessit ex abundanti animadversio, quod licet hæres Testatoris præsentasset sub die 20 Maji 1713. Pellegrinum Bendolum, hic tamen se de medio sustulit, renunciando præsentationi sub die 30. ejusdem mensis, quando verò hæres prædictus præsentavit sub die prima Augusti Gentilem Legam, cum quo res agitur, jam Eminentissimus Piazza Episcopus Faventinus, qui Viennæ apud Cæsarem Legati Apostolici munereungebatur, petitæ confirmationi annuerat, rescribendo, quod suus Vicarius, veris existentibus narratis, præsentatum à Legatario institueret; Quod rescriptum exhibitum Faventiæ coram Vicario die quinta mensis ejusdem, considerata distantia lo-

corum, necesse est dicere, quod fuisset Viennæ signatum saltem per viginti dies antea, prout confirmat fides producta Notarii, & sic longè prius quàm hæres d. Legam præsentasset: Unde si confirmatio præcessit omnis quæstio cessat.

Neque hæc evitari possunt sub prætextu, quod jus hæredi fuerit quæsitum ex prima præsentatione facta sub die 20. Maji licet effectum non sortita: Vel quod rescriptum Eminentissimi Piazzæ non contineat formaliter assensum, sed facultatem assentiendi tribuat Vicario, qui rescriptum executus fuit sub die 5. Augusti, & sic post secundam præsentationem factam ab hærede. Nam quod attinet ad primum, Doctores non considerant præjudicium hæredis, quando confirmatio legati, vel donationis supervenit præsentationi ab eo factæ, sed præjudicium præsentati, cui per ipsam præsentationem fuit jus quæsitum: Quo cessante, prout in casu, retrotractio semper fit in præjudicium hæredis, cui non licet impugnare voluntatem defuncti, *Rot. dicta decis. 356. par. 6. in fin. par. 7. decis. 101. nu. 7. & melius coram Emerix jun. decis. 620. num. 2.*

22 ubi concordan. Ad secundum placuit prompta responsio, quod dum Episcopus Vicario commisit, quod præsentato per Legatarium institutionem concederet, cum clausula = *Veris existentibus narratis*, quæ de jure inest, implicitè legatum approbavit: Nam, & tam gratia tali modo concessa censetur ab initio pura, suspensa tantum executione, ad tradit. per *Gloss. in Clem. unica verb. Repererint de offic. Deleg. Felin. in cap. ultimo n. 18. de præsumpt. Lotter. de re Benefic. lib. 3. quest. 14. n. 67. & seq. Tondut. quest. Benefic. lib. 1. cap. 4. §. 2. num. 8. Ros. de execut. liter. Apostol. cap. 2. num. 83. Rot. cor. Buratt. decis. 867. nu. 6. cor. Caril. decis. 283. nu. 4. cor. Royas decis. 89. n. 11.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. ROVAULT DE GAMACHES

Firmana Beneficii .

Luna 26. Junii 1719.

S U M M A R I U M .

- 1 *Præsentatus ab habente majorem partem Jurispatronatus est instituendus.*
- 2 *Juspatronatus gentilitium in ultimo de familia Donataria efficitur hereditarium.*
- 3 *Donatio Jurispatronatus, ex quibus arguatur comprehendere dumtaxat familiam effectivam Donatarii, non autem contentivam: & num. 4. & 5.*
- 6 *Habens majorem partem medietatis vocum, dicitur habere totam medietatem.*
- 7 *Testes ab aliquo inducti probant contra inducentem.*

D E C I S I O X I .

A Sententia lata à Vicario Generali Firmi favore Dominici Carosini pro institutione ad Beneficium SS. Jacobi, & Joannis de jurepatronatus Laicorum, utpotè præsentati ad illud à Nicolao Discreto Patrono, provocavit Gaspar Simonettus nominatus à Nicolao, & Raymundo fratribus, necnon à Maria Antonia, & Sebastiano Antonio de Simonettis aliis assertis Patronis: Reque ad Sacram Rotam delata vigore commissionis mihi directæ, proposui hodie Dubium, *An, & cui sit danda Institutio, & responsum accipi = Illam esse dandam Dominico Carosino.*

Juspatronatus namque dicti Beneficii ex lege foundationis olim divisum in duas voces æquales, quarum altera spectabat ad familiam de Plateis, & altera ad lineas Laurentii Christophori, & Joannis Dominici familiæ de Simonettis, hodie pro majori parte consolidatum fuit in Nicolao Discreto, is quippe tamquam Donatarius Capitanei Josephi de Simonettis, habet, tum integram vocem familiæ de Platea eidem Cap. Josepho obventam ex donatione facta Caroliano ejus Patri ab Antonio ultimo ex dicta familia de Plateis. Tum etiam ad eundem pertinet medietas alterius vocis familiæ de Simonettis; Hæc enim post mortem Bradamantis

de linea Jo. Dominici, restricta fuit ad alias superstites lineas Christophori, scilicet, & Laurentii, ex qua postremus fuit dictus Cap. Joseph Auctor Nicolai Discreti; Ideoque cum Carosinus ostendat se præsentatum fuisse ad d. Beneficium à præfato Nicolao habente majorem partem jurispatronatus, omni dubio procul instituendus est juxta claram dispositionem *Text. in cap. quoniam de Jurepat. Rot. cor. Bich. dec. 274. nu. 13. in rec. decis. 129. nu. 7. par. 19. in Pisana Prioratus 15. Junii 1711. S. Pro informante cor. Reverendiss. D. meo Ansaldo Decano, & in Comen. Archipresbyteratus 17. Junii 1715. S. Motique cor. R.P.D. meo Falconerio Alma Urbis Gub.*

2 Nec est cur objiciatur, quod vox familiæ de Platea transire non potuerit in Nicolaum Discretum, ex quo juspatronatus pro hac voce in donatione facta per Antonium ultimum de familia de Plateis favore Caroliani de Simonettis, evaserit gentilitium. Nam tam etsi admittenda esset dicta qualitas gentilitia, adhuc juspatronatus in Cap. Josepho de Simonettis ultimo de familia Caroliani Donatarii, utpote effectum hereditarium, per consequens ab eo transferri potuit in Nicolaum Discretum juxta famigeratum Consilium Ancarani 81. communiter receptum, ut in *decis. 667. nu. 11. par. 18. in Granaten. Cappellania 27. Novemb. 1713. S. Regulari namque cor. R.P.D. meo Falconerio Alma Urbis Gub.* Nilque turbat responso, quod in d. donatione vocata non fuerit dumtaxat familia effectiva Coriolani, sed tota familia contentiva de Simonettis, ut aliàs resolutum fuit à Rota Macerata in quadam Decisione edita anno 1694. & resultare dicebatur ex ipsa donatione d. jurispatronatus Coriolano de Simonettis facta, sunt præcisa verba = *Ut semper, & perpetuò remaneat in ejus domo, & familia, & nè contingat illud ad alios extraneos devenire = Et idcirco hæc vox tamquam delata ad Nicolaum, & Raymundum de Simonettis superstites, computari potius debeat pro Gaspare ab eis præsentato; Siquidem omissis iis, quæ hac in re perfunctoriè, & extra causæ opportunitatem dixit Rota Maceratenfis in d. Decisione occasione litis prorsus diversæ, & à qua partes per transactionem rece-*

recesserunt, quod attinet ad mox relata verba donationis jurispatronatus; illa nequaquam præferunt contemplationem familiæ de Simonettis in tota sua latitudine, itaut comprehendant etiam familiam contentivam, cum dictio illa relativa ejus sine adjectivo cognominis familiæ de Simonettis, restringat dispositionem ad effectivam descendendam ipsius Donatarii, in qua verificatur votum perpetuæ conservationis dicti jurispatronatus, ut docent à Ponte *conf.* 154. nu. 45. & *seqq.* Card. de Luc. de *Jurepat.* disc. 24. n. 2. *Vivian. eod. tract. lib. 4. cap. 9. nu. 10.* *Gratian. discept. forens. cap. 645. nu. 5. Rot. cor. Merlin. decis.* 450. nu. 6. & *seqq. cor. Emerix jun. dec.* 1156. nu. 2. in *Mediolanen. Beneficii* 3. *Januar.* 1711. §. *quid plus coram Reverendissimo. D. meo Ansaldo Decano, in Sulmonen. Jurispatronatus* 11. *Januarii* 1715. §. *Quoniam coram R.P.D. meo Falconerio Almæ Urbis Gub. & in Romana Primogenituræ* 10. *Februarii currentis anni* §. *In hanc coram eodem.*

- 4 Hæcque interpretatio, conformis etiam Juris dispositioni, juxta quam vocata familia alicujus, quem Testator pro stirpe constituerit, intelligitur semper facta vocatio de familia effectiva, non autem contentiva, ut tradit *Bartol. in leg. peto* §. *Fratres* nu. 1. ff. de *Legat. 2. Menoch. conf.* 133. nu. 19. *Rota cor. Royas decis.* 361. per tot. præterea confirmatur, tum ex acceptatione donationis pro se, suisque, & sic pro solis hæredibus sanguinis, scilicet descendentibus tantum Donatarii, *Cravett. conf.* 929. n. 11. *Rot. cor. Seraphin. dec.* 1337. nu. 4. in *rec. dec.* 254. nu. 9. par. 11. Tum etiam ex eo, quod Donator professus fuit donationem jurispatronatus facere intuitu servitiorum receptorum à Coriolano Donatario, & propter dilectionem, quam illum prosequeretur, quæ porrò rationes suadent donationem non debere extendi ad familiam contentivam Donatarii, ad quam merita ejusdem Donatarii, & Donantis affectio non protendebatur, *Palm. Nep. alleg.* 101. n. 8. & 9. *Rot. cor. Merlin. decis.* 450. n. 8. *vers. quibus, & n. 11. in rec. dec.* 15. n. 28. par. 7. & in *Meleвитana Jurispatronatus* 31. *Martii* 1702. §. *Quod potiori cor. Eminentissimo D. Card. Scotto.* Ex his verò sequitur minimè obesse, quod Donator donationem fecerit, nè juspa-

tronatus transisset ad extraneos, quia coarctatio jurispatronatus ad familiam effectivam Coriolani, operatur, quod Donator habuerit cæteros omnes, & etiam transversales ipsos tamquam extraneos, *Tondut. resol. Civil. cap.* 140. nu. 10. *Rot. cor. Merlin. decis.* 15. n. 22. taliter ut, neque in defectum lineæ effectivæ iidem transversales, vocati dici possint, *Rota in Montis Regalis Jurispatronatus* 7. *Maji* 1708. §. *Quandoquidem cor. Reverendiss. D. meo Ansaldo Decano, & in ejus Confirmatoria* 7. *Decembris ejusdem anni* §. *Ad dito coram eodem.*

- 6 Ut etiam frustra contendebatur, quod intenta divisione alterius vocis jurispatronatus competentis dd. tribus lineis distinctis Laurentii, Christophori, & Jo: Dominici de Simonettis. Carosinus numerare non possit medietatem hujus vocis, eo sub obtentu, quo linea Jo: Dominici, re vera non sit extincta, sed illa duret in Sebastiano Antonio, & Maria Antonia, à quibus Gaspar præsentari obtinuit, æquè, ac à descendentibus ex linea Christophori; Proindeque habere dicatur medietatem vocum, quæ residet in omnibus præfatis tribus lineis, cum habeat majorem illam partem trahentem ad se minorem, nempe vocem stirpis provenientis ex Laurentio, *cap. in Clement. plures de Jurepat. Rota cor. Coccin. decis.* 519. nu. 2. in *rec. decis.* 272. nu. 6. par. 13. & in *Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii* 1711. §. *finali cor. R.P.D. meo Lancetta.*

Objectio enim ista, sublata remanet ex facto, quia Sebastianus Antonius non est filius, ut supponebatur Bradamantis descendens à linea dicti Jo: Dominici, & primæ Uxoris respectivè Camilli de Marinis, sed Restoriæ secundæ Uxoris dicti Camilli, & de diversa familia nullam habente partem in Patronatu, de quo agitur: Maria verò Antonia licèt sit filia Jacobæ, & ista sit filia d. Bradamantis, tamen non docebatur, quod fuerit quoque illius hæres, prout opus fuisset probare, cum respectu hæreditatis Maternæ locum non sit illi juris axiomati; *Filius ergo Hæres*, quippe illud procedit in hæreditate dumtaxat Paterna, *Rota in rec. decis.* 423. nu. 10. par. 13. & *decis.* 84. nu. 4. par. 18. Certiùs quia Bradamantes ultra Jacobam reliquit duos Masculos, qui eam à Matris successu

7 successione excluderent vigore Statuti
rubric. 49. lib. 3. Imò neque in illorum de-
 defectum succedere potuit, cum eorum ul-
 timus, nempe Dominicus, eidem Jacobæ
 supervixerit, ut deponunt Testes à Gaspa-
 re inducti, contra quem plenè probant
Rota cor. Cels. decis. 150. nu. 6. cor. Dunoz.
jun. dec. 812. n. 12. & in rec. dec. 35. nu. 4.
par. 19. Non omittendo denique, quod
 his omnibus conformes sunt ultimi status
 Beneficii annorum 1689. & 1701. qui in

hoc possessorio Judicio vertente inter
 præsentatos, attendendi planè sunt, *Rota*
in Sorana Jurispatronatus super Institutio-
ne 27. Januarii 1710. §. non attento, &
10. Decembris ejusdem anni §. Absque eo
quod cor. Eminentissimo D. Card. Scotto, &
in Compostellana Parochialium 10. Junii
1718. §. Quamobrem, & 10. Martii pro-
ximè elapsi §. Iterum namque cor. Me.

Et ita utraque &c.

